

Rumunsko glavno mestô ogroženo.

iz Bukurešta se namerava rumunska vlada zateči v Odjoso na Ruskem.

Pri Verdunu Nemci tepeni.

Na Krasu grme topovi. V Galiciji Rusi baje odbiti ob Narajuvki.

Berlin, 23. okt. (Brezlično v Sayville). — Avstro-ogrski vojni glavni stan je danes objavil sledeče naznanilo o vojaških podjetjih na laškem bojnem torišču:

“Na primorski fronti je silnost italijanskega topništva zopet narasla večeraj. Na Tirolskem in Koroškem je bojevanje odjenjalo.”

Rim o bojih na Krasu.

Rim, 23. okt. — Italijanske čete na kraški fronti so razvijale novo delavnost, kakor naznanja vojni urad v sledečem poročilu:

“Včeraj je bilo sovražno topništvo delavno v odseku pri Plaveh, ob srednji Soči, vzhodno od Gorice in v dobroslovesnem odseku na Krasu. Naše baterije so razkropile delujoče skupine in transportne kolone na več točkah ob fronti.”

Topniški boji.

Rim, 24. okt. — Vojni urad je naznanil danes, da so bili včeraj ob celi fronti topniški boji. Ti spopadi so bili posebno silni na Asiški visoki planoti in Suganski dolini, na čelu Vanoi Simona, v Felizonski in Boitski dolini, pri Plaveh ob srednji Soči in na Krasu.

“Vsed lepega vremena so bili zrakoplovi delavni”, naznanja vojni urad. “Sovražni zrakoplov je bil zbit po naših zrakoplovih in je padel v plame ob blizu Bilj, jugovzhodno od Gorice. “Avstrijski pomorski zrakoplovi so spuščali bombe čez laguno Caorle ob ušju reke Tagliamento, ne da bi napravili škodo.”

Na Krasu grme topovi.

Dunaj, 25. okt. (Čez London). — Uradno poročilo vrhovnega vojnega vodstva: “Lasko bojišče: Sovražnik silno obstreljuje s topovi in minami severni odtok Kraske planote.”

Rumunska fronta.

Berlin, 23. okt. (Čez London). — Poročilo velikega glavnega stana o bojih na rumunskem bojnem torišču: “Vkljub nalivom in premočeni zemlji so združene čete po neutrudnem,

naglem zasledovanju in premaganju posameznega odpora pustile železniško proggo Konstanca-Bukurešt vzhodno od Murfatlara daleč za seboj. Konstanca (Kjstendžo) so nemške in bolgarske čete osvojile natanko osem tednov po rumunski vojni napovedi. Na levem krilu se bližamo Črni Vodi. “Pomorski zrakoplovi so pristali daleč za linijo sovražnikovega umikanja, razdejali dva zrakoplova na tleh in se vrnili nepoškodovani.”

Konstanca bila glavni cilj.

Berlin, 23. okt. — Mackensen je zopet začel prodirati v Dobrudžo dne 19. okt. z ofenzivo ob celi fronti od Donave do Črnega morja. Konstanca je bila glavni cilj. Pristanisce s trdnjavo je največje važnosti, ker predstavlja vzhodno končno postajo železnice med Donavo in Črnim morjem. Železnični tir drži čez Donavo pri Črni Vodi, odkoder teče železnica zapadno v Bukurešt.

Konstanca je bila v vojaškem oziru važna zlasti zato, ker so se odond odposiljala ruska ojačenja; potem je služila železnica za dovažanje streliva. Osvojitev obmorskega mesta je na mah končala uporabo vodne poti. Dovož streliva, ki ga Rumuni tako nujno potrebujejo, se je naenkrat prenehala.

Mackensen zasleduje Rumune.

Berlin (brezlično v Sayville), 24. okt. — Veliki glavni stan je naznanil danes:

“Sovražnik se umika razdružen pred našim desnim krilom v Dobrudžo. Bolgarsko in azmiško zasledujoče konjstvo je dospelo v okrožje Tzura Murat (16 milj severozapadno od Konstanca). Mesti Medžidže in Rašova sta bili po ljutem boju osvojeni. Skupni plen, vstevši onega z dne 21. okt., znaša 75 časinikov, 6,693 mož, eno zastavo, 72 strojnih pušek, 12 topov in eno minsko metalnico. Izgube na pomoč potegnutih ruskih ojačenj so precejšnje.

“Trdnjava Bukurešt je bila zopet bombardirana.

“Sedmograška fronta: Južno od Braševa (armada nadvojvode Karla) so osvojile nemške in avstro-ogrške čete po trdem boju Predeal; 600 mož je bilo ujetih.

“Ob južnem izhodu Črne veže je močni rumunski odpor zadnjih dni zlomljen.”

Prelaz Vulkan zavzet.

Dunaj, 25. okt. (Čez London). — Uradno poročilo vrhovnega vojnega vodstva:

“Avstro-ogrške in nemške čete so sovražniku iztrgale prelaz Vulkan.

Tudi severno od Kimpolunga so pridobile na ozemlju.”

Črna Voda osvojena.

London, 25. okt. — Feldmaršal von Mackensenova armada prodira dalje v Dobrudžo. Davi je bilo osvojeno mesto Črna Voda. V nevarnosti je zdaj Bukurešt, glavno mesto rumunsko.

Ruska fronta.

Berlin, 23. okt. (Čez London). — Uradno naznanilo velikega glavnega stana o bojih na vzhodnem bojnem torišču:

“Armada skupina bavarskega princa Leopolda: Zapadno od Lutska zdaj pa zdaj topniški boji. Na zapadnem bregu Narajuvke so bile naskočene zadnje postojanke, ki jih je sovražnik še obdrževal. Sicer nobenih važnih dogodkov.”

Boji v Galiciji.

Petrograd, 23. okt. — Avstro-nemške čete so podjele nov napad večeraj severno od mesta Brody, blizu volhinjsko-gališke meje. Vojni urad poroča, da je bil napad odbit. Naznanilo se glasi:

“Sovražni poskusi, prekoračiti reko Boldurko, pritok Stripe, severno od mesta Brody, so bili odbiti po našem streljanju. Ob reki Narajuvki blizu Svistelnikov in Skomorocjev, jugovzhodno od Lvova, je bitka odjenjala.”

Mir pred viharjem.

Berlin, 24. okt. — O položaju na vzhodni fronti poroča veliki glavni stan danes:

“Od Severnega morja do Karpatov se ni pripetilo nič važnega.”

Rusi odbiti ob Narajuvki.

Berlin, 25. okt. (Brezlično v Sayville). — Vojaški kritik Agenture za prekmorske novice piše:

“Bitka ob Narajuvki v Galiciji je bila po sedemdnevnih hudih bojih končana v prid avstro-nemškemu orožju. Obnovljeni ruski poskus, prodreti do Lvova, glavnega mesta gališkega, se je vkljub ogromnim krvavim žrtvam izjalovil.”

Zapadna fronta.

Berlin, 23. okt. (Čez London). — Včeraj popoldne so Nemci prodri v gozdje severno od Chaulensa. Ponoči je bila obrambna linija umaknjena v pripravljeno postojanko vzhodno od severnega dela hoste.

London, 23. okt. — Več nego tisoč jarkov nemških strelskih jarkov blizu krajev Guudecourt in Lesbouts so osvojili Britanci v bojevanju severno od reke Somme na Francoskem danes popoldne, kakor naznanja vojni urad noči.

Pariz, 23. okt. — Francoske čete v okrožju reke Somme so izbojevale svojo pot naprej v sosesčini Sailly-Sailliesela, je naznanil vojni urad danes. Napredovale so tudi severovzhodno od Morvala.

Fort Douaumont zopet francoski.

Pariz, 24. okt. — Po silni topniški pripravi so podjeli Francozi davi strasen napad proti Nemcem pri Verdunu.

Ko se je dim bitke razkadir po izvršenem pehotnem delu, sta bili vas in trdnjava Douaumont v rokah Francozov, ki so prodrii onkraj Thiaumontske utrdbine in farme ter osvojili tudi Haudromontske kamenolome, severno od Verduna.

Napad je bil podjet na fronti štirih milj in ene četrti. Cela sovražna linija je bila pretrgana in ponekod, zlasti v središču, so pridobili Francozi skoro dve milj ujetelja.

Prešteth ujetnikov je 3,500, vstevši 100 časinikov.

Nemški napadi odbiti.

Pariz, 25. okt. — Trije zaporedni nemški protinapadi severno od Verduna, v okrožju Haudromonta in Douaumont, so bili danes po Francozi odbiti, prvi nocojšnje uradno naznanilo. Število Nemcev, ki so bili večeraj in danes ujeti, znaša sedaj nad 4,500.

Makedonska fronta.

Pariz, 23. okt. — Današnje naznanilo vojnega urada o vojskovanju na makedonski fronti se glasi:

“Od Strume do reke Vardar ni bilo važnih dogodkov. Patrolni spopadi so bili okrog Prosenika.

“V kolenu reke Černe so Bolgari dne 19. okt. podjeli več silnih protinapadov z veikiimi oddelki čet proti srbskim postojankam. Trdovratni boji, ki so trajali ves dan, so se končali v popolnem uspehu za Srbe, ki so povsod odbili sovražnika.”

Političen fanatik.

Dunaj, 22. okt. — V vladnih krogih mislijo, da je bil umoritelj prvega ministra grofa Stuerghka političen fanatik (prenapetnež) in da umor nikakor ne vpliva na političen položaj avstrijske države. Tako je bilo izjavljeno naprednemu zastopniku za Associated Press.

Na to kažejo, da njima umoritelj Adler nobenih privržencev, in da nihče ni najskromnejše ni izrazil sočutja z njim.

Socialistična stranka odločno ugovarja proti temu, da so dejanje povzročili socialistični nagibi. Njegov oče, socialistični poslanec v državnem zboru, oboja umor najostreje. Izjavil je, da je njegov sin izvršil dejanje, ker je prvi minister nasprotoval sklicanju državnega zbora.

Ljudstvo in časopisje sta mnenja, da so dejanje povzročili čisto zasebni nagibi.

So istega mnenja.

Berlin, 22. okt. — Vsi jutrnji listi označajo umor grofa Stuerghka kot dejanje nerazodnega političnega fanatika, če ne nevrastenika, čegar duh je bil po vojnih dogodkih omračen. Dr. Friedrich Adlerja, umoritelja, opisujejo vsi njegovi znanci kot skrajno razdražljivega človeka, kot naglozeboj, ki lahko izgubi oblast nad seboj. Blaznost je v njegovi rodbini dedična. Njegova sestra je bivala več let v neki blaznici.

Jolietške novice.

— Vincenzo Martellaro, rodom Italijan, ki je v noči 1. julija umoril svojega rojaka Antonio Carugattija, je bil v sredo v okrožnem sodišču po porotniških spoznanj krivim umora in po sodniku Hooperju obsojen k smrti na vislicah.

— Nikola Pavlica, rodom Ličan, 32 let star, je v sredo popoldne v okrožnem sodišču priznal, da je v noči 31. julija svojo mlado soprogo umoril iz ljubosumnosti. Poprej se je priznaval nekrimiv.

— Na nedeljskem banketu je neki govornik omenjal in hvalil ustanovitelje K. S. K. J. in liste, ki so delovali za ustanovitev iste. Prikrival pa je imena tistih listov. Le na svetlo z njimi, gospod, da jih bodo poznali tudi mlajši ljudje in po zaslugi cenili — tiste nezane liste!

Morilec Jazbec obsojen.

Cleveland, O., 24. okt. (Od našega posebnega poročevalca.) — Danes se je vršila prva obravnava proti Jos. Jazbecu, ki je dne 12. avg. ustrelil gđeno. Anico Zlindra. Obsojen je bil kar brez vsakega zasliševanja prič v dosmrtni zapor. Predno tukaj izberejo 12 porotnikov, vprašajo obtoženca, ali se prizna za krivega. In Jazbec se je koj priznal krivim umora prve vrste, nakar mu je bila prisojena najvišja kazen, dosmrtni zapor v kaznilnici.

SREBRNI JUBILEJ slovenske fare sv. Jožefa v Jolietu, Ill., 22. okt. 1916.

Kar storiš za se, to že s tabo izgine. Kar storiš za narod, ostane vselej; Donesi le kamen za vzgradbo očine. A rasla naprej na podlagi bo tej; Pomagal si s tem ji k višavi, k lepoti, In del tvoji ostane v poslopja celoti! Simon Gregorčič.

Vsak človek ima svoje misli; njegova last so, nikdo mu jih ne more vzeti. Vsak človek ima različne misli, ker je Stvarnik hotel tako imeti. Vsakdo pa tudi misli, da ima prav, da veliko je ljudji, kateri mislijo, da ne more nihče drugi prav imeti, kakor oni sami. To je posledica neznanja, ali pa zlobnosti. Umetnika prve vrste moramo imenovati onega, kateri zna združiti veliko misli v eno samo idejo, bister razum ono vezilo, ki jih zveže in junake, kateri znajo nadvladati najvišjo človeško oblast — prosto voljo, kateri zmagajo sami sebe. Gonilna moč in ogenj, ki meha srca, dostikrat trša od jekla in topi v eno celoto, pa je katoliška vera. Katoliška vera pa je bila vedno prva stvar Jolietčanom. Vera je vez, ki veže Slovence v Jolietu v eno samo orjaško moč. Kadar se treba pokazati svetu, tedaj stopi slovenski Jolietčanonosno naprej; tedaj vse strmi v njega in zaslušana pohvala ne izostane. Kako pa vse to doseže, da ima Joliet vedno dovolj lepega pokazati? Zdrav razum onove, kar je pesnik spravil v štiri vrstice:

Posameznik slednji je le del celote, V njo vkladaj, črpi spet iz nje moči; Skup lože zmagajo se vse težkoče, In odgovornost težka se deli.

Veseli se umetnik krasne stavbe in rad se spominja, kako je delal načrte in se trudil, da je dovršil umetniško delo. Ljudstvo pa, ki hodi mimo, se najprej začudi lepoti stavbe. Kdor ima sploh smisel za lepoto, si jo najprej ogleda. Ko se je naskal umetniške hrane, začne tudi raziskovati umotvor. Ker vem, da bo umetnik to slednje sam storil, hočem le opisati v nekoliko vrsticah splošen utis tega umotvorca — krasne parade in slovenske manifestacije v nedeljo, dne 22. oktobra 1916 in cerkveno slovesnost.

Bilo je dve minuti čez deset, ko smo zagledali prijazen obraz našega nadpastirja, Most Rev. George Wm. Mundeleina, D. D., nadškofa čičaškega prihajati iz vlaka. Spremili smo ga v avtomobil, kjer smo skupno čakali, da je dolga parada šla mimo. Bili smo postavljeni na kraj, kjer je lahko vsa parada vobno korakala mimo. Lepo je bilo videti te krepke in poštene Slovence ponosno korakati, dokler se niso približali nadškofu. Tedaj pa se je vsak spodobno odkril in skazal čest svojemu vrhovnemu pastirju. Dolgo smo morali čakati, dokler niso odkorakala vsa različna društva iz Joliet, Rockdale, La Salle, Chicago, So. Chicago, Ottawe in drugod. Za godbo in društvi se je začel gibati nadškofov avtomobil in drugi avtomobili z duhovniki. Tem so sledili drugi avtomobili z odbornicami ženskih društev in drugih gostov in vplivnih oseb. Komaj pa smo se oddaljili nekoliko od kolodvora in prišli na Chicago cesto, so se društva že ustavila in napravila špalir. Prvi so bili namreč že blizu slovenske cerkve, kjer so tvorili solski otroci nad dva bloka dolg špalir. Društveniki so se odkrili, Slovaki v uniformah in kadeti s puškami pa so prezentirali. Ganljivo je bilo videti solske otročičke z zastavicami, kateri so takoj začeli spremljati nadškofa proti župnišču. Od župnišča pa do cerkvenih vrat so tvorili špalir mašni streljani, katerih je bila tudi skoro nepregledna vrsta, nad sto. Parada pa se je nadaljevala, tako da so prvi delali špalir zadnjim. Okrog cerkve je stala nepregledna množica slovenskega občinstva. Krasen utis je napravila parada, ki je korakala proti cerkvi med potrkavanjem zvonov. Nadškof, ki je stal v veži v župnišču, je rekel, da kaj takega še ni nikoli preje videl. Ko je prišlo čičaško društvo sv. Stefana do cerkvenih vrat, je napravilo špalir nadškofu. Dolga vrsta mašnih streljanih in duhovnikov se je ravno začela pomikati po cerkvi, ko zadoni s kora Adamičev Ecce Sacerdos Magnus. Predno je nadškof stopil v cerkev, je domači župnik, Rev. John Plevnik, napravil še obredni sprejem, ki je predpisan pri škofovem obisku. Kakšen vpliv je cerkev napravila na njega, nam ni povedal, smemo pa trditi, da je bil prenečen. Vsi oltarji so

bili malo manj kakor pokriti s srebrnimi okraski in vencji. Kar posuti s srebrnimi okraski in vencji so bili tudi stebri, prižnica in kor. Pod srebrnimi vencji skrita električna luč pa je dajala vsemu okraju skrivnostno čarobnost. Odkorakal je nadškof z mitro na glavi in škofovsko palico v roki na svoj tron. Sledila sta mu častna dijakona, Revs.: Anton Ogulin, od cerkve sv. Neže v St. Paulu, kateri je bil že v Jolietu pri raznih slovesnostih, in P. W. Danne, dekan in župnik pri sv. Jakobu v Chicagu. Slednji je bil pričujoč tudi pri polaganju vogelnega kamena za staro cerkev, imel je oni krasen govor, katerega najdemo v Spominski knjigi, stran 37 in 39, pri blagoslovljanju vogelnega kamena in pri blagoslovu nove cerkve. Rev. Wencel Solar, O. S. B., profesor v St. Bede College, pa je začel slovesno sv. mašo ob asistenci Revs. A. M. Kraschowitza in Jakoba Črneteta iz Sheboygana, kot dijakona in subdijakona. Ceremonijar za škofa je bil Rev. E. F. Hoban, D. D., nadškofski kancelar, za celebranta pa Rev. M. H. Maloy, S. P. M., iz Brooklyna in po celih Združenih Državah znani “Father Peter” Crumby. V prezbiteriju so bili še pričujoči sledeči č. gg.: F. Jager, profesor iz St. Paula, Jos. Judnič, župnik cerkve sv. Antona v Los Angeles, Cal., A. Sojar, J. B. C. York, državni nadzornik za umobolnice v Brooklynu, župnik cerkve sv. Benedikta v Brooklynu, J. Trdenk, J. S. Finn, župnik cerkve sv. Marka v Chicagu, zlatomašnik J. McMahon iz Minooka, Ill., kateri je bil pri nas tudi o priliki desetletnice, H. M. Franz iz Lockporta, Geo. Violich, R. S. Ivičič, A. S. Olszewski, P. P. Bernhard in Alexius, O. F. M., T. F. Quinn, P. O’Dwyer, F. B. O’Brien, H. G. VanPelt, J. Plaznik, vsi iz Jolietu. Pridigal je Rev. F. X. Barmie iz St. Paula. Nadškof je pridigal vestno sledil, po maši pa se je obrnil k nekaterim mašnim strelčnikom in rekel: “Ali ste slišali, kaj morate storiti: prositi Boga, da Vam da prav spoznati, za kakšen stan vas hoče in (Nadaljevanje na 5. strani.)

Atlas — zastoj!

Ročni atlas ali barvane zemljevide vseh držav in dežel celega sveta, obsegajo 40 strani 7x5 palcev velikosti, pošljemo na zahtevo zastoj vsakemu naročniku “Amer. Slovence”, če pošlje celoletno naročnino dva (\$2) dolarja. Ta ročni atlas je vlezanimiv, zlasti v teh burnih časih. V njem je 32 barvanih zemljevidov, vsa mesta na svetu, katera imajo nad 100,000 prebivalcev. ter vse države in vse dežele na svetu, velikosti ameriških držav in držav celega sveta, kakor tudi število njih prebivalcev.

Pošljite naročnino \$2.00) takoj in omenite, da Vam naj pošljemo ročni atlas. Uprava “Amer. Slov.”

BREZ SKRBI

pošljite denar skozi naše posredovanje v staro domovino, ker kljub vojnim zaprekam, se naše pošiljatve izplačajo vedno točno.

Mi garantiramo vsako pošiljatev, da bo sigurno sprejeta, ali pa vrnemo denar, kadar se nam dokaže, ali če se sami prepričamo, da denar ni bil izplačan, radi enega ali drugega vzroka.

Po Wireless (brezžičnem brzojavu) pošljemo denar v staro domovino, in to naravnost v Avstrijo.

Ako ni pomote ali posebnosti, je denar prejet v 3. do 5. dne. Včasih se pa tudi za delj časa zakasni.

Vsak brzojav, akotudi ima manj kot 6 besed, stane \$4.50, če pa je več kot 6 besed, se računa po 65c od vsake besede in številke posebej.

Mi imamo v tem oziru najboljšo zvezo in najstrožji sistem, ker naš namen je zadovoljiti vsakogar, ki se poslužuje našega posredovanja.

Danes pošljemo v staro domovino: 5 K za...\$ 90 250 K za...\$ 34.00 25 " " 3.75 500 " " 67.50 50 " " 7.00 750 " " 101.00 100 " " 13.50 1000 " " 135.00

Denar nam pošljite po bančnem “Draftu”, ki ga dobité v vsaki banki skoro popolnoma zastoj, poštnem ali ekspres Money Order-om, ali pa v priporočnem pismu kar gotov papirnat denar.

AMERIKANSKI SLOVENEK bančni oddelek, 1006 N. Chicago St. JOLIET, ILL.

POZIERES & BAPAUME

Photo by American Press Association.

FRANCOZI HOČEJO V BAPAUME

Francoski vojni glavni stan je danes objavil sledeče naznanilo o vojaških podjetjih na laškem bojnem torišču:

“Na primorski fronti je silnost italijanskega topništva zopet narasla večeraj. Na Tirolskem in Koroškem je bojevanje odjenjalo.”

Rim, 23. okt. — Italijanske čete na kraški fronti so razvijale novo delavnost, kakor naznanja vojni urad v sledečem poročilu:

“Včeraj je bilo sovražno topništvo delavno v odseku pri Plaveh, ob srednji Soči, vzhodno od Gorice in v dobroslovesnem odseku na Krasu. Naše baterije so razkropile delujoče skupine in transportne kolone na več točkah ob fronti.”

Rim, 24. okt. — Vojni urad je naznanil danes, da so bili včeraj ob celi fronti topniški boji. Ti spopadi so bili posebno silni na Asiški visoki planoti in Suganski dolini, na čelu Vanoi Simona, v Felizonski in Boitski dolini, pri Plaveh ob srednji Soči in na Krasu.

“Vsed lepega vremena so bili zrakoplovi delavni”, naznanja vojni urad. “Sovražni zrakoplov je bil zbit po naših zrakoplovih in je padel v plame ob blizu Bilj, jugovzhodno od Gorice. “Avstrijski pomorski zrakoplovi so spuščali bombe čez laguno Caorle ob ušju reke Tagliamento, ne da bi napravili škodo.”

Na Krasu grme topovi.

Dunaj, 25. okt. (Čez London). — Uradno poročilo vrhovnega vojnega vodstva: “Lasko bojišče: Sovražnik silno obstreljuje s topovi in minami severni odtok Kraske planote.”

Rumunska fronta.

Berlin, 23. okt. (Čez London). — Poročilo velikega glavnega stana o bojih na rumunskem bojnem torišču: “Vkljub nalivom in premočeni zemlji so združene čete po neutrudnem,

naglem zasledovanju in premaganju posameznega odpora pustile železniško proggo Konstanca-Bukurešt vzhodno od Murfatlara daleč za seboj. Konstanca (Kjstendžo) so nemške in bolgarske čete osvojile natanko osem tednov po rumunski vojni napovedi. Na levem krilu se bližamo Črni Vodi. “Pomorski zrakoplovi so pristali daleč za linijo sovražnikovega umikanja, razdejali dva zrakoplova na tleh in se vrnili nepoškodovani.”

Konstanca bila glavni cilj.

Berlin, 23. okt. — Mackensen je zopet začel prodirati v Dobrudžo dne 19. okt. z ofenzivo ob celi fronti od Donave do Črnega morja. Konstanca je bila glavni cilj. Pristanisce s trdnjavo je največje važnosti, ker predstavlja vzhodno končno postajo železnice med Donavo in Črnim morjem. Železnični tir drži čez Donavo pri Črni Vodi, odkoder teče železnica zapadno v Bukurešt.

Konstanca je bila v vojaškem oziru važna zlasti zato, ker so se odond odposiljala ruska ojačenja; potem je služila železnica za dovažanje streliva. Osvojitev obmorskega mesta je na mah končala uporabo vodne poti. Dovož streliva, ki ga Rumuni tako nujno potrebujejo, se je naenkrat prenehala.

Mackensen zasleduje Rumune.

Berlin (brezlično v Sayville), 24. okt. — Veliki glavni stan je naznanil danes:

“Sovražnik se umika razdružen pred našim desnim krilom v Dobrudžo. Bolgarsko in azmiško zasledujoče konjstvo je dospelo v okrožje Tzura Murat (16 milj severozapadno od Konstanca). Mesti Medžidže in Rašova sta bili po ljutem boju osvojeni. Skupni plen, vstevši onega z dne 21. okt., znaša 75 časinikov, 6,693 mož, eno zastavo, 72 strojnih pušek, 12 topov in eno minsko metalnico. Izgube na pomoč potegnutih ruskih ojačenj so precejšnje.

“Trdnjava Bukurešt je bila zopet bombardirana.

“Sedmograška fronta: Južno od Braševa (armada nadvojvode Karla) so osvojile nemške in avstro-ogrške čete po trdem boju Predeal; 600 mož je bilo ujetih.

“Ob južnem izhodu Črne veže je močni rumunski odpor zadnjih dni zlomljen.”

Prelaz Vulkan zavzet.

Dunaj, 25. okt. (Čez London). — Uradno poročilo vrhovnega vojnega vodstva:

“Avstro-ogrške in nemške čete so sovražniku iztrgale prelaz Vulkan.

Tudi severno od Kimpolunga so pridobile na ozemlju.”

Črna Voda osvojena.

London, 25. okt. — Feldmaršal von Mackensenova armada prodira dalje v Dobrudžo. Davi je bilo osvojeno mesto Črna Voda. V nevarnosti je zdaj Bukurešt, glavno mesto rumunsko.

Ruska fronta.

Berlin, 23. okt. (Čez London). — Uradno naznanilo velikega glavnega stana o bojih na vzhodnem bojnem torišču:

“Armada skupina bavarskega princa Leopolda: Zapadno od Lutska zdaj pa zdaj topniški boji. Na zapadnem bregu Narajuvke so bile naskočene zadnje postojanke, ki jih je sovražnik še obdrževal. Sicer nobenih važnih dogodkov.”

Boji v Galiciji.

Petrograd, 23. okt. — Avstro-nemške čete so podjele nov napad večeraj severno od mesta Brody, blizu volhinjsko-gališke meje. Vojni urad poroča, da je bil napad odbit. Naznanilo se glasi:

“Sovražni poskusi, prekoračiti reko Boldurko, pritok Stripe, severno od mesta Brody, so bili odbiti po našem streljanju. Ob reki Narajuvki blizu Svistelnikov in Skomorocjev, jugovzhodno od Lvova, je bitka odjenjala.”

Mir pred viharjem.

Berlin, 24. okt. — O položaju na vzhodni fronti poroča veliki glavni stan danes:

“Od Severnega morja do Karpatov se ni pripetilo nič važnega.”

Rusi odbiti ob Narajuvki.

Berlin, 25. okt. (Brezlično v Sayville). — Vojaški kritik Agenture za prekmorske novice piše:

“Bitka ob Narajuvki v Galiciji je bila po sedemdnevnih hudih bojih končana v prid avstro-nemškemu orožju. Obnovljeni ruski poskus, prodreti do Lvova, glavnega mesta gališkega, se je vkljub ogromnim krvavim žrtvam izjalovil.”

Zapadna fronta.

Berlin, 23. okt. (Čez London). — Včeraj popoldne so Nemci prodri v gozdje severno od Chaulensa. Ponoči je bila obrambna linija umaknjena v pripravljeno postojanko vzhodno od severnega dela hoste.

London, 23. okt. — Več nego tisoč jarkov nemških strelskih jarkov blizu krajev Guudecourt in Lesbouts so osvojili Britanci v bojevanju severno od reke Somme na Francoskem danes popoldne, kakor naznanja vojni urad noči.

Pariz, 23. okt. — Francoske čete v okrožju reke Somme so izbojevale svojo pot naprej v sosesčini Sailly-Sailliesela, je naznanil vojni urad danes. Napredovale so tudi severovzhodno od Morvala.

Fort Douaumont zopet francoski.

Pariz, 24. okt. — Po silni topniški pripravi so podjeli Francozi davi strasen napad proti Nemcem pri Verdunu.

Ko se je dim bitke razkadir po izvršenem pehotnem delu, sta bili vas in trdnjava Douaumont v rokah Francozov, ki so prodrii onkraj Thiaumontske utrdbine in farme ter osvojili tudi Haudromontske kamenolome, severno od Verduna.

Napad je bil podjet na fronti štirih milj in ene četrti. Cela sovražna linija je bila pretrgana in ponekod, zlasti v središču, so pridobili Francozi skoro dve milj ujetelja.

Prešteth ujetnikov je 3,500, vstevši 100 časinikov.

Nemški napadi odbiti.

Pariz, 25. okt. — Trije zaporedni nemški protinapadi severno od Verduna, v okrožju Haudromonta in Douaumont, so bili danes po Francozi odbiti, prvi nocojšnje uradno naznanilo. Število Nemcev, ki so bili večeraj in danes ujeti, znaša sedaj nad 4,500

IZ SLOVENSkih NASELBin.

Joliet, Ill., 25. okt. — Za nami so prelepe slavnosti srebrnega jubileja naše fare sv. Jožefa, in pred nami je zopet vsakdanje življenje. Vse mine. Tudi veliki dan petindvajsetletnice naše župnije je minil, ali ne popolnoma. Kajti ostali so nam in bodo še dolgo živeli najlepši spomini na prelepi dan 22. oktobra 1916. In kaj je lepšega od lepih spominov?

Opis vseh slavnosti srebrnega jubileja naše fare prinašamo na prvi strani te številke A. S. Tu hočemo zabeležiti le še nekaj podrobnosti, ki so bolj lokalnega pomena.

Priprave za nedeljske slavnosti so se vršile že več tednov, zlasti pa tekmo zadnjega tedna od dne do dne živahnije. Cerkveni odborniki so se trudili po vseh svojih močeh in so storili vse, kar so vedeli in znali, da se izvede ves slavnostni spored tako, kakor je sploh mogoče v naših razmerah. Za njihov neumorni trud jim izreče primerno zahvalo g. župnik sam, a zamerili nam pač ne bodo, če jim tudi na tem mestu izrazimo to našo skromno pohvalo. Imena naših cerkvenih odbornikov so: John Grahek, Anton Glavan, Jos. Erjavce (za Rockdale), Jos. Muhič, Anton Golobič, George Stonich, Anton Nemanich, Milael Uršič in John Pilak.

Največjo zaslugu za sijajni uspeh velikanske poulične parade si je pridobil njen glavni maršal, g. Anton Nemanich st. Njegova zaslugu je, da je bilo v paradi tako lepo število avtomobilov, katere so dali na njegovo osebno prošnjo razni lastniki istih na razpolaganje za uporabo na naš veliki dan.

Za mnogostevilne mile goste, ki so z veseljem prihitali povečevati naš srebrni jubilej iz bližnjih in daljnih slovenskih naselbin, pa je bilo treba tudi primerne postrežbe, da niso bili lačni in žejni. In pridne gospodinje in dekleta naše fare so skrbele, da je bil tudi v tem oziru lahko popolnoma zadovoljen vsak mili gost, ki ni bil nem in je znal vprašati. Naše skrbne kuharice so nakuhale in spekle in nacrtele toliko najokusnejših stvari, da bi bilo dovolj za deset in še več največjih "ohceti". Zato so pa tudi zele splošno pohvalo. Vse kuhinjske priprave in umetnosti so vodile in nadzorovale: Gospa Mary Golobič, ki je imela posebej v oskrbi banket; gospa Elizabeta Wardjan, ki je vodila "gotilino" v stari šoli; gospa Helena Sečeta, ki je pomagala gđni. Antoniji Strukel v župnišču, in gospa John D. Strutzel, ki je v svojem avtomobilu dovažala raznih potrebščin za gostije ter sploh pomagala povsod z najpriznejšo skrbjo. Glavnim kuharicam je stalo ob strani nebroj žen in deklet, ki so kar tekmovale med seboj v kuhinjski umetnosti in postrežbi.

Se besedičo o razočanih zastavah. Se nikdar ob nobeni naši slavnosti ni z naših poslopj in hiš in hišice plapolalo toliko zastav in zastavic, ameriških in slovenskih praporov in praporcev, kakor zadnje nedeljo. Pričimo pri cerkvi. Med visokima zvonikoma je bila razpeta velikanska zvezdnata zastava, ki je z njo vzbujalo največjo pozornost v letošnji preparedness-paradi mladenično društvo sv. Janeza Krst. št. 143 K. S. K. J. Poleg tega sta vibrali raz ponosna stolpa dve ogromni slovenski trobojnici in dve veliki papeški zastavi. Na cerkvenem pročelju je bil napis: "Pozdravljeni farani in mili gostje ob srebrnem jubileju cerkve sv. Jožefa." Bogato z zastavami in drugimi dekoracijami okrašeni sta bili poslopji nove in stare šole, potem župnišče in hiša č. šolskih sester. Izmed drugih naših javnih poslopj so bila zlasti lepo ozaljšana sledeča: Tiskarna Amerikanskega Slovencev, Urad K. S. K. Jednote, Slovenian Liquor Co. in druga. Izmed zasebnikov so se glede raznovrstnih dekoracij odlikovali gg.: Anton Nemanich, Simon Šetina, Anton Golobič, George Stonich, Joseph Sitar, John Grahek, George Lopartz, Joseph Petric, Frank Jurčič, Anton Paserter, John N. Paserter in stoteri drugi katoliško zavedni rojaki.

Marsikaj ni ugajalo temu ali oemu; marsikdo si je mislil, da bi bil on bolj izvršil to ali ono stvar; in marsikaj tudi res "ni bilo pravilno", ampak bilo je "vseglah allright", tako da smo lahko vsi zadovoljni. In zadovoljni so lahko zlasti vsi tisti, ki so se trudili in so največ pripomogli k prelepu uspehu vseh nedeljskih prireditev. Zadovoljna je lahko cela župnija, kakor je popolnoma zadovoljen njen župnik, Rev. John Plevnik. In vsem gre čast!

— Glasilo K. S. K. J. je prav lepo počastilo našo faro povodom njenega srebrnega jubileja. V svoji 41. številki je izrazilo iskrene čestitke ter objavilo več lepih člankov v počast naših far in njenemu ustanovitelju.

— Tudi "Joliet Evening Herald-News" je na dolgo poročal o naših nedeljskih slavnostih. Da se mu je vrnilo pri tem nekaj neljubih pomot, mu pač ni zameriti, ker bi bil gotovo rad objavil najtočnejše poročilo, da mu je bilo na razpolaganje. Pohvalil je našo faro in parado in vse drugo itak dovolj, da smo lahko zadovoljni.

— Tudi g. John Grahek ml., civilni inženjer, ki je že nekaj mesecev v državni službi in je sedaj zaposlen pri železniški gradnji nedaleč od Peorije, Ill., se je pripeljal k slavnosti srebrnega jubileja svoje rojstne fare, kjer ima poleg svojih ljubih staršev in sester tudi mnogo sorodnikov in vse polno prijateljev. Korakal je v paradi, prisostvoval slovesni maši in bil med govorniki na banketu, navdušeno vesel, da se je vse tako lepo vršilo.

— Plesna veselica. V soboto, dne 28. okt., zvečer priredi društvo sv. Jožefa št. 2 K. S. K. J. veliko plesno veselico v Sternovi dvorani. Vstopnina 25c.

— Politika je zdaj na dnevnem redu, kajti bližajo se novembrske volitve. Tudi v Joliet prihajajo bolj ali manj slavnoznani govorniki, pridobivati volivce zase ali za svojo stranko. V ponedeljek zvečer so govorili tukaj Col. Frank O. Lowden, republikanski kandidat za guvernerja, in drugi rep. državni nominiranci; svoj shod so imeli republikanci v Princess-teatru. Isti večer pa so zborovali tudi demokratje, in sicer v Lincoln-teatru. Tu so govorili vojni tajnik Newton D. Baker in drugi odlični demokratje. Dne 17. okt. zvečer pa je govoril v Orpheum-teatru znani čičaski odvetnik Clarence Darrow in pripovedoval, zakaj je sklenil glasovati za predsednika Wilsona in nasprotovati g. Hughesu. In tako se vrstilo shodi in govorniki, in vsak ima prav — zase in za svojo stranko. Svobodni volivci pa odločijo hitro dne 7. novembra.

— Manj nego 5c na dolar bodo baje dobili upniki salunarja Thomas Connors, ki je prišel na kant letos meseca majnika. Njegova hiša na 127 Jefferson st. je bila te dni prodana za \$24,500. Njegovi dolgovi znašajo do \$100,000.

Ely, Minn., 22. okt. — Kako daleč na skrajnem severu živimo mi tukajšnji Slovenci, nam jasno priča zgodnji mrz z belim snežcem, poveljnim dolino in goru in vso zemljo našo. Pred štirimi meseci — kako nas drugace je bilo v naravi! Pripel sem si cvetja na prvi, rožic zelenih in vrtikaj čez plan, a sedaj pa nosim to kapico, to kapico zimsko in to tako zgodaj tukaj v Minnesoti. Da res, kje je še "ljubi mi, krasni moj", kje je še vrgel zelena s svojim cvetjem! Palet, daleč...

pač ni zameriti, ker bi bil gotovo rad objavil najtočnejše poročilo, da mu je bilo na razpolaganje. Pohvalil je našo faro in parado in vse drugo itak dovolj, da smo lahko zadovoljni.

— Tudi g. John Grahek ml., civilni inženjer, ki je že nekaj mesecev v državni službi in je sedaj zaposlen pri železniški gradnji nedaleč od Peorije, Ill., se je pripeljal k slavnosti srebrnega jubileja svoje rojstne fare, kjer ima poleg svojih ljubih staršev in sester tudi mnogo sorodnikov in vse polno prijateljev. Korakal je v paradi, prisostvoval slovesni maši in bil med govorniki na banketu, navdušeno vesel, da se je vse tako lepo vršilo.

— Plesna veselica. V soboto, dne 28. okt., zvečer priredi društvo sv. Jožefa št. 2 K. S. K. J. veliko plesno veselico v Sternovi dvorani. Vstopnina 25c.

— Politika je zdaj na dnevnem redu, kajti bližajo se novembrske volitve. Tudi v Joliet prihajajo bolj ali manj slavnoznani govorniki, pridobivati volivce zase ali za svojo stranko. V ponedeljek zvečer so govorili tukaj Col. Frank O. Lowden, republikanski kandidat za guvernerja, in drugi rep. državni nominiranci; svoj shod so imeli republikanci v Princess-teatru. Isti večer pa so zborovali tudi demokratje, in sicer v Lincoln-teatru. Tu so govorili vojni tajnik Newton D. Baker in drugi odlični demokratje. Dne 17. okt. zvečer pa je govoril v Orpheum-teatru znani čičaski odvetnik Clarence Darrow in pripovedoval, zakaj je sklenil glasovati za predsednika Wilsona in nasprotovati g. Hughesu. In tako se vrstilo shodi in govorniki, in vsak ima prav — zase in za svojo stranko. Svobodni volivci pa odločijo hitro dne 7. novembra.

— Manj nego 5c na dolar bodo baje dobili upniki salunarja Thomas Connors, ki je prišel na kant letos meseca majnika. Njegova hiša na 127 Jefferson st. je bila te dni prodana za \$24,500. Njegovi dolgovi znašajo do \$100,000.

Ely, Minn., 22. okt. — Kako daleč na skrajnem severu živimo mi tukajšnji Slovenci, nam jasno priča zgodnji mrz z belim snežcem, poveljnim dolino in goru in vso zemljo našo. Pred štirimi meseci — kako nas drugace je bilo v naravi! Pripel sem si cvetja na prvi, rožic zelenih in vrtikaj čez plan, a sedaj pa nosim to kapico, to kapico zimsko in to tako zgodaj tukaj v Minnesoti. Da res, kje je še "ljubi mi, krasni moj", kje je še vrgel zelena s svojim cvetjem! Palet, daleč...

Ker se mi tukajšnji Slovenci vedno le trudimo v rudnikih, torej tudi le največ govorimo o rudnikih. In isto mišljenje tudi mene navdaja, da rad govorim in pišem o moji delavskem položaju. Torej še nekoliko, kar se tiče mojega vsakdanjega življenja.

Delavski stan je spoštovan, sem ne kje bral, in kakor jaz mislim, da delavec-trpin mora in mora biti spoštovan na vsak način, saj pravi pesnik, da Dušo veselo stvarja nam delo.

Delavsko življenje torej je tu še nekako "allright". Seveda, da so izjeme. Ker enemu se dopade delati v vročini (ker tukajšnji rudniki so največ vroči) enemu pa ne, torej se ljudje menjavajo vedno. Težko je res v rudnikih delo, ali vse se pretipi in vse prestanemo. V nedeljo pa vse pozabimo pri kozarcu pive. Seveda petja tudi ne pozabimo, in največkrat zakrožimo tisto z nebranimi glasovi:

Mi smo knapje rudarji, pod zemljo rudo kopljemo... nazadnje gre pa seveda bolj forte in hrupavo:

Kar čez teden si pridelal, knapu vzame vse nedelja... S pozdravom Leopold Stupica.

Kansas City, Kans., 23. okt. — Cenjeni g. urednik! Prosim za mal protorek v cenjenem listu A. S. Kot že 7-letni naročnik in bralec vašega cenjenega lista bi želel, da pribričete teh par vrstic. Čakal sem, da se bo kateri drugi kaj oglašil, ki je bolj zmožen v pisavi, ker meni pero redkokdaj brundat po rokah, bolj pa po tako zvanih konjski vojni, za katero vlečem vsaki dan. Tukaj smo imeli strašno vroče poletje, jesen je pa prav mila; le v sredo ponoči 18. oktobra na četrtek pa je prvi sneg pobelil naše mesto, kateri pa ni imel obzanka.

Se nekaj, g. urednik, bi rad sporočil, namreč: tukaj bomo priredili tako zvani "fair" v korist naše fare sv. Družine, kateri bo trajal sledeče dni: 29. oktobra, 1. in 5. novembra. Začne se torej po večernih prvi omenjeni dan. Kakor sem od strani slišal za spored, bo sledeči: Prvi dan t. j. v nedeljo ob 7. in pol točno bo koncert s slovenskimi in angleškimi pesnimi, katerega priredi Cerkveni pevski zbor Drugi dan t. j. 1. novembra bo nastop govornikov kandidatov. V nedeljo 5. leč ter z rosnimi očmi blagoslavljaj nov. t. j. sklepni dan bo srečkanje raznovrstnih reči, zvečer o poluosmihih pa igra s petjem, katero prirede naša odrasla dekleta, katere se pridno vadijo za to. Število deklet pri igri mi ni znano; če se ne motim, jih bo igralo 8. do 10. Škoda, da ni tudi toliko fantov v naši naselbini, ker bi se kaj takšnega ved lažko ukrenilo.

Torej združeni Slovenci in Slovenke v Kansas City, Kansas, stari in mladi, udeležite se pridno teh veselje omenjene dneve, ker s tem boste pokazali drugim narodom, da ste složni med seboj in da vam je ljuba sv. vera in vaša cerkev. Zraven tega boste imeli veliko smeha in zabave.

Cenjeni urednik, ker mi že črnila primanjkuje, zatorej končam. Končno Vas pozdravljam, kakor tudi dekleta in fante v vašem Jolietu in vse Slovence širom Združenih Držav, posebno pa tiste iz Metliške fare. Ker upam, g. urednik, da moj dopis ne bo "rajal" v Vaš nenasičeni koš, zato se podpisem s polnim imenom Joseph Kostelec.

leč ter z rosnimi očmi blagoslavljaj nov. t. j. sklepni dan bo srečkanje raznovrstnih reči, zvečer o poluosmihih pa igra s petjem, katero prirede naša odrasla dekleta, katere se pridno vadijo za to. Število deklet pri igri mi ni znano; če se ne motim, jih bo igralo 8. do 10. Škoda, da ni tudi toliko fantov v naši naselbini, ker bi se kaj takšnega ved lažko ukrenilo.

Torej združeni Slovenci in Slovenke v Kansas City, Kansas, stari in mladi, udeležite se pridno teh veselje omenjene dneve, ker s tem boste pokazali drugim narodom, da ste složni med seboj in da vam je ljuba sv. vera in vaša cerkev. Zraven tega boste imeli veliko smeha in zabave.

Cenjeni urednik, ker mi že črnila primanjkuje, zatorej končam. Končno Vas pozdravljam, kakor tudi dekleta in fante v vašem Jolietu in vse Slovence širom Združenih Držav, posebno pa tiste iz Metliške fare. Ker upam, g. urednik, da moj dopis ne bo "rajal" v Vaš nenasičeni koš, zato se podpisem s polnim imenom Joseph Kostelec.

Joseph Kostelec.

Drobzi iz slovenskih listov.

Cleveland, O. — Birmovanje pri sv. Vidu dne 15. okt. je bila impozantna slovesnost. Blizu 500 otrok je prejele zakrament sv. birme. Botri in botrice so darovali \$693,95 za cerkev. — Umrl je Frank Grabljevič, 42 let star, doma iz Sv. Vida pri Zatičini, zapušča ženo in pet otrok. — Umrl je Andrej Černota, 50 let star, doma iz Loga pri Trbižu. — Slovenska Narodna Citalnica praznuje letos 10-letnico svojega delovanja. Dne 22. okt. je priredila slavnosten banket. — V Newburgu so Slovenci zgradili novo hišo za sestre in šolo. — "Fair" se začne 28. okt. in zaključni 2. nov. — V Collinwoodu je umrla Franciška Jerina, 37 let stara, doma iz Goričice, Kranjsko.

Milwaukee, Wis. — Slovenski godbi "Savinjska godba" in "Narodna godba" sta se združili v "Slovensko godbo". — Umrla je ga. Mary Vaček, 25 let stara, rodom iz Ptujске okraja na Spodnjem Štajerskem, zapušča moža in 2 otroka. — Umrla je Franciška Pintar, zapušča soproga in 4 otroke.

Mollenauer, Pa. — Smrtno ponesrečil se je dne 15. okt. rojak Andrej Novinc. Peljal se je na stopnici prenapolnjene avtomobila in je med vožnjo omahnil in zadobil hude poškodbe na glavi, katerim je čez nekaj ur podlegel.

Vernih duš dan.

Skozi našo vas romajo ranjenci, naši in ujetniki; korakajo cele stotine zdravih italijanskih vovljenecv v prečudnih pokrivilih in prečudnih obrazov; svigajo rničekrižni avto tako nalahno — ljubeče, kakor naročje dobre mamic... Odkrijem se pred vsakim vozom, ki pelje tod mimo ranjence in oddaleč blagoslovim!

In ta-le vaška kronika letošnjih vernih duš dan!

Po sv. maši, ko pojem Libera, razpoči šrapnel sredi trga, par krogelj razbije nekaj koscev na strehi, ena kroglja udari skozi šipo na oknu nad oltarjem M. Božje, prav nad menoj v smeri mojih senec... Stekleni drobci se razprše po ceckvi, ljudstvo vstane, enjeje se vzkljči, sam odskočim par metrov v stran in pričakovanju tega, kar je imelo biti, a prišlo ni nič več! ... Čakaj, se smala sprazni, ker granate padajo na vseh straneh...

Ob 11. uri zjutraj naznanjen pogreb otroka-predšanca iz Sv. Andreža. Grobar mi svetaja, da se pogreb odloži, ker ena granata je porušila zid pri naj-novejšem grobu in streljajo tudi na cesto. Cela vrsta vojskih vozov se je ustavila, ne more naprej...

Opoldne pogledam v vežo, kjer je velik šunder: Vse vojaštvo, ki pri meni gostuje, se gnete pred kuhinjo in tremi drugimi vhodi. Pogledam na dvorčice: oblaki šrapnelov...; na vrt: francoski zrakoplov, ki skoro nepremično stoji in se delj časa ustavi nad župniščem, ko je nad bližnjim gradom spustil tri bombe...; grem pred hišo: 200 metrov proč padajo 28 cm granate... Ali si uredil oporoko? Sem...

V seneli mi je razbijalo še bolj ko takrat, ko sem prvič stopil na dunajskem vseučilišču pred povsem nezname profesorje... k zeleni mizi!

In tako je bilo cel popoldan. Po otroka nisem šel... Blagoslovil sem ga v cerkvi, a ker se niso bal drugi, sem šel i jaz na pokopališče, kjer smo opravili vse bolj brzo, ko po navadi. Popoldan krst. V krstnici šipa razbita — pri vratih krogla. Proti večeru čeli sprevodi italijanskih ujetnikov... čeli voji naših ranjencev, ki so korakali v zaledja... Vmes avto!... Zvečer blagoslov, kakor vsaki dan.

Vojakov ni bilo! A ljudstva se je nabralo, da je odmevalo po cerkvi: Gospod usmili se nas! Sv. Marija, prosi za nas! Vsi svetniki in svetnice božje, prosite za nas! Bodi nam milostljiv!

Nikdar naj nas ne zapusti...!

Kakor da se nismo mogli ločiti od tabernakeljna! Za ranjence in umirajoče naše vojake! Oče naš... Za vdove in sirote naših vojakov! Oče naš... Za naše pregnance in neprstovolne ujetnike! Oče naš... Za cesarja, armado in domovino... za vojake, ki branijo našo deželo; za naše farne vojake; za vse padle vojake; za one, ki so dali življenje v branbi naše dežele; po imenu sv. Očeta; na namen Matera Božje!

Najljubše pijače narodov.

Statistični urad klasificira narode po njihovih navadah pri pijačah. Na Angleskem se izpije največ čaja, povzije se ga namreč na leto 256,309,731 fun-

to, t. j. skoraj 6. funtov na osebo. Zjedinjene države izpijejo največ kave in konsumirajo 960,878,977 funtov ali 12 funtov na osebo. Nemčija pije skoro samo pivo, na leto ga izpije 8-022,401,000 litrov ali 138 l na osebo. Rusija pije največ žganja, namreč 783,139,500 litrov t. j. 5 litrov na osebo. Francija pa pije največ vina, namreč 6,042,737,700 litrov ali pa 156 litrov na osebo.

Zadružništvo v Nemčiji. Nemška statistika za zadružništvo izkazuje lani 28,141 združg s 4,579,740 članii. Zdruge osnovane po Schulze-Delitschevih načelih so dovolile lani 3,693,000,000 kredita, koncem leta so imele izposojenih 1,119,000,000 m. Poleg 295,000,000 mark lastnega premoženja so poslovale z 1,665,000,000 markami ptujega denarja. Kmečke zadruge v števi rajtajzovke, so izkazale letni promet 3,952,000,000 m. 1,665,000,000 mark ptujega denarja, lastnih vlog 1,526,000,000 m. Kreditov so dovolile 794,000,000 mark. Zdruge članice "Državne zveze" so nakupile za 101,000,000 mark blaga, prodale pa za 50,000,000 mark kmečkih izdelkov. Mlekarske zadrge so dobavile 21,368,380 hl mleka.

leč ter z rosnimi očmi blagoslavljaj nov. t. j. sklepni dan bo srečkanje raznovrstnih reči, zvečer o poluosmihih pa igra s petjem, katero prirede naša odrasla dekleta, katere se pridno vadijo za to. Število deklet pri igri mi ni znano; če se ne motim, jih bo igralo 8. do 10. Škoda, da ni tudi toliko fantov v naši naselbini, ker bi se kaj takšnega ved lažko ukrenilo.

Torej združeni Slovenci in Slovenke v Kansas City, Kansas, stari in mladi, udeležite se pridno teh veselje omenjene dneve, ker s tem boste pokazali drugim narodom, da ste složni med seboj in da vam je ljuba sv. vera in vaša cerkev. Zraven tega boste imeli veliko smeha in zabave.

Cenjeni urednik, ker mi že črnila primanjkuje, zatorej končam. Končno Vas pozdravljam, kakor tudi dekleta in fante v vašem Jolietu in vse Slovence širom Združenih Držav, posebno pa tiste iz Metliške fare. Ker upam, g. urednik, da moj dopis ne bo "rajal" v Vaš nenasičeni koš, zato se podpisem s polnim imenom Joseph Kostelec.

Joseph Kostelec.

Drobzi iz slovenskih listov.

Cleveland, O. — Birmovanje pri sv. Vidu dne 15. okt. je bila impozantna slovesnost. Blizu 500 otrok je prejele zakrament sv. birme. Botri in botrice so darovali \$693,95 za cerkev. — Umrl je Frank Grabljevič, 42 let star, doma iz Sv. Vida pri Zatičini, zapušča ženo in pet otrok. — Umrl je Andrej Černota, 50 let star, doma iz Loga pri Trbižu. — Slovenska Narodna Citalnica praznuje letos 10-letnico svojega delovanja. Dne 22. okt. je priredila slavnosten banket. — V Newburgu so Slovenci zgradili novo hišo za sestre in šolo. — "Fair" se začne 28. okt. in zaključni 2. nov. — V Collinwoodu je umrla Franciška Jerina, 37 let stara, doma iz Goričice, Kranjsko.

Milwaukee, Wis. — Slovenski godbi "Savinjska godba" in "Narodna godba" sta se združili v "Slovensko godbo". — Umrla je ga. Mary Vaček, 25 let stara, rodom iz Ptujске okraja na Spodnjem Štajerskem, zapušča moža in 2 otroka. — Umrla je Franciška Pintar, zapušča soproga in 4 otroke.

Mollenauer, Pa. — Smrtno ponesrečil se je dne 15. okt. rojak Andrej Novinc. Peljal se je na stopnici prenapolnjene avtomobila in je med vožnjo omahnil in zadobil hude poškodbe na glavi, katerim je čez nekaj ur podlegel.

Vernih duš dan.

Skozi našo vas romajo ranjenci, naši in ujetniki; korakajo cele stotine zdravih italijanskih vovljenecv v prečudnih pokrivilih in prečudnih obrazov; svigajo rničekrižni avto tako nalahno — ljubeče, kakor naročje dobre mamic... Odkrijem se pred vsakim vozom, ki pelje tod mimo ranjence in oddaleč blagoslovim!

In ta-le vaška kronika letošnjih vernih duš dan!

Po sv. maši, ko pojem Libera, razpoči šrapnel sredi trga, par krogelj razbije nekaj koscev na strehi, ena kroglja udari skozi šipo na oknu nad oltarjem M. Božje, prav nad menoj v smeri mojih senec... Stekleni drobci se razprše po ceckvi, ljudstvo vstane, enjeje se vzkljči, sam odskočim par metrov v stran in pričakovanju tega, kar je imelo biti, a prišlo ni nič več! ... Čakaj, se smala sprazni, ker granate padajo na vseh straneh...

Ob 11. uri zjutraj naznanjen pogreb otroka-predšanca iz Sv. Andreža. Grobar mi svetaja, da se pogreb odloži, ker ena granata je porušila zid pri naj-novejšem grobu in streljajo tudi na cesto. Cela vrsta vojskih vozov se je ustavila, ne more naprej...

Opoldne pogledam v vežo, kjer je velik šunder: Vse vojaštvo, ki pri meni gostuje, se gnete pred kuhinjo in tremi drugimi vhodi. Pogledam na dvorčice: oblaki šrapnelov...; na vrt: francoski zrakoplov, ki skoro nepremično stoji in se delj časa ustavi nad župniščem, ko je nad bližnjim gradom spustil tri bombe...; grem pred hišo: 200 metrov proč padajo 28 cm granate... Ali si uredil oporoko? Sem...

V seneli mi je razbijalo še bolj ko takrat, ko sem prvič stopil na dunajskem vseučilišču pred povsem nezname profesorje... k zeleni mizi!

In tako je bilo cel popoldan. Po otroka nisem šel... Blagoslovil sem ga v cerkvi, a ker se niso bal drugi, sem šel i jaz na pokopališče, kjer smo opravili vse bolj brzo, ko po navadi. Popoldan krst. V krstnici šipa razbita — pri vratih krogla. Proti večeru čeli sprevodi italijanskih ujetnikov... čeli voji naših ranjencev, ki so korakali v zaledja... Vmes avto!... Zvečer blagoslov, kakor vsaki dan.

Vojakov ni bilo! A ljudstva se je nabralo, da je odmevalo po cerkvi: Gospod usmili se nas! Sv. Marija, prosi za nas! Vsi svetniki in svetnice božje, prosite za nas! Bodi nam milostljiv!

Nikdar naj nas ne zapusti...!

Kakor da se nismo mogli ločiti od tabernakeljna! Za ranjence in umirajoče naše vojake! Oče naš... Za vdove in sirote naših vojakov! Oče naš... Za naše pregnance in neprstovolne ujetnike! Oče naš... Za cesarja, armado in domovino... za vojake, ki branijo našo deželo; za naše farne vojake; za vse padle vojake; za one, ki so dali življenje v branbi naše dežele; po imenu sv. Očeta; na namen Matera Božje!

Najljubše pijače narodov.

Statistični urad klasificira narode po njihovih navadah pri pijačah. Na Angleskem se izpije največ čaja, povzije se ga namreč na leto 256,309,731 fun-

to, t. j. skoraj 6. funtov na osebo. Zjedinjene države izpijejo največ kave in konsumirajo 960,878,977 funtov ali 12 funtov na osebo. Nemčija pije skoro samo pivo, na leto ga izpije 8-022,401,000 litrov ali 138 l na osebo. Rusija pije največ žganja, namreč 783,139,500 litrov t. j. 5 litrov na osebo. Francija pa pije največ vina, namreč 6,042,737,700 litrov ali pa 156 litrov na osebo.

Zadružništvo v Nemčiji. Nemška statistika za zadružništvo izkazuje lani 28,141 združg s 4,579,740 članii. Zdruge osnovane po Schulze-Delitschevih načelih so dovolile lani 3,693,000,000 kredita, koncem leta so imele izposojenih 1,119,000,000 m. Poleg 295,000,000 mark lastnega premoženja so poslovale z 1,665,000,000 markami ptujega denarja. Kmečke zadruge v števi rajtajzovke, so izkazale letni promet 3,952,000,000 m. 1,665,000,000 mark ptujega denarja, lastnih vlog 1,526,000,000 m. Kreditov so dovolile 794,000,000 mark. Zdruge članice "Državne zveze" so nakupile za 101,000,000 mark blaga, prodale pa za 50,000,000 mark kmečkih izdelkov. Mlekarske zadrge so dobavile 21,368,380 hl mleka.

PREDSEDNIK WOODROW WILSON IN DEMOKRATSKI KANDIDAT ZA PODPREDSEDNIKA THOMAS R. MARSHALL.

to, t. j. skoraj 6. funtov na osebo. Zjedinjene države izpijejo največ kave in konsumirajo 960,878,977 funtov ali 12 funtov na osebo. Nemčija pije skoro samo pivo, na leto ga izpije 8-022,401,000 litrov ali 138 l na osebo. Rusija pije največ žganja, namreč 783,139,500 litrov t. j. 5 litrov na osebo. Francija pa pije največ vina, namreč 6,042,737,700 litrov ali pa 156 litrov na osebo.

Zadružništvo v Nemčiji. Nemška statistika za zadružništvo izkazuje lani 28,141 združg s 4,579,740 članii. Zdruge osnovane po Schulze-Delitschevih načelih so dovolile lani 3,693,000,000 kredita, koncem leta so imele izposojenih 1,119,000,000 m. Poleg 295,000,000 mark lastnega premoženja so poslovale z 1,665,000,000 markami ptujega denarja. Kmečke zadruge v števi rajtajzovke, so izkazale letni promet 3,952,000,000 m. 1,665,000,000 mark ptujega denarja, lastnih vlog 1,526,000,000 m. Kreditov so dovolile 794,000,000 mark. Zdruge članice "Državne zveze" so nakupile za 101,000,000 mark blaga, prodale pa za 50,000,000 mark kmečkih izdelkov. Mlekarske zadrge so dobavile 21,368,380 hl mleka.

Kdo je največji posestnik vz Evropi. Največji posestnik v Evropi je žid Rotšild. Na Češkem ima več posestev kakor cesarska rodovina. A kje so še posestva na Dolenjem Avstrijskem, na Moravskem, v Sležiji in na Ogrskem. Koliko zemljišč poseduje na Francoskem, Nemškem, Laškem, Španskem in v Ameriki. Njegov dvor v Ferrieru na Francoskem prekaša s krasoto in bogastvom dvore vseh vladarjev. Tudi najboljši in najznamenitejši vinogradi na Francoskem so Rotšildova last.

Pismo prodano za 102,000 mark.

Iz Lipskega se poroča: Pri neki razprodaji se je prodajalo tudi neko Lutthrovo pismo. Vzkljica cena je znašala 5000 mark, v petih minutah se je pa dvignila na 102,000 mark. Pismo je pustil kupiti znani američanski milijonar Morgan, dražil je tudi neki berlinski veleindustriec, ki se je pa končno umaknil.

VEČNA LUČ NAJ JIM SVETI...

Vojni kurat Leopold Turšič. (Iz "Slovenca", 6. nov. 1915.)

Nebeško lepo je bilo tisto avgustovo nedeljsko popoldne, ko sem stal na vižmarškem kolodvoru. Sam ne vem, kaj me je bilo prignalo tjakaj; najbrž tisto bojno navdušenje, ki smo ga prav zaprav poznali samo iz svetlomodrih uniform in zbirajočih se množic in ki je vendar plalo v nas vseh. "Vojska! Avstrija se bo izkazala! Poglejte te ljudi, trdne kakor hrast, zdrave kakor jabolka! Kje so še taki?" Tako smo govorili in upali trdno, brez strahu. Nismo se usteli, če danes gledamo na velike uspehe.

Prjrdral je z Gorenjskega vojaški vlak, ne prvi in ne zadnji v tistih dneh. Ves je bil v zastavah in cvetju in sama mlada kri v njem. Vsklik veselja in navdušenja z vseh vozov; med vriskanje in petje so se mešali hreščeci glasovi poskonnice harmonike; skozi okna prihajajočega vlaka so vihrala osvetle železna peresa fantov planincev...

Nasi so, da! Iz Kobarida in drugih poletnih postaj prihajajo, jutri ali po jutrišnjem gredo dalje, kakor pravijo. Kolodvorska množica se je razgibala. Vsakdo je hotel še enkrat svojega videti in mu seči v desnico — morda zadnji krat. Strme, ne da bi se ganili, sem zrl v prizor; saj nisem imel nikogar, da bi se poslavljalo od njega. Kar poskočil sem, ko me je nekdo poklical.

"Ho, da Vas še vidim! Kar z vlaka sem mislil skočiti, da Vas obiščem." Bil je četovodja Pavle Jurjevič z Vrhnike, ki me je že tistil za roko. "Gremo, gremo! To jim bomo dali! Poglejte, kaj nas je!" In že se stal pri meni drugi Vrhnčan — Fric Jeršino-vec, močan kakor gora, tudi četovodja. "Gospod, Bog Vas živi! Gremo."

"O, Fric! Bog s teboj! — Kako vama je pri srcu, ko zapuščata domovino?" "He, kaj! Saj jo greva braniti. Prav zaprav je pa to domovina, ti fantje. Dolgega časa ne bo; čujte to veselo vrvenje," je rekel Pavle.

"Gori v Galiciji ali Srbiji bo še drugačno vrvenje — za zmago in življenje..." "Za zmago," je zavestno pritrldil Pavle in zavilnil krepki brki, da sta bili podobni krivčkom na njegovi čepici, s cvetjem okrašeni.

In prihajali so še drugi znanci z vseh strani — Logatčani, Vrhnčani, St. Vidčani, da sem jim komaj stiskal roke in da se je vlak že pomikal, ko sem končaval s slovesi. Trikrat se je poslovil Pavle, trikrat mi je segel v roko Fric s svojo veliko željo in od usnjarskega obrta zadrževalo desnico — potem šele sta skočila v pomikajoči se vlak.

"Z Bogom! Bog vaju spremlja!" Zopet so skozi okna zavirhali polnosni krivci, oglašilo se je petje in vriskanje in harmonika. Dekleta so metala za odhajajočimi zadnje šopke.

"Z Bogom! Njegov blagoslov vas spremlja!" Zaorili so klici v lepo šentviško ravan, roke so vihlate robce v pozdrav, marsikatera solza se je zaiskrila v očeh, ko se je množica zopet razgibala. Tudi meni... Ali vas bom še kdaj videl?... Zatiščalo me je v prsih in mi reko: Nikoli, nikoli več...

Bili so naši... Polk, kakor iz jekla vilit, sinovi naših planin, vajeni naporov in hudega — naši alpinci. Močje smo zrlji za izginolim vlakom, za svojimi dragimi, katerih duše so tako udane in mehke, a postavje in pesti tako silne. Božja roka naj jih vodi, naj bodo junaki vsi do zadnjega in naj delajo čast našemu narodu!

Par mesecev je minilo. Usoda je hotela, da sem moral tudi jaz s svojim poklicem na bojišče. Vesel sem bil in ponosen, da sem prišel k temu krasnemu planinskemu polku. Kako sem si želel, da bi videl zopet drage fante, s katerimi sem bil svoj čas tako tesno povezan. Pavle in Fric, vsak s svojimi svezdami, s svojima krepkima postavama, z močatostjo in korajžo sta mi stala vedno pred očmi kot vzora planincev in komaj sem čakal trenutka, da bi ju ugledal, ker ni bilo med tem časom pravega glasu o njih. Pač so prihajali glasovi taki in taki, pa kdo bi vsemu verjel! Razgledoval in razgledal sem se po regimentu, a uzrl ju nisem. In še za marsikom sem gledal nam od sebe in po naročilu, a malo koga sem uzrl...

Spomnil sem se vročih dni pri Premislanyju, Grodeku in Novem mestu. Nisem bil sicer tam, a po sporočilih, ki žive v polku in bodo živele še naprej, so bili to hudi dnevi. Mislim sem si svoje, kakor si mislim sedaj, ko še vedno ni o Pavletu in Fricu nobenega glasu... Pavel, ali se še katerikrat vrneš, da boš opravljal svoje vsakovrstne tajniške posle, da boš še zanaprje predstavljal v narodnih igrah naše očete, da boš s svojim mirnim, neprisljnim humorjem in smehom radostil družbo, krog tebe sedečo, da boš s svojim ognornim glasom s cerkvenega kora po-

vzdigoval božjo slavo? Že drugič je odpadlo listje, a ni glasu o tebi. Nihče pri polku, ki si ga tako ljubil, te več ne pozna. Kako tudi? Kdo ve kolikrat je že prenovljen in preveljen od tistega časa. Pridi nazaj, kako te bomo veselili!

Fric, ali te bomo še katerikrat občudovali pri vratolomnih telovadnih vajah, pri katerih si vedno žel prvenstvo? Ves, v teh se je zrcalil ves tvoj pogum in ponos. Ali se bodo-šes kdaj okrog tebe zbirali v ljubezni in prijateljstvu bratje Orli? — Nihče pri polku te več ne pomni in nas je vendar veliko število... Premislany, Grodek, Novo mesto... Kako me muči ta domov!

Vrnita se, Pavle in Fric! Če ne, naj Vama sveti večna luč! Bodi to prvi spomenik, skromen in majhen, ki vama ga postavljam, če sta prelila kri za dom in cesarja.

Čmerikav in pust dan je bil 13. decembra, ko smo se pomikali za bežičim sovražnikom. Bilo je jutro po bitki, ki je divjala pol noči in cel dan. Mraza sicer ni bilo, a žalostne oblake zavito nebo se je tako lepo strinjalo s prizori groze, ki smo jih gledali na desni in levi razorane ceste. V obcestnih jarkih je ležalo vse polno popuščene municije in mrtvih konji; zemlja razrita od granat, potresena z raztrgano obleko, tornistrani in nahrbtniki, razbitimi puškami in praznimi patronami. Poleg našega vojaka planinca je ležal mrtev Rus, poleg njegove puške s počenim kopitom. Obdelovala sta se toliko časa, da ju je smrt združila k bratskemu objemu. Odtod strjena kri po obrazih in oblekah. "Hostes in acie, fratres in pace sepulcri una quiescunt..." (Sovražnika v bitki kot brata počivata skupaj v mirnem grobu.) Kdo ju je pokopal in kam, kdo ve?

Šli smo dalje, zmolili ob sličnih prizorih, ki so se vso pot ponavljali, očenaš ter zopet molčali. Kaj bi govorili! Dovolj nam je pripovedovala bojna poljana, zdaj tako tiha, včeraj pa tako razdražena in divja. Ob malem mostičku je ležal mrtev korporal. Planinka pod vratom je pričala, da je od našega polka; 130 izstreljenih patron po njegovu truplu, da je bil junak. Ko je postreljal vso svojo municijo, ko ni ničesar več imel, s čimur bi se bil branil in napadal, ga je zadel sovražna krogla v glavo, ki se mu močje v okrvavljeni luži pod mostom...

Popravili smo ga na suho, lepo ogrnili, zmolili očenaš, pohvalili njegovo hrabrost in odšli naprej. Anton Pohleven, kako srdit si bil v boju, dasi imaš tako ponižno ime! Kdo te je pokopal, kje počivaš od boja, kdo ve? Večna luč naj ti sveti!

Ves dan smo hodili, zdaj po slabih, izvoženih poljskih stezah, zdaj po močvirjih, njivah in gozdovih. Noč nas je objela. Ne noč, saj je bilo svetlo kakor podnevi. Umikajoči se sovražnik nam je svetil na pot; požigal je vasi in preje cvetoča mesta za seboj. Na desni je gorelo z velikanskim in obsežnim plamenom Jaslo, na levi Biecz. Ni bilo treba tavati po blatnem kolovozu; vsak korak je bil dobera razsvetljava in varen. Tuintam smo prekoračili mal potok, tuintam prestopili razdrte žične ovire sovražnikov.

Še tisto noč proti jutru je prišlo do boja, krvega in vročega, kakor še malokdaj. Ob reki Ropi, tik gradu in kraja Skoliczyn je bilo. Slabotna je bila naša brigada, slaboten naš polk, kajti na stotine jih je bilo padlo prejšnje dni. Sovražnik je imel dobro utrjene pozicije onstran reke na obronkih nizkih in poraščenih holmov, naši pa so si morali šele priborili prehod čez reko, železnico in cesto. Hrabo, drzno so se držali naši fantje; po bliskovo so prebrli globoko, deročo reko, zavzeli železnico in cesto in na mah so bili na gričih pred sovražnimi postojankami. Mesarsko klanje je bilo to; dasi so obležale zopet stotine, se je sovražnik vendar umaknil ter zapustil v naših rokah nad 200 ujetnikov.

Takrat nam je padlo tudi nekaj vrlih častnikov, med njimi trdi, neupogljivi stotnik Dobnik, ki sem ga prevlečil in so ga pozneje pokopali v Zmigrodu, umazanem judovskem mestecu. Tihog, brez besed smo stali kakor okrog umirajočega očeta od njegovih nosilnih. Tolažil nas je smrtno nevarno ranjen, a poln poguma in neusahljivega upanja: "Otroci, dobro se bo končalo in kmalu! Kar potrpljenje!" S stotnikom Dobnikom smo izgubili moža, ki je v najtežjih položajih ostal vedno ravnodušen, ne da bi za trenutek izgubil glavo in duha. Prav zato nam je bila njegova izguba tako težka.

Drugi dan smo odrinili preko reke čez porjavlele griče — bilo je brez snega — za sovražnikom. Povsod isti prizori kakor prejšnje dni. Mrtva trupla, okrvavljena zemlja povsod; in blagoslavljaj sem trupla in molil za duše. Fantje planinci, kdo vas je pozneje pokopal? Kdo ve? Večna luč naj vam sveti!

Večer, ko sem pokopaval nadporočnika Konrada, mladega, hrabrega in nad vse ambicioznega častnika, mi ostane neizbrisno v spominu. Mnogo sem jih že izročil materi zemlji. Marsikatero podrobno sem že pozabil, a prizora, ko so se častniki poslovili v temni noči od padlega tovariša, pač ne pozabim nikoli.

Februarjev mráz z debelim snegom je pritiskal, ko so hrabre čete branile mogočni Kastelik vrh, o katerem se je svoj čas toliko pisalo, in sem bival pod njim v revni, od vojske upustošeni Miklovi.

4. februar, pravijo, ostane naš dan, naš praznik. Polk se je takrat sijajno izkazal. Z velikanskim navalom so to jutro naskočili Rusi, da bi nam pod Kastelikom iztrgali važno cestno križišče, a so bili tako odbiti in pobiti, da pozneje dolgo niso več poizkušali svoje sreče in so nam dali poltudi mesec mir. Seveda je tedaj tudi naših nekaj padlo, med častniki imenovani Konrad. Niso ga prinesli v vas, da bi ga z drugimi vred pokopal na grško-katoliškem pokopališču; ob cesti, katero je branil, pod križem naj bi bil njegov grob. Podnevi je bil vzvišeni kraj nad cesto za sovražnika preveč viden, zato se je moral vršiti pogreb ponoči.

Čudno mi je bilo pri srcu, ko sem v trdem mraku zapustil Miklovo. Sam nisem vedel, kam naj grem, ker je bila gaz preko valovitega polja popolnoma zametana, sanitejec, ki me je spremljal, je pa tudi že zgrešil sled. Semintja sva brodira brez luči po globokem snegu; za hrbtom sva imela našo artiljerijo, ki nama je s strelji za hrbt razsvetljevala negotovo pot, pred nama je zdajpadaj lučnika in zrak svetilna raketa iz strelne črte, da sva mogla uganiti smer, ki naj jo hodiva.

Prišla sva do strelne črte, odtam mi je stotniški ordonanc pokazal pot na cesto in izkopani grob, kakor tudi pot k polkovnemu poveljstvu. Zbrali so se ob grobu častniki s poveljnikom na čelu. Nisem videl njihovih obrazov, a slovesni mir mi je pričal, kako žal jim je za mrtvim tovarišem. Ko je po opravljenem obredu izpregovoril poveljnik poslovilne besede in smo salutirali mrtvemu junaku, nas je vse pretreslo v dno duše in čul sem krog sebe pridušeno ihtenje junakov, ki vsak dan gledajo smrti v obraz. Molče smo se razšli vsak v svojo smer.

Pozneje sem se pokopaval vojake s planinko na revnem miklovskem pokopališču, poslednjič dne 24. marca med gromom in bliskom topov, ko so sovražne krogle zvižgale nad vasjo in mimo mojih ušes. Mnogo, mnogo pa jih je bilo pokopanih tistikrat na Kastelik vrhu, ki so ga tako vztrajno in junaško branili štiri dni pred povodnjem ruskih sil, ki so tedaj nastopile in navalele na nas. Ali so bili pokopani, kdo ve? Gotovo jih je pokopal sovražnik, ki mora spoštovati junake in njihovo smrt! Ali so znani njihovi grobovi? Kdo ve? Ali se dviga križ, znamenje naše odrešilne vere, nad njihovimi grobovi? Kdo ve?

Čast junakom na Kastelik vrhu! Večna luč naj jim sveti!... Takrat so se izkazali.

V Olejowi Korolowki tokraj Dnjestra smo bili sčasoma naših junakom tik cerkve priredili prav lepo vojno pokopališče. Vsi naši grobovi — tudi ruskih je bilo nekaj na začetnem kraju — so stali v ravni vrsti. Vrh slehernega je stal majhen lesen križ z imenom in primernim besedilom.

Neko nedeljo, ko dolgo nismo imeli nobenega padlega, sem obiskal grobišče. Kako sem se začudil, ko sem na vsakem grobu zagledal nov velik križ iz surovega lesa, na katerega je bil pribit prejšnji "mal". Grobovi so bili lepo opleti in z novo rušo obveljeni, na križih pa venci iz svežega cvetja in zelenja. Popraševal sem, kdo je tako lepo počastil spomin naših fantov in zvedel — domača vaška dekleta. Na tistem so plele vence, delale cvetlične šopke in čez noč okrasile grobove.

Dekleta, ne čujete v daljavo mojega vprašanja in moje iskrene želje: Ali bodete tudi na vseh mrtvih dan okrasile grobove in prizgale lučke vrh njih? Tudi v krajih, kjer so branili vaše domove, so bili naši planinci junaki, umirajoči za vas — dajte jim čast! Naj brle te lučke v tiho noč in označujejo njihovo slavo — tihe priče, da jim onkraj groba sveti večna luč.

Gore obdajajo naše sedanje grobišče. Vojni vihar se vrši krogokrog njega. Petindvajset križev, petindvajset grobov, lepo urejenih v ravne vrste, med njimi sedem naših. Okrog primerna ograja z znamenjem odrešitja in vstajenja...

Odmolil bom na vernih duš dan na grobišču obredne molitve za padle pokrove junake, ki počivajo znano in neznanu kje, po svetovnem bojišču, a lučke na predvečer ne bodo gorele. Preblizu je sovražnik... Zato pa naj jim sveti večna luč v večnem miru in pokoju; viharno vojsko so prestali kjerkoli, žrtvovali za domovino svojo kri — slava slovenskim alpincem!

POKOPALIŠČE JUNAKOV. (Iz "Slovenca")

V težkih bojih, ki jih je imela prestati naša armada, je padel marsikak vrh avstrijski vojak in v naših severnih pokrajinah bi bilo komaj najti košček zemlje, ki bi ne bil pognojen s krvjo.

Toda naj je vojna še tako trda in naj zahteva še toliko zatajevanja celo v stvarih, ki bi jih tudi najskromnejši smatral za življenjsko potrebo — eni naši vojaki niso dali vzeti: da svoje padle tovariše spoštljivo pokopljejo, četudi morajo večkrat pri tem premagati velike težave in napore.

Tako se je tudi v nekem kraju severovzhodne Galicije, ki spada v območje 14. zboru, kratek odmor porabil v to, da se padlim preskrbi dostojen zadnji počitek. Eden onih tipičnih krajev, na katere se tu tako pogosto naleti. Doğa, brezkončna cesta, ob obeh straneh kmečke koč. Sredi kraja župnišče, cerkev. Za cerkvijo, ki je lepa, v razmerju z okolico naravnost monumentalna zgradba, pokopališče. Oba na višini in kilometre daleč vidna, naj se pride od kateregoli strani.

Tu je nastalo pokopališče na pokopališču. Na Sv. R. Telesa dan 1915 je bilo blagoslovljeno. Ob obeh straneh cerkve in pokopališča sta stala 2. in 3. polk tirolskih cesarskih strelcev, ki so ravno imeli nekaj dni zasluženega počitka. Prišli so k slovesnosti in po pravici, kajti mnog in mnog njihovih tovarišev je počival tu v hladni zemlji. Stali so tu, ko so se bili komaj rnilni iz večtedenskega vročega boja, za dlan narazen, mirno in strumno kakor na vežbališču. Ob 9. zjutraj. Zasliši se povelje...

Zborni poveljniki prihaja. Pred malim spomenikom, ki so ga postavile vojaške roke, duraje vojni kurat sv. mašo. Dva lovca ministrirata. Solnce poljublja prizor, ki je kljub sivi barvi slikovit in pester, in nič ne moti tilote razen strelcov rojne črte, ki jo je mogoče s pokopališčne griča s prostim očesom videti. Toda ta godba, ki jo naši vojaki sedaj že skoro leto dni poslušajo, nikogar ne moti, in ko polkovna godba zasvira Schubertovo "Nemško mašo", zveni, kakor bi oni tam zunaj oddajali častne salve za mrtve tovariše.

In vojni kurat blagoslovi grobove junakov, ki spe tu večno spanje. Potem govori zborni poveljnik: "Tovariši! Vznosna slovesnost nas je danes zbrala tukaj. Gre za počastitve naših padlih tovarišev. V sedaj že desetletnih bojih stoji naš zbor, planiški zbor, spoštovan od prijateljev in strašan sovražniku. S ponosom gleda dežela Tirolska na svoje sinove, ki so v sijajno zgodovino deleže vpletli nove, nemimljive liste slave, ki so bili odkupljeni s srčno krvjo. Tudi ta trata krije mnoge vrlega tovariša. Ravno kar smo molili za njihov dušni blagor in jih pripravili božjemu varstvu. Tega bodo tudi deležni, ker so umrli v zvestem izpolnjevanju dolžnosti ter padli za cesarja in domovino. Kakor na marsikakem drugem kraju smo se tudi tu potrudili, da jim preskrbimo dostojno počivališče in tako znanam pokazemo kraje, kjer se je blagoslovljena zemlja zmehčala z junaško krvjo.

Govoril je tudi o vseh tovarševih, ki so jih imeli v svoji družbi, o vseh tovarševih, ki so jih imeli v svoji družbi, o vseh tovarševih, ki so jih imeli v svoji družbi...

Govoril je tudi o vseh tovarševih, ki so jih imeli v svoji družbi, o vseh tovarševih, ki so jih imeli v svoji družbi, o vseh tovarševih, ki so jih imeli v svoji družbi...

Govoril je tudi o vseh tovarševih, ki so jih imeli v svoji družbi, o vseh tovarševih, ki so jih imeli v svoji družbi, o vseh tovarševih, ki so jih imeli v svoji družbi...

Govoril je tudi o vseh tovarševih, ki so jih imeli v svoji družbi, o vseh tovarševih, ki so jih imeli v svoji družbi, o vseh tovarševih, ki so jih imeli v svoji družbi...

Govoril je tudi o vseh tovarševih, ki so jih imeli v svoji družbi, o vseh tovarševih, ki so jih imeli v svoji družbi, o vseh tovarševih, ki so jih imeli v svoji družbi...

Govoril je tudi o vseh tovarševih, ki so jih imeli v svoji družbi, o vseh tovarševih, ki so jih imeli v svoji družbi, o vseh tovarševih, ki so jih imeli v svoji družbi...

Govoril je tudi o vseh tovarševih, ki so jih imeli v svoji družbi, o vseh tovarševih, ki so jih imeli v svoji družbi, o vseh tovarševih, ki so jih imeli v svoji družbi...

Govoril je tudi o vseh tovarševih, ki so jih imeli v svoji družbi, o vseh tovarševih, ki so jih imeli v svoji družbi, o vseh tovarševih, ki so jih imeli v svoji družbi...

Govoril je tudi o vseh tovarševih, ki so jih imeli v svoji družbi, o vseh tovarševih, ki so jih imeli v svoji družbi, o vseh tovarševih, ki so jih imeli v svoji družbi...

PROTIN (REVMAATIZEM) Domače zdravilo ponuja mož, ki je bil ozdravljen.

Spomladi l. 1893 sem bil napaden od živčnega in vnetega protina ali revmatizma. Trpel sem tri leta. Dopovem lahko onim, ki so isto skusili. Skušal sem zdravilo za zdravilo, zdravnika za zdravnikom, a sem dobil le začasno polajnanje. Konečno sem našel zdravilo, ki mi je pomagalo popolnoma in odstranilo bolečine. Dal sem že to zdravilo mnogim prizadetim, ki niso mogli s postelje radi trganja in ozdravljenje je sledilo v vsakem slučaju.

Priporočam vsakemu trpinu od revmatizma to vrednostno lečilo. Ne pošljite centa, le svoj naslov mi naznani, pošljem je zaštonj. Ko ste ga rabili in ste prepričani, da vam je pomagalo, mi boste poslali en dolar. Jaz nočem denarja, če niste popolnoma zadovoljni ga poslati. Ali ni tako prav? Zakaj trpeti, če dobite zdravilo zaštonj? Ne odlašajte! Pišite danes! Mark H. Jackson, No. 521 C, Gurney Bldg., Syracuse, N. Y. Mr. Jackson je odgovoren za resničnost gorenje izjave.—Pub.

JOSIP KLEPEC Javni Notar z 10let. skušnjo

izdeluje vse pravno in postavnoveljavne listine za vse slučaje. Če vam kdo plača garnisira; če potrebujete otrok certifikat za delo; če imate kako drugo stvar za uredit; tukaj gite v svoji domovini se obrnite na mene 1006 N. Chicago St., Joliet, Ill.

Garnsey, Wood & Lennox ADVOKATI. Joliet National Bank Bldg. Oba tel. 891. JOLIET, ILL.

POZORI POZORI SPOMLADNE OBLEKE.

Čedne in moderne obleke za odrasle in mladino se dobe pri nas, kakor tudi delamo v popolno zadovoljstvo oblike po meri. Velika zaloga najmodernejših klobukov in kap vseh velikosti. Posebno velika zaloga trpežnih čevljev visokih in nizkih za moške, ženske in mladino. Mi imamo najlepše srajce, kravate, kolare itd. Vse naše blago jamčimo ter povrnemo denar, ako ni v popolno zadovoljnost. Z vsakim nakupom dajemo 4 odstotne vredne znamke ali pa register tikete izvzemši na oblekah delanih po meri. Vaši naklonjenosti se priporoča "Prva Slovenska Trgovina" na severni strani mesta.

Frank Juričič 1601 N. Chicago St. JOLIET, ILL.

A. Nemanich, St. Chicago Phone 2575

A. Nemanich, Jr. Chicago Phone 2575

A. Nemanich & Son BANK

Real Estate Insurance Loans Renting V lastnem domu 1002 N. Chicago St., Joliet, Ill.

Sprejemamo vloge in jih obrestujemo po 3% in jamčimo absolutno varnost.

Kupujemo in prodajamo zemljišča v mestu in na deželi. Zavarujemo hiše in pohaštva proti ognju, nevihti (tornado) ali drugi poškodbi. Kupujemo in prodajamo, ali posojujemo denar na Steel Stocks. Pošiljamo denar na vse kraje sveta po dnevnem kurzu. Posojujemo denar na zemljišča in hiše. Izvršujemo terjatve in poslujemo kot administratorji, varuhi, konzervatorji ter v vseh enakih zadevah.

STROJ NE DELUJE, ČE NI ČIST. Ako imate kak stroj in ga ne čistite, ne teče gladko in se nekega dne kar ustavi. Vaš želedec je tudi tak stroj, ki ga treba čistiti. Uživate Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino. To izvrstno zdravilo vam očisti želedec, okrepi drob in izpodbudi energijo do polne izdatnosti. Olajša vam razdražljivost, glavobol, omotičnost, malokrvnost itd. Cena \$1.00. V lekarnah. Joseph Triner, izdelujoči kemik, 1333-1339 S. Ashland ave., Chicago, Ill. — Adv.

430 Veliki Slovensko-Angleški Tolmač prirejen za slovenski narod na podlagi drugih mojih slovensko-angleških knjig za priučenje ANGLEŠČINE BREZ UČITELJA. Vsebinska knjige je: Slov.-Angl. Slovnica, Vsakdanji razgovori, Angleška pisava, Spisovanje pism, Kako se postane državljan poleg največjega Slov.-Angl. in Angl.-Slov. Slovarja. Mnogobrojna pohvalna pisma od rojakov širom Amerike dokazujejo, da je to edina knjiga brez katere ne bi smel biti nobeden naseljenec. Cena knjige v platnu trdo vezane je \$2.00, ter se dobi pri: V. J. KUBELKA, 538 W. 145 St., New York, N. Y.

Slovenecem in Hrvatom naznanjujemo, da izdelujemo in prodajamo fine cigare: Lutra 10c

Minikin 5c Mike's Best 5c

Michael Kochevar, Chicago, Phone 1689-L Northwestern Phone 809

1208 N. Scott St. JOLIET, ILL.

CHARLES D. DIBELL ADVOKAT—LAWYER Soba 508 Woodruff Bldg., Joliet

CHICAGO PHONE 298: Kadar imate kaj opraviti s sodnijo obrnite se k meni.

Govorimo slovenski jezik. Kolektujemo in tirjam vsako vrstne dolgove. Alipa se oglasite pri M. J. TERDICH, 1104 Chicago St.

The Will County National Bank of Joliet, Illinois

Prejema raznovrstne denarne vloge ter pošilja denar na vse dele sveta.

Kapital in preostanek \$300,000.00

C. E. WILSON, predsednik. Dr. J. W. FOLK, podpredsednik HENRY WEBER, kašir.

Dr. Richter's Pain Expeller zoper revmatizem in trganje bolečine in otrplost členkov in miše.

Pravo zdravilo je v zavoju, kakoršnega vidite na sliki. Zavrnite vsak zavoj, ki ni zapечат s An hor Trade Mark.

25c in 50c vseh lekarnah ali pa pišite ponj naravnost na F. Ad. Richter & Co. 74-80 Washington Street New York.

Dr. Richter's Pain Expeller

zoper revmatizem in trganje bolečine in otrplost členkov in miše.

Pravo zdravilo je v zavoju, kakoršnega vidite na sliki. Zavrnite vsak zavoj, ki ni zapечат s An hor Trade Mark.

25c in 50c vseh lekarnah ali pa pišite ponj naravnost na F. Ad. Richter & Co. 74-80 Washington Street New York.

F. Ad. Richter & Co. 74-80 Washington Street New York.

Amerikanski Slovenec

Ustanovljen 1. 1891.

Prvi, naj večji in edini slovenski-katoliški list za slovenske delavce v Ameriki ter glasilo Družbe sv. Družine.

Izdaja ga vsaki torek in petek Slovensko-Ameriška Tiskovna Družba Inorp. l. 1899.

v lastnem domu, 1006 N. Chicago St. Joliet, Illinois.

Telefoni: Chicago in N. W. 100.

Naročnina:

- Za Združene države na leto.....\$2.00
- Za Združene države za pol leta.\$1.00
- Za Evropo na leto.....\$3.00
- Za Evropo za pol leta.....\$1.50
- Za Evropo za četrta leta.....\$1.00

PLAČUJE SE VNAPREJ.

Dopisi in denarne pošiljke naj se pošiljajo na:

AMERIKANSKI SLOVENEK
Joliet, Illinois.

Pri spremembi bivališča prosimo naročnike, da nam natančno naznanijo **POLEG NOVEGA TUDI STARI NASLOV.**

Dopise in novice priobčujemo brezplačno; na poročila brez podpisa se ne oziramo.

Rokopisi se ne vračajo.

Cenik za oglase pošljemo na prošnjo.

AMERIKANSKI SLOVENEK
Established 1891.

Entered as second class matter March 11th, 1913, at the Post Office at Joliet, Ill., under the act of March 3rd, 1879.

The first, largest and only Slovenian Catholic Newspaper for the Slovenian Workingmen in America, and the Official Organ of Holy Family Society.

Published Tuesdays and Fridays by the **SLOVENIC-AMERICAN PTG. CO.** Incorporated 1899.

Slovenic-American Bldg., Joliet, Ill.

Advertising rates sent on application.

29. okt. Nedelja	Narcis, škof.
30. " Ponedeljek	Klavdij, muč.
31. " Torek	Volgang, muč.
1. nov. Sreda	God vseh svetnikov.
2. " Četrtek	Vseh vernih duš.
3. " Petek	Hubert, škof.
4. " Sobota	Karol Borom, šk.

DVAJSETA NEDELJA PO BIN-KOŠTIH.

Kaj nam govore grobovi.

Ta teden bodo prav pogostokrat naše misli v hajale na pokopališče, saj bomo obhajali praznik vseh svetnikov in vernih duš dan. — Dragi bravec, gotovo si večkrat že stopil pomladi v cvetočo in k novemu življenju prebujeno naravo. Kakor nevesta na svoj poročni dan, tako in še bolj je nakitena zemlja v spomladi. Potem pa ko si občudoval vse to lepoto, si morda sklenil svoje roke in hvaležno si vzdihnil: "Kako velik, moder in mogočen je Bog!" Take pobožne misli pa se ti ne zbuja le v tempelju proste, božje narave, marveč vselej tudi kadar vstopiš v cerkev, v hišo božjo, ki te spominja prav posebno ljubezni Jezusove. Poznam pa še en kraj, ki je jako privaren zbuja nam resne in koristne misli. Kristjani — vsaj mnogi — ne krenejo radi na resni ta kraj, akoravno bodo morali prej ali slej dolgo časa stanovati v njem, na pokopališču. Jako koristno je za nas, ako gremo večkrat na pokopališče in poslušamo, kaj nam govore grobovi.

Grobovi nam pravijo: Tudi ti moreš enkrat umreti in sicer morda prav kmalu. Gotovo je to, da je jako negotovo, kdaj boš moral umreti. Ozri se nekoliko po grobovih pokopališča in našel boš, da v njih počivajo prav raznovrstni mrličji; ne le starčki, marveč tudi krepki moške, ki so si delali še najlepše načrte za prihodnost, mladeniči in mladenke, ki so uprav še le vseveteli, kakor rože v pomladanskem jutru in so sanjali le o sreči in ljubezni. Zgrabila pa jih je smrt z ledeno svojo pestjo in položila jih je v hladni grob. Kar se je zgodilo njim, to se vtegne zgoditi tudi tebi. Niti en dan, da, niti eno uro nisi varen pred smrtjo. Bodi torej vedno pripravljen, živi vedno tako, da lahko brez skrbi vsak trenutek stopiš v večnost, da bodo veljale tudi tebi besede: "Blagor tistim hlapcem, katere gospod, kadar pride, čuječe najde."

Grobovi nam pravijo, da nas smrt vsega oropa in da nas napravi vse ednake. Smrt napravi največjega bogatina prav tako ubogega, kakor najzadnjega berača, najmogočnejšega cesarja tako nezmožnega kakor zadnjega

njegovega podložnega in največjo lepoticu tako ostudno kakor vsako drugo osebo. Poslušaj kaj pravi o tem sv. Bazilij: "Kje pa so oni, ki so imeli imenitne državne službe? Kje nedosegljivi govorniki starih časov? Kje sloveči vojskovodje? Kje vladarji? Ali niso vsi ti postali prah in pepel? Od njih nima drugega spominka, kakor le par kosti. Odpri grobe in skusi na kosteh najti razloček mej hlapcem in gospodarjem, mej bogatim in beračem, mej največjo krasotico in najgrišim človekom. Zato pa piše tako resnično sv. Pavel: "Nič namreč nismo prinesli na ta svet; gotovo je, da tudi nič ne moremo odnesti." Ne navezimo si torej srca na minljive reči in nabirajmo si z dobrimi deli zakladov, katerih tudi smrt ne more oropati.

Grobovi nas opominjajo: Dobro porabiti čas svojega življenja! Mrtvi ne nimajo več časa za dobra dela, ne več časa, da bi si nabirali zaslug. Ali imamo še ta čas, dobro ga torej porabimo.

Kaj pa nam govore grobovi naših dragih? Poslušajmo tudi te! Naši dragi ranjki nam pravijo: Ne žalujte preveč za nami! Bog nas je poklical in kar Bog stori, je prav storjeno. Morda ne razumeš vselej potov božje previdnosti, gotovo pa je, da hoče Bog te naše dobro. Namesto da bi nezmerno žalovali za nami, molite rajši za nas, kajti "Sveta in dobra je misel moliti za mrtve, da bi bili grehov rešeni." Lepo je, da zaljate naše grobe, toda vaše molitve in dobra dela so nam ljubše. Sveta naj vam bo naša zadnja volja in splošne jo natančno! — Vsakemu poštenemu človeku je sveta zadnja volja draga rajnika, kakor mu je ljub zadnji dan, katerega je od njega prijel. Mnogokrat ima par besed, katere govori umirajoči le z veliko težavo, večjo moč, kakor mnogi in pogosti opomini prejšnjih let. Večkrat govore nema, mrtva usta bolj v srce segajoče, kakor pa živa. — Neki mladenič je na visokih solah trpel škodo na veri in nrvnosti. Pobožna njegova mati ga je mnogokrat opominjala, prosila in svarila, da bi začel zopet krščansko živeti. Ko je v jeseni odhajal sin zopet na univerzo ga je mati jokaje rotila, naj se poboljša. Zastonj! Nenadoma pa dobi sredi šolskega leta sin vest, da je mati, katero je on kljub vsemu srčno ljubil, nevarno obolela. Takoj se odpravi na pot. Mej potjo vedno misli na mater in upa, da jo najde še pri življenju. Ko stopi v domačo hišo, najde svojo mater na parah. Usta, ki so tako mnogokrat ljubeznjivo njemu govorila, so omolknila in oči, ki so poprej v zvesti ljubezni počivale na njem, so zaprta. V nepopisljivi bolečini pade mladenič na kolena pred mrtvo mater, zgrabi njeno mrzlo roko in jo jokaje poljubuje. Bilo je, kakor bi se enkrat odprla mrtva materina usta in ga prosila, naj se spreobrne. On obljubi in pri mrtvi materi poljubšanje in ostal je mož beseda. Kadar koli se ga je zopet hotela lotiti lahkomisljenost, spominjal se je materinih opominov in premagal se je. Ohranimo tudi mi v časih zadnje volje naših dragih, zlasti pa zadnje voljo naših starišev. Gotovo pa je bila zadnja želja naših starišev, da bi se videli zopet v nebesih. Živimo torej tako, da bo to svidenje mogoče!

Grobovi naših dragih nas opominjajo: Ljubite se z vso potrpežljivostjo mej seboj. — Ali ni to čudno, da se na grobu svojih dragih kaj radi spominjamo svojih velikih in majhnih pogreškov, s katerimi smo jih zalili. Malenkosti, na katere poprej niti nismo, nam pridejo na misel in skle in peko nas in mi si želimo, da bi tega ne bili nikdar storili, nikdar govorili. — Prepozno! Ne da se več popraviti! To naj nam bo v nauk, da smo se živimi svojimi dragimi ljubeznivi in potrpežljivi, da nam ne bo potem treba čutiti očitani, ko bo prepozno.

Poslušaj, dragi bravec, pazljivo vse to in še drugo, kar ti govore grobovi. Ne le ta teden, marveč tudi drugikrat zahajajmo radi na pokopališče. Ta pot nam more le koristiti, saj pravi sv. Duh: "Boljši je iti v hišo žalovanja, kakor v hišo gostije; ker v uni se spomni konca vseh ljudi, in živi misli, kaj da bode prišlo."

REV. J. P.

ČEŠČENJE BOŽJE.

Piše Rev. J. Plaznik.

(Dalje.)

Vsak greh je žalitev ljubezni Božje, četudi človek poleg tega stori greh zoper kako drugo Božjo zapoved. So pa tudi grehi naravnost zoper ljubezen Božjo. Ti so največji grehi, ker so naravnost zoper Božjo dobroto, ker človek s tem pokaže, da želi, da bi ne bilo Boga ali da bi Ga bilo mogoče vničiti, ti grehi kažejo jezo zoper popolnost Božjo.

Kakor smo sprevideali, moramo Boga častiti s trdno vero, neomajanim zaupanjem, ljubeznijo, vsakdanjimi dejanji ljubezni, z molitvijo, zahvalo in udanostjo v Njegovo voljo.

Poleg notranjega češčenja pa imamo tudi zunanje češčenje. To obstoja v tem, da na zunanje kažemo spoštovanje, katerega gojimo do Njega v svojih srcih. Češčenje in spoštovanje, katerega gojimo v svojih srcih in je ne

moremo pokazati na zunanje, imenujemo notranje češčenje. Pri zunanjem češčenju je deležno tudi naše delo s tem, da pripogibamo kolena, sklepamo roke, gibljemo ustnice in dvigamo oči proti nebu.

Kristus je nam rekel, da moramo moliti v duhu in resnici. Čemu je torej potrebno zunanje češčenje.

Zunanje češčenje je nekaj naravnega. Telo in duša tako tesno navedena eden na drugega, da kar se godi v duši, se na gotov način kaže tudi po telesu, očeh, gibanju, v vsem obnašanju. Čistost srca se kaže v očeh, kakor kaže cel obraz nečistost. V obrazu se pokaže jeza, veselje, žalost, strah in zaničevanje. Jeza se večkrat pokaže v besedah, veselje in žalost pa v besedah. Zato je tudi čisto naravno, da pokažemo na zunaj, kar čutimo za Boga v srcu.

Vsaka molitev, katero zmolimo in dobro delo, katero storimo, dobi svojo življenjsko silo od znotraj, če ne bi bila sama hinavščina, češčenje samo z ustnicami. Notranje češčenje je prvo in je dobro samo na sebi, zunanja znamenja je samo okrepe. To se lahko dokaže. Skusi moliti prav pobožno, brez vsakega zunanjega znamenja. Redki bodo, katerim se bo to posrečilo. Čez nekaj trenutkov bodo ti začele prihajati vsakovrstne stvari. Duh bo začel vsakotneje, češčenje samo z ustnicami. Boga častiti samo v srcu je zelo težko. Poskusi zopet. To pot kleeče. Zelo nam to nam bo pomagalo, če ne pozabimo, kdo nas opazuje. Skleni roke, povzdigni oči, obleci svoje misli z besedami, katere ti narekuje srce in opazil boš, koliko lažje bo moliti. Kdor je kedaj pel v cerkvi, ali ni opazil, da se njegov duh kar dviguje in plava proti nebu. Molitev je podobna bršlini. Plazi se po tleh, če ga pa posadiš k drevesu, se pa dvignil naravnost po koncu.

Zunanje bogočastje pa ni samo naravno, ampak tudi potrebno. Človek je vstvarjen, da časti Boga. Človek pa nima samo duše, ampak tudi telo, katero mora častiti Boga. Slikarji slikajo naravne lepote, penče morje, okraje, posute s cveticami, živali, male in velike; najlepše slike pa predstavljajo človeško telo: Slikajo je v otroški nedolžnosti, v cvetu mladosti in splošnavaja vredni starosti, pri delu in počitku. Telo pa ni nikoli bolj spoštovanja vredno, kakor kadar izvršuje najvišjo svojo nalogo, kadar daje češčenje Bogu z upognjenimi koleni, sklenjenimi rokami in šepetajočimi ustnicami. Boga naj časti ne samo vsako razumno bitje, vsak posameznik, ampak tudi vsaka družina vsaka fara, vsa cerkev. Vsak človek mora častiti Boga po notranje; pri tem pa dela le to, kar dela številno drugih. Če bi ne bilo zunanjega češčenja, bi tudi ne bilo cerkve; kajti cerkev je družba, katera ima ta namen, da na zunanje časti Boga. Nehali bi zakramenti; kajti zakramenti so le zunanja znamenja notranje milosti. Sv. maša in vsa služba Božja bi prenehala brez zunanjega češčenja in češčenje bi zgubilo vso življenjsko moč.

Češčenje je notranje in zunanje. Zoper zunanje češčenje Božje greši, kdor ne hodi k sv. maši in se v cerkvi nespodobno obnaša. Cerkev ima gotovo oblast nalagati vernikom dolžnosti. J Jezus Kristus je rekel: "Kdor vas posluša, mene posluša; kdor vas zaničuje, mene zaničuje; karkoli boš zavezal na zemlji, bo zavezano tudi v nebesih. Četudi bi ne bila cerkev zapovedala, da moramo Boga častiti, bi bila vseeno naša dolžnost, da častimo Boga. Ni predpisano, kakšno molitev moramo moliti, toda vsakemu, kdor se pameti zaveda, je molitev potrebna za zveličanje.

Kdor ne gre k sv. maši ob nedeljah in zapovedanih praznikih, hudo greši, ker ne časti Boga, kakor Ga mora častiti vsako stvarstvo v nebesih in na zemlji. Greši zoper svojega bližnjega, ker mu daje slab zgled; greši zoper samega sebe, ker ne mara milosti, katere mu Bog ponuja.

Zoper češčenje Božje pa se lahko greši, četudi gre kdo v cerkev. Nespodobno obnašanje. Zveličar je nekdo signal iz templja prodajalca in one, ki so menjavali denar. Ljudje delajo isto dandanes. Njihove misli so pri kupovanju in prodajanju in računanju, kam bo šel denar. Zopet drugi so mrtvi, kakor klopi, na katerih sede in njihove ustnice nepregibne, kakor na podobah po stenah. Zopet drugi grede v cerkev, da se drugim pokažejo in žalijo Boga z nespodobnim obnašanjem in nesramnimi mislimi.

Tako obnašanje gotovo ni Bogu všeč in ni zasluženo.

Častimo zato Boga po notranje in zunanje. Naj ga časte posamezniki, družine in vsi verniki zbrani skupaj v cerkvi. Naš zgled bo navduševal druge; mi sami pa se bomo zopet učili od drugih. Če smo tukaj člani one družbe, ki časti Boga, bomo gotovo tudi nekoč prištet med one, ki pojejo Bogu večno slavo.

BAGDADSKA ŽELEZNICA.

Pomorske ceste in njih glavne žile, ki obsegajo svet, so že izpeljane. Naloga, ki jo mora izvršiti XX. stoletje, je pač, da na Ropnem izvede podobno prometno omrežje po ravno takih na-

čelih, kakor na morju. Promet z velikimi ladjami riše svoje kroge iz katerega trgovinskega opirališča do daleč ležečih obrežij. Pred vsem posreduje zamenjanje blaga med deželami, ki so oddaljene ena od druge. Namen in smoter kulturnogospodarskega stvarstva in moči so z njim v zvezi le posredno, večinoma le prijaznim sodelovanjem tiste države, h kateri pripada njeno trgovinsko brodogrje. Drug izvor in drugačne postavne vodijo politiko ob zgradbi železnice. Njih končni smoter je, da rešijo splošno kak zapleteni imperialistični gospodarski načrt. Vzori se uresničijo le od stopnje do stopnje, mirno se mora prepoviti pred vsem bližnje ozemlje, železna cesta tvori takorekoč le glavno žico velikega središča, ki naj razgiba tisočere različne industrijske obrate. Pred vse znači opisani način smoter prilagoditja, upodabljanja in organizacije; mirno snubi, in ko korakoma podira, hoče doseči, da se prilagode življenjske oblike tujih gospodarskih ozemelj višji kulturi kake veselice. Mislimo, da nam ni potrebno obširnejše opisovati, da je posebno bagdadska železnica naravnost šolski zgled take moderne prometne politične organizacije. S političnega vidika je visela takorekoč v zraku, spadala je v načrte sporazuma kot trgovinska vojna cesta, ki naj dobro služi ob razdelitvi turških dežela, a z ustanovitvijo četverozveze osrednjih veselij, Bolgarije in Turčije, je pridobila značaj trdne, neomajljive zemeljske spodnje zgradbe. Po navadnem opazovanju tvori vsled svoje smeri proti Perzijskemu zalivu in po svoji sirske postranski progij Suezu le bojno sredstvo proti angleškemu veleimperializmu. Jasno se kaže v sedanjih igri med močmi veselij, da bagdadska železnica ni nič manj učinkujoče orožje nasproti velikanskim svetovnim ozemljenjem. Velika Britanija in Rusija nam kažeta nasprotujoče si zglede državne zgradbe z izgnanimi središči množice in sile. Središče sile se nahaja pri Angliji v tesno omejeni otokski temeljni državi, središče sil pa v obširni prekmorski posesti. Osebnata zveza se sicer v Rusiji, država je zgrajena tudi po osredotočenih načelih, tudi varuje, toda težiče množice leži onstran Urala v srednji Aziji, v domovini pravega skitsko-sarmatskega rusovstva, središče moči pa v prostoru med Moskvo in Petrogradom. Četudi so uporabljali različna sredstva, vlada dušno sorodstvo glede na taktiko, ki so jo tako ob Temzi kakor tudi ob Nevi uporabljali, ker so se zavedali slabosti vsled dualizma sil.

Anglija se je posluževala proslulega načela o politiki ravnotežja. Narodni evropske celine so se v teh zmedah krvavo razbijali glave, Anglija je pa onstran morja lahko nemoteno zasledovala svoja stremjenja, da razširi svoje gospodarstvo. Velika državna organizacija četverozveze, ki je srečno rešila staro zgodovinsko nasprotstvo med krščanskim in mohamedanskim svetom, je končala to taktiko. V sedanjih svetovni vojski ne gre le za to, da se odločijo vprašanja moči, marveč tudi za to, da se odločijo svetovno-zgodovinska vprašanja. V silovitem spopadu teh sil je pa odvisno, kako padajo končno kocke, posebno sedaj je to zelo jasno, katera stranka je na boljšem glede na razpolago s silami in katera stran razpolaga z obsežnejšim operacijskem ozemljem na kopnem, ki odgovarja vsem zahtevam take velikanke vojske na vsaki črti in ki je preskrbljeno z vsem sredstvi. Osrednji veselici sta pravočasno prodrli srbsko zatvoru na Balkanu, da si zagotovita odločujoče karte.

Rusija si je pa ustvarila, da varuje svoje slabo srce, debelo skorjo tlačnih tujih narodov okoli državnega debela, ki tvori tako oklopnno obrambo, kakor tudi morajo nositi glavno breme vseh napadalnih in osvojevalnih vojska. Srečen pričetek je že storjen, ker so slekli baltiške in poljske dele tega plašča, ki se mu mora ruski velikan edino zahvaliti sijaju svoje premoči. Ukrajinci, Armenci, narodi Kavkaza in Turkestana, 20 milijonov mohamedancev v Rusiji, bodo li še ubogali? Seveda je vprašanje sedaj še odprto, a z načrti političnega odbijanja in privlačenja je že rešeno. Rusija je posebno v turanski srednji Aziji silila trgovino proti severu, a to je protinaravno in asilno, ker je od pametiveka sem šla trgovska pot proti zahodu, kjer se nahajajo izborna pristanišča ob Črnem kakor tudi ob Sredozemskem morju, ki odpirajo pota svetovni trgovini.

Svetovno gospodarsko organizatorično vprašanje, ki se je razvilo iz vprašanja bagdadske železnice, je zadobilo tako obširen prostor in tako moč razvoja, da še prekaša najdrznejša pričakovanja prejšnjih časov. Ne le iranska višina, marveč tudi turanska ravnina, vse dežele, ki leže okolu Črnega in Kaspijskega morja, so podvržene tej glavni progij in bodo zvezane z njo po omrežju velikih postranskih prog. Dovažala jim bo blago in ga sprejemala od njih. Odprla si bo veliko prometno reko, ki teče iz turške Levante čez Balkan v osrednjo Evropo. Velikanška podoba še ne popolnoma jasna, a trdna, se ustvarja: vplivalna oblika kulturne države, ki naravno razvija misel srednjeevropske zvezne matice, ki ta-

Predsednik:.....Dr. Jakob Seliškar, 6127 St. Clair Ave., Cleveland, O.
Podpredsednik:.....G. Josip Dunda, 704 Raynor ave., Joliet, Ill.
Tajnik in duhovni vodja: P. Kazimir Zakrajšek O. F. M., 21 Nassau Ave. Brooklyn, N. Y.

Vsa pisma, pristopnina naj se naslavlja: "Zveza Katoliških Slovencev", Nassau Ave., Brooklyn, N. Y.

ko po svojem bogastvu na človeških silah kakor tudi na naravnih pomožnih sredstvih vseh vrst ravnatoko zadošča postavam "avtarkije", kakor tudi vsem zahtevam trgovinsko-politične življenjske sile; ki torej kratkoročno razpolaga z vsemi političnimi silami, ki jim ni kos niti rusovstvo kakor tudi ne britanska imperijalistična zgradba... so li to utopije? — "Slovenec".

Od kmečkega fanta do generala.

List "A Nap" poroča: Leta 1893 je umrl na Dunaju vpojkoini generalni major Stefan Bus. Zapustil je 12 milijonov premoženja in ker se niso oglasili dediči, je zapadel denar erarju. Sedaj pa se je izkazalo, da je Bus leta

1820 prišel k vojakom kot pripomočnik fant in je vsled izrednih zmoglosti postal general. Oglasili so se sedaj nekateri njegovi stricniki in stricnice, ki nameravajo tožiti erar na dedščino.

Zanimiva najdba.

V Sycamore, Ill., v Ameriki je našel farmer Axel Stromberg velikanski zob neke predpotopne živali. Zob tehta nekaj nad 10 funtov in meri v premeru skoraj jeden čevlj. Izvedenci trdijo, da je bila žival, ki je bila lastnica tega zoba, najmanj 50 do 60 čevljev dolga in tako visoka, kakor kaka visoka hiša. Zob bodo poslali v Chicago, kjer bodo razstavljeni v Fieldovem muzeju.

Nova telefonska knjiga se kmalu izda.

Nova telefonska knjiga se bo začela tiskati v bližnji bodočnosti. Druga se potem ne izda več mesecev.

Vse premembe in dodatki se naj takoj naznanijo.

Ako nimate telefona naročite istega takoj, da bo vaše ime v nove knjigi.

Chicago Telephone Company

O. A. Krinbill, District Manager
Telephone 9903

Slovinci in Slovenke!

V torek, dne 7. novembra, se bodo poslužili volilne pravice 15 do 17 milijonov državljanov Zjed. držav, da glasujejo za predsednika in podpredsednika Zjed. držav.

Woodrow Wilson

sedanji predsednik je ponovno kandidat za to veliko čast. Glasovalci se bodo na ta dan tajno izjavili, ali se strinjajo z njegovimi nazori.

Prepričan je zdaj vsakdo, da je bil Wilson vedno na strani delavcev in navadnega ljudstva. Na vse načine je preganjal sovraige delavstva in malih trgovcev. Prepričan je zdaj vsak, da še nijeden predsednik se ni tako poganjalo za koristi delavcev in ljudstva, kakor

WOODROW WILSON

ki radi tega zasluži zopetno izvolitev, pa tudi za to, ker je očeval to deloželo nesreče in vojske, katera bi sigurno bila če bi bil na krmilu kateri republikanec.

WOODROW WILSON

se je ob vsaki priliki skazal prijateljem in zaščitnikom malih in pritijskih narodov, kakor so Slovinci in Hrvati, ki že stoletja čutijo tujevo peto na svojem tilniku. Kadar se bodo vršile mirovne konference bo predsednik Zjed. držav igral važno vlogo. Če bo Wilson predsednik, ki je znan prijatelj vseh malih narodov, bo gledal na to, da dobe tudi Slovinci in Hrvati temveč pravice.

Dne 7. novembra naredite križ pred imeni:

Za predsednika

Za podpredsednika

WOODROW WILSON

THOMAS R. MARSHALL

Ta oglas je plačan od demokratske stranke.

Družba sv. Družine

(THE HOLY FAMILY SOCIETY)

V ZVEZDINJENIH DRŽAVAH SEVERNE AMERIKE.

Sedež: JOLIET, ILL.

Inkorp. v drž. Ill. 14. maja 1915
Inkorp. v drž. Pa. 5. apr. 1916

Vstanovljena 29. novembra 1914

DRUŽBINO GESLO: "VSE ZA VERO, DOM IN NAROD." "VSI ZA ENEGA, EDEN ZA VSE."

GLAVNI ODBOR:

Predsed.—Geo. Stonich, Joliet, Ill. Podpred.—John N. Pasdertz, Joliet, Ill.
Tajnik—Josip Klepec, Joliet, Ill.
Kap. —A. Nemanich, Jr., Joliet, Ill. Blagajnik—John Petric, Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

1. Anton Castello, La Salle, Ill. 2. John Stua, Bradley, Ill.
3. Nicholas J. Vranichar, Joliet, Ill.

FINANČNI IN POROTNI ODBOR:

Stephen Kukar, Joliet, Ill. Josip Težak, Joliet, Ill.
Math Ogrin, N. Chicago, Ill.

Glasilo: AMERIKANSKI SLOVENEK, Joliet, Ill.

št. 80 Z. K. U.; dr. sv. Družine št. 1 D. S. D.; Izobr. in podp. dr. "Triglav".
Iz Rockdala, Ill. — Dr. sv. Treh Krajčev št. 98 K. S. K. J.
Iz Chicaga, Ill. — Dr. sv. Štefana št. 1 K. S. K. J.

V avtomobilih so se vozile odbornice sledečih ženskih podpornih društev: — Dr. sv. Genevieve št. 108 K. S. K. J.; dr. sv. Ane Kat. Borštarič; dr. sv. Cecilije št. 12 D. S. D.; hrvatsko dr. Marije Preč. Zač. odsj. br. 161 N. H. Z.; rockdalsko dr. Marije Pomagaj št. 119 K. S. K. J. — Nadalje odbornice sledečih cerkvenih društev: Bratovščina sv. Rožnega Venca; Dekliška Marijina družba; Dekliška družba sv. Neže.

Če smo katero društvo izpustili, naj se nam blagovoli naznaniti.
V paradi je bilo najmanj 3,000 oseb in 26 avtomobilov.

Banket.

Slavnostni banket povodom srebrnega jubileja naše fare je bil v nedeljo zvečer v Sternovi dvorani, 801 N. Chicago st. Trajal je od 7. ure zvečer do polnoči. Udeležba je bila ogromna, tako da je bila velika dvorana mnogo premajhna in niso mogli vanjo vsi, ki bi se radi udeležili tega sijajno uspelega banketa.

Udeležili so se banketa vsi slovenski č. gospodje, ki so bili ta dan v Jolietu, razun Rev. Father Bajca, ki je odpoval je popoldne; nadalje prav mnogi mili gostje iz La Salla in od drugih; potem nepreštetih domači možje in žene, fantje in dekleta. Prav odlična družba je bila zbrana, in bilo je vseh nad 500, pravijo. Pač lepo številce!

Točno ob 7. uri se je banket začel z molitvijo. Med najokusnejšo večerjo je sviral na odru izvrsten orkester pod mojstrskim vodstvom prof. Režeka, slovaškega organista. Ko je godba zasvirala "Hej Slovani", so vsi v dvorani navzoči vstali in navdušeno peli slovaško himno.

Stoloravnatelj (toastmaster) Anton Golobič je potem na kratko pozdravil vse navzoče slavno občinstvo in še posebej mile goste iz drugih krajev, nakar je naprosil domačega g. župnika, da nastopi kot prvi govornik.

In Rev. John Plevnik se je dvignil, burno pozdravljen, in je govoril tako primerno in lepo, tako navdušeno, da ni bilo ploskanju ne konca ni kraja.

Nato je na odru zapelo slavno pevsko društvo "Slovenija" iz La Salla pod spretnim vodstvom gđne. Ivančič dve pesmi: "Pozdravljeni" in "Slovenec sem". Petje je bilo divno in pohvala viharina.

Potem je govoril Rev. F. Jager, profesor iz St. Paula, Minn., o divoti slovenske pesmi z mojstrsko zgovornostjo, nakar sta jolietška "Soča" in lasallska "Slovenija" združeni pod vodstvom našega organista g. Geo. Malovrha zapeli krasno pesem "Naša zvezda". Kar očaralo je to petje vse poslušalce, tako da so glasno zahtevali še več petja. In zapeli so združeni pevci in pevke še "Nazaj v planinski raj". Bilo je divno.

G. Anton Nemanich st. je bil potem poklican k besedi. In imel je kratek a jednat govor, kako so Jolietški Slovenci pokazali s svojo impozantno cerkveno parado, da se morajo tudi drugorodci učiti od nas in ne samo mi od njih. Govornik je vzbudil največje navdušenje.

Potem so še govorili sledeči: F. Gorup kot urednik Am. Sl.; Peter Rogina, eden najstarejših faranov, ki je prvi daroval večjo vsoto (\$50) za našo staro cerkev; potem George Stonich, cerkveni odbornik, predsednik D. S. D., trgovec itd.; nato Paul Schneller, predsednik slavne K. S. K. Jednote; John Jerich v imenu naših vrlih Lasallčanov; Rev. Ant. Sojar, bivši prvi pomožni župnik naše fare; Rev. John Plevnik, ki se g. predgovorniku za imenitno pohvalo imenitno zahvalil; potem Joseph Zalar, gl. tajnik K. S. K. J. in predsednik "Soče"; Ivan Zupan kot urednik Glasila K. S. K. J.; Blaž J. Chulik iz Lyonsa, Ia., ki je bival 21 let v Jolietu; potem Rev. Jak. Černe, duhovni vodja K. S. K. J., ki je čestital naši fari v navdušenih besedah, za kar ga je naš g. župnik takoj srčno zahvalil; potem Joseph Sitar, I. podpredsednik K. S. K. J. in veletržec. In k besedi je bila poklicana potem gospa Elizabeta Wardjan, ki je prav mično govorila v imenu našega ženstva. Nato so še govorili: John Grahek ml., civilni inženjer, ki je bil rojen in vzgojen v Jolietu; John Grahek st., dolgoletni cerkveni odbornik in blagajnik K. S. K. J. itd.; potem Rev. V. Solar, O. S. B., profesor v St. Bede College, ki je hvalil edinost med našimi farani, s katero so prišli do moči in veljave; nato je dr. Martin J. Ivec, prvi slovenski zdravnik v Ameriki, napravil s svojim govorom pravcat "furor". Poklican k besedi je bil potem g. Joseph Jerman iz So. Omaha, Nebr., ki je prežil mnogo let pod našim zvonom. Nato sta govorila še Rev. John Plaznik, naš sedanji pomožni župnik in pisatelj "Spominske knjige", ter Rev. Jos. Judnič iz Los Angelesa, Cal., ter oba žela najobilnejšo pohvalo za krasne besede.

Med govori so nas še ponovno razveseljevali domači in lasallski pevci in pevke, ki zaslužijo največjo pohvalo za svoj trud. S svojo pevsko umet-

nostjo so navdušili celo dvorano, da ji bila tupatam celo prenavdušena, kar pa je bilo čisto prav vsem, ki so bili dobre volje; in dobre so bili vsi, kakor že dolgo ne tako.

Z molitvijo je bil potem zaključen uradni del slavnostnega banketa ob 11. uri zvečer. Pa nikar ne mislite, da smo se potem vsi takoj razšli. Otvorila se je potem "republika" s pristo zabavo in besedo do polnoči. Potem pa smo šli narazen, dati neradi, vendar vsi veseli in zadovoljni.

Uspeh banketa je bil popoln.

Brzojavna čestitka.

Iz La Salla, Ill., je dospela na naslov Mr. Ant. Nemanicha, Sterns Hall, Joliet, Ill., sledeča brzojavka:

Kriči naj in laže
In piše in maže
Slednja šema:
"Jolietška tema!"

Jaz Vam pa kličem ob Vašem slavlju: "Vaša tema" bodi naša luč! Živeli Jolietški Slovenci!

REV. FRANK ŠALOVEN.

Morilka svojega zaročenca oproščena.

Helena Abucasa, hči nekoga trgovca v Lugošu na Ogrskem, je bila zaročena z dr. Jean Cadarina. Ko je bil Cadarina še dijak, sta se zaročila. Ona je čakala na njega, da napravi izpite. A čim je napravil izpite in postal doktor, jo je zapustil. Ona ga je nekoga dne počakala pri belem dnevu na cesti in ga ustrelila s strelom iz revolverja. Potem se je dala mirno zapreti. Te dni je bila proti Heleni Abucasa razprava radi umorstva svojega zaročenca. Deklica je predložila sodniji korespondenco s svojim zaročencem. Helena Abucasa je izjavila pred sodnijo, da je bil njen zaročenec sam rekel: ako te ogoljufam, ustrelj me, ker drugače ne bi bil vreden. Pripovedovala je dalje, kako je bila radi njega od sorodnikov in starišev prezirana, kako se jej je celi svet rogal, ko jo je

on zapustil, a ona sama se je smatrala za izgubljeno. Ljubila ga je več kakor vse drugo na svetu in zato se je odločila, da ga ubije, ker jej je življenje tudi tako uničeno. Ko so bila predčitana vsa pisma ubitega zaročenca in izročeni vsi dokazi, so porotniki soglasno zanikali krivdo, nakar je bila popolnoma oproščena.

Služkinja postala odvetnica.

V New Yorku živi znamenita odvetnica Clara King, ki ima od svoje odvetniške pisarne letno \$40,000 čistih dohodkov. Gospa odvetnica je bila za mlade dni služkinja. Kakor pa se v Ameriki vsakemu talentiranemu človeku da prilika, da svoje sposobnosti porabi, tako se je tudi moglo zgoditi, da je iz služkinje postala doktorica in odvetnica. Gospa King je kot služkinja vedno težila za večjo izobrazbo. Štedila je od svoje plače, vpisala se v tečaj za strojni pouk. Prosti čas je porabila, da se je učila pisati na stroj. Ko je dovršila tečaj, je dobila službo v pisarni ter se vpisala v šolo, naredila izpite in šla študirat na univerzo, kjer je z velikim uspehom dosegla doktorat, nakar je stopila v odvetniško prakso. Kmalu je postala odvetnica in sedaj ima \$40,000 čistih letnih dohodkov.

POMAGAJMO REVEŽEM V STARI DOMOVINI

Ali ste že kaj darovali za slovenske begunce ter vdove in sirote padlih vojakov slovenskih?
Darove sprejema: Amerikanski Slovenec, Joliet, Ill.

WILL COUNTY HOTEL CO., Posluječa v Woodruff Inn, je ustanovila izposlovanje dela (Employment Bureau). Rabimo ženske za delo v kuhinji in drugod. Le bele — plača dobra. Hrana z delom. Več pove Employment Bureau, Woodruff

"SPOMINSKA KNJIGA".

Povodom 25letnice slovenske župnije sv. Jožefa v Jolietu, Ill., se je izdala tudi spominska knjiga. To je nekaj novega. V knjigi je življenje opis preblega ustanovitelja naše fare, zgodovina iste, opis stare in nove cerkve, opis župnijske šole, opis cerkvenih društev, opis bratskih in podpornih društev itd. Med čtivom se nahajajo krasne slike vseh naših župnijskih poslopij, vseh dosedanjih župnikov in pomožnih duhovnikov, raznih drugih č. gospodov, ki so pripomogli k ustanovitvi in razvoju naše fare; nadalje slike raznih slovenskih društev in faranov itd. Ocenil bo našo Spominsko knjigo kak nepristranski kritik, a mi jo lahko priporočamo že pred strokovnjaško oceno, ker vemo, da pomeni ta knjiga na slovenskem slovstvenem polju v Ameriki res prvi pojav svoje vrste, izreden književni dar vsem, ki se zanimajo za pričetek in vsestranski razvoj ene največjih in najlepših slovenskih župnij v Ameriki.

"Spominsko knjigo" je sestavil Rev. John Plaznik, po navodilu in s pomočjo č. g. župnika Johna Plevnika. Pomagali so pri delu č. šolske sestre, cerkveni odborniki, društveni tajniki, razni farani, zlasti stari, in drugi. Knjiga obsega 140 strani čtiva, slik in oglasov. Tiskana je bila v tiskarni Amerikanskega Slovenca.

"Spominska knjiga" stane samo \$1, in to pa zato, da si jo lahko omisli vsak tudi najrevnejši rojak.

Antonija Rifel
izkušena in diplomirana
BABICA
907 N. Hickory St. Joliet.
Chicago Phone 1617-W

(Nadaljevanje s 1. strani.)

glejte, da se boste lepo učili, da boste šli tudi v visoke šole." Po sv. maši je imel nadškof sam kratek govor. Rekel je, da zahvaljuje Boga, da stoji v cerkvi, katera je mati vseh slovenskih cerkev v Ameriki, na kraju, kjer se je trudil ustanovitelj te župnije, katera se je tačas raztezala od Atlantika do Pacifika; da zahvaljuje Boga, da je obdan od tega moralno zdravega in krepkega ljudstva, za katero se ni bati, da bi opešalo pod bremenom, katero mu je naloženo. Dal nam je še papežev blagoslov in tudi blagoslov z Najsvetejšim. S tem je bilo cerkveno opravilo dokončano. S kora je močno zadoneča zahvalna pesem.

Koga naj sedaj pohvalimo za tako krasno slavnost? Najprej Vsemogočnega, ki je tako modro vodil našo župnijo. Hotel je, da se veselimo tega dne; to je tudi s tem pokazal, da nam je dal tako krasno vreme. Potem gre hvala vsem faranom. Ker sem rekel, da se bom omejil samo na cerkveno slavnost, bom pohvalil le še č. šolske sestre, katere so imele toliko truda s krašenjem cerkve in šole. Nemalo truda pa so imeli zavoljo našega jubileja vrli cerkveni pevci in pevke. Ker je bil vsopred že tiskan v tem listu zadnji petek, ga ne bom še enkrat navajal. Naš izvrsten pevovodja, g. Geo. Malovrh v resnici zasluži vso pohvalo za ves trud in požrtvovanje, katerega je imel z vajami in oskrbo za cerkev letos, kakor tudi vso prejšnjo dobo svojega zvestega službovanja. V večem spomin pa hočem navesti imena pevcev in pevk, namreč: Sopran-solo: Mrs. A. Nemanich. Tenor: Frank Završnik, Joseph Sitar, Michael Šetina in Frank Videc. Bas: Tom Legan, Martin Rakar, Fred Ferlin, Frank Skole in Josip Zalar. Soprano: Elizabeth Sekola, Mary Stefanič, Catherine Lukanič, Catherine Rogina, Frances Čulik, Angela Stanfel, Mary Markelo, Angela Kostelec, Elizabeth Grahek, Rose Brunskole, Anna Mutz, Mary Mutz, Mary Žlogar, Mary Golobič in Amalia Bučar. Alto: Mary Venišnik, Mary Sekola, Gizela Stanfel, Amalia Bezek, Johanna Solnce, Julia Rogina, Mary Kostelec, Amalia Uršič, Mary Uršič, Angela Uršič, Emma Dečman in Antonia Štukel. Nekateri izmed teh pojejo pri sv. maši že celih petindvajset let, kakor Mr. Tom Legan. Veliko jih je, ki so bili cerkveni pevci že od desetletnici naše slovenske cerkve sv. Jožefa, namreč Završnik, Sitar, Rose Brunskole in Antonia Štukel, kakor priča Spominska knjiga, str. 41.

Cerkvena slovesnost se je nadaljevala še v ponedeljek in torek. V ponedeljek namreč je bila blagoslovljena naša župna šola. Nekoliko pred osmuro so se zbrali vsi šolski otroci v svojih sobah. Iz zakristije se je podala dolga vrsta mašnih strežnikov in vseh č. slovenskih duhovnikov, ki so bili pričujoči na dan srebrnega jubileja, proti glavnemu vходу, kjer je Rev. W. Solar, O. S. B., pričel blagoslovljenje. Po blagoslovu je cela skupina prikorakala v cerkev, kjer je Rev. A. M. Kraschowitz ob asistenci Rev. Jos. Judniča, Rev. J. Plaznika in Rev. J. Černeta kot dijakona, subdijakona, oziroma ceremonijarja, služil sveto mašo za vse žive dobrotnike naše župnije. Pri tej sv. maši je imel prekrasen govor Rev. F. Ažbe iz Waukegan, Ill. Povdarjal in dokazal je, da morajo stariši in šolsko vodstvo skupaj delovati, če hočejo doseči pravi uspeh. Omenjal je tudi otroke na njihovo dolžnost. V torek pa je bila slovesna sv. maša za mrtve dobrotnike naše župnije. Celebrant je bil domači g. župnik, Rev. John Plevnik; kot dijakon je asistiral Rev. A. M. Kraschowitz, subdijakon Rev. J. Plaznik in ceremonijar Rev. Jacob Černe. S tem se je slavnost zaključila. Šolski o-

troci še niso imeli šole ta dan, ker jim je dal prosto mil. g. nadškof sam.

S petindvajsetletnico slovenske župnije je pridejan dragocen kamen k časti slovenskega naroda v Ameriki. To potrjuje cel neslovenski Joliet in to tako glasno, da te hvale ne moremo preslišati.

Ne hvali se Joliet sam, ampak delo se samo hvali. Kar pa človek stori, to naj tudi kot mož pokaže. To ni samo njegova pravica, ampak tudi dolžnost. Vinar za vinarjem je dajala desnica, da zato ni vedela levica, kipele je iz vernih src prošnja za prošnjo. Iz tega pa je zrastle krasne sad, katerega bodo Jolietški Slovenci s ponosom zapustili svojim potomcem. Če je Joliet ponosen, ima vzrok zato in ve

"Vsak delavec za svete smote bodi, Pri delu vstrajno, neomajno stoj; Kdor pravi mož je vedno in povsodi, Ne svetne, Božje sodbe se ne boj!"
Rev. John Plaznik

Še nekoliko o paradi.

Nedeljska poulična parada domačih in tujih društev v počast mil. g. nadškofu je prav lepo opisana že v zgorajšnjem poročilu, vendar nam je dostaviti še nekoliko vrstic, da poročilo izpopolnimo.

Najprej omenimo vreme, od katerega je odvisna vsaka poulična manifestacija. Bil je lep, jaseen, solnčen dan, da si lepšega niti želeli ne bi mogli ob tem poznem jesenskem času. Drugo polovico zadnjega tedna je bilo deževno, mračno in mrzlo vreme, da smo se že kar bali za našo parado. Ali v soboto popoldne je zopet pokukalo izza oblakov zlato solnce in nam obljubilo lepo nedeljo. In prišla je nedelja, vsa solnčna in sijajna, da je bila videti kakor poslana iz nebes. Omenimo še, da se je koj naslednji dan, t. j. v ponedeljek, začelo vreme zopet kisati in solziti. Samo nedelja je bila lepa in solnčna, ker je bil ta dan slovenski praznik v Jolietu, zato nam je dal Bog tudi praznično vreme.

Za sijajni uspeh parade gre nadalje zahvala vsem slavnim društvom, ki so se iste udeležila tako mnogobrojno in s tako dostojno resnobo, da se je ves Joliet kar čudil, odkod ta mirna armada samih korenjakov, korakajočih tako svečano in v najlepšem redu. Zahvala gre kajpada predvsem tudi društvenim maršalom na čilih konjih, ki so vse tako lepo uredili pod vrhovnim vodstvom glavnega maršala.

G. Anton Nemanich st. je bil glavni maršal. Pomagali so mu sledeči maršali: Anton Korevec, John Simonich, Frank Završnik, Math Bučar, Joseph Sitar, Joseph Zalar, George Stonich, John Adamič in Valentin Pirc (iz Rockdala).

V paradi so bila sledeča društva: Slovaška iz Joliet — Kadeti, v uniformah in s puškami; Sokoli, v uniformah; Vitezi sv. Jurija; Narodni Spolok.

Iz Aurore, Ill. — Dr. sv. Janeza Krst. št. 11 K. S. K. J.; društvo sv. Jerneja J. S. K. J.

Iz La Salle, Ill. — Dr. sv. Družine št. 5 K. S. K. J.; dr. sv. Družine št. 3 D. S. D.; Pevsko dr. "Slovenija".

Iz Ottawe, Ill. — Dr. sv. Družine št. 5 D. S. D.

Hrvatsko iz Joliet — Zrinjski i Frankopan odsj. 18 H. Z. I.

Nemško iz Joliet — Sv. Alojzija št. 21 W. C. U.

Slovenska iz Joliet — Dr. sv. Jožefa št. 2, dr. Vit. sv. Jurija št. 3, dr. sv. Cirila in Metoda št. 8, dr. sv. Franciška Sal. št. 29, dr. sv. Antona Pad. št. 87 in dr. sv. Janeza Krstnika št. 143, vsa spadajoča h K. S. K. Jednote; potem dr. sv. Petra in Pavla št. 66 J. S. K. J.; Slov. kat. podp. dr. sv. Barbare, post. št. 65; dr. sv. Martina

"To je ravno kar sem vedno želel---da cigareta zadovolji!"

Glavno bistro v Chesterfield cigaretah je to, da te še le začno, kadar druge končajo.

Z drugo besedo, poleg tega da so okusne grede Chesterfields še dalj---zadovoljijo!

Vendar so Chesterfields nežne!

Ali Chesterfields ali pa nič; če hočete prijetnost nove cigarete, ker noben izdelovalec ne more ponarediti Chesterfield blend---popolnoma novo bistvo duhana, ki je največji izvor 20 letne skušnje pri izdelovanju cigaret.

Liggett & Myers Tobacco Co.
of those cigarettes that SATISFY!"

Chesterfield CIGARETTES

Zadovoljijo
dasi
nežne.

20 for
10¢

Črna žena.

Zgodovinska povest. Priredil Javoran.

(Dalje.)

Ob istem času, ko so se po vseh vaseh pripravljali in zbirali bojevniki, je korakala po cesti iz Radovljice proti Bledu mala četica dobro oboroženih vojakov. Videti jim je bilo, da so že utrujeni, da so torej morali napraviti že dolgo pot. Prekoračili so Bohinjko in potem obstali, da se nekoliko odpočijejo. Vsi drugi so posedli tik ob cesti in si zakurili ogenj. Le eden se je oddaljil od njih in šel proti bližnjemu gozdiču. Bil je to velk, lep mož z razmršeno črno brado. Večkrat je potegnil z roko po glavi, si obrisal potno čelo in oči in nato močno zmajal z glavo. Kar naenkrat je vstala poleg njega neka črna postava. Mož je hotel hitro skočiti, toda že je ležala na njegovi rami tuja roka in šepetajoč glas mu je dejal:

"Le sedi, Bregar, mene se ti ni treba bati. Saj sva bila pred kratkim skupaj. — Da ste vendar prišli!"

"A, ti, Štefan!" mu je presenečeno odgovoril vojak. Kaj je novega? Ali je še mirno? Ali ste se že uprli? Ali pridemo pravočasno?"

"Že sem se bal, da ne pridete. Zdjaj pa prihajate ravno prav; ravno danes smo začeli upor. Kajne, saj je gospod Andrej s svojo večjo četo tudi za vami? — Toda povej vendar, zakaj si tako žalosten! Ali se ne veselíš z nami vred? — Sedva se je veselil; in še bolj se veselil, da morem pomagati svojim domačinom ob tako težkih dnevih. — Ali nekaj drugega je, kar me teži. Pomisli, če naletim na Brdih ali kje drugje na svoje prijatelje in znance, potem pride na dan vsa moja sramota in nesreča; — celo Zalka me bo zaničevala."

"Zalka nima nikakega povoda, da bi te zaničevala. V tvoji zadevi ne vidim prav nobene sramote. Sicer pa, France, nič te ne bo spoznal, verjemi mi; gosta brada te je popolnoma predrugčala in vojaška oprava tudi." "Tako, nič me ne bo spoznal!" je neverjetno odgovoril vojak, "in vendar, zakaj si me pa ti spoznal na prvi pogled?"

"Hihili," je samozavestno pokašljeval možek; "kar vidim jaz, tega tisoč drugih ne opazi. Slišim res ne dobro, a vidim pa kakor lisjak. Sicer pa tudi nič drugega nimam, kakor svoje dobre oči. — Toda, France, saj pride Andrej, ne?"

"Seveda pride. Razdelili smo se na dva oddelka. Nekaj nas je šlo naprej kot nekaka predstraža; Andrej z glavno četo je pa še zadaj."

France je hotel govoriti še dalje, toda besede so mu zastale v grlu in moral je prenehati. Nekaj časa je molčal, potem je pa nadaljeval ožno:

"Usoda me je odločila v nesrečo. Bog ve, me li Nigana počaka v Krškem! Štefan, nesrečen sem, a ne sam ampak vsakogar; s komur pridem v dotiko, palmem v nesrečo."

"France tega ne verjamem. Ljubi Bog ni nikogar odločil za nesrečo," ga je tolažil Štefuleček; "nekaj časa nas pač skuša, ko pa enkrat prestanemo poskušnjo, potem nas pa poplača s tem večjim blagoslovom, kakor nam priča ob. Zato le nikar ne obupati, nikdar ne izgubiti poguma, ampak vedno zaupati na Gospoda. — Da mi boš verjel, da se prav nič ne bojim za tvojo srečo, pazi, France, kaj ti povem: Če bi ti na svetu ne imel nobene a prijatelja več, tedaj je in ostane kropski možek tvoj prijatelj. Name smeš vedno računati in če boš kdaj potreboval pomoči, tedaj veš, na koga se imaš obrniti. — Štefuleček zna in premore mnogo."

V znak prijateljstva in v slovo sta si podala roke.

Drugo jutro je korakal Kroparski možek navsezgodaj iz Bodešič skozi gozd proti Brdom. Ob svitu jutranje zarje se je ustavil na nekem prijaznem gričku pod Špikom in se oziral okrog sebe. Zamislil se je; danes je torej napočil dan, ki prinese kmetu-trpinu zlato svobodo, dan, ki ga reši iz neusmiljenih Hartmanovih in valpotovih rok, danes bo zagospodoval blejskemu kotu nov, dober gospodar, gospod Andrej, ki se že bliža s svojo četo, da pomaga kmetom pregnati krutca z gradu — in potem bo on sam zapovedoval, on, ki jih bo ljubil in bo intel srce zanje ter jih bo varoval nadlog in jim pomagal v nesreči. — Tako upapolne misli so se porajale v glavi možka, ko je videl, kako natančno so se držali vsi kmetje njegovih navodil za upor, kako je sedaj že vsak na svojem mestu in kako gredo vsi kakor en mož v boj za skupno srečo. Stopil je nekoliko višje in tedaj mu je vsa pokrajina stopila pred oči v vsi svoji mogoči čarobni krasoti ob žarkem jutranjem solncu. Pod njim se je vila po prijazni dolini Bohinjka kakor srebrn pas, ki oklepa devo, ko stopa k poroki in se veselí svoje mladosti, a obenem zré v resno bodočnost; nasproti njemu so se dvigale proti nebu kakor nepre-

magljiv branik mogočne Karavanke s Stolom, čegar snežnoodeti stožec so lahkonno obdajale bele jutranje meglice. Z nebotičnega pogorja mu je padlo oko na ravnino in se razveseljevalo nad prijaznimi selišči in vasicami, ki so bile posejane kakor dragoceni biseri in dragi kamni na zelenem, deloma še s snegom pokritim prtu narave. In sedaj, ki je stal na ozki čuvaj in kot priča moči gorenskih kmetov, pa obenem kot porok boljše bodočnosti, Triglav, čegar snežni vrhovi so se ravno kopali v zlatih žarkih jutranjega solnca in se lesketali kot demanti in briljanti, zdaj zopet kot zeleni smaragd.

"Ljuba, krasna, veličastna je ta pokrajina," je rekel možek napol glasno sam sebi in dal desnico na oči, da bi se mu ne bliščalo, "in vredna, da se njeni sinovi borimo za svojo svobodo in rešimo svojo in njeno čast."

Možek je sedel na debelo korenino in takorekoč vsrkaval čarobno pokrajinsko podobo v svojo dušo. Naenkrat je zaslišal petje. Bili so jasni mladeniški glasovi, ki so brzeli po zraku čvrsto in drzno kakor zveneče vodne kapljice, ki skačejo brezskrbno po pečinah, ki so se pa nato odbili na bližnji skali in se potem glasili počasi in mehko kakor žalostinke velikega tedna.

Možek se je ozrl proti oni strani, odkoder so prihajali glasovi, in takoj je zagledal na bližnji skali oboroženega mladeniča s precej dolgimi, bledeimi lasmi in z nežnim obrazom, čegar poteze so vendar kazale veliko moč in odločnost.

Mladenič se je oprezno ozrl okoli sebe in ker ni nikogar opazil, je pel dalje, da je veselo in krepko odmevalo po okolici:

"Krasen, krasen dom si moj!
Lepa moja domovina!
Močen, krepek rod je tvoj;
vsa boji se te tujina!

Če zatira te tiran,
boja če vihar razsaja:
vsakdo rad gre zate v bran,
vsakogar pogum navdaja."

Štefuleček še ni nikdar čul tako jasnega in polnega mladeniškega glasu. Lahko nasmehljaj je obkroževal njegove ustnice, ko je napeto poslušal nadaljnje mladeničeve vrstice:

"Sužnja ti ne boš nikdar,
dokler živ bo en Slovenec;
kmet le tvoj bo gospodar,
on ti spleta zmagave venci.

"Dvigni narod se krepak,
bič nad tvojim sinom šviga;
neusmiljeni graščak
zdaj roko nad kmetom dviga.

"V boj za svobodo sinov!
Dvigni, kosa se krvava,
da zasije dan ti nov
in še poznih vnkov slava!"

Zadnji glasovi so izginili v dolini. — V Bodešičah je zavznilo jutranji pozdrav nebes in zemlje Kraljice. Mladenič se je odkril, pokleknil na skalo in molil svojo jutranjo molitev.

Sedaj je možek vstal in šel proti mladeniču. Ko ga je ta ugledal, ga je nekoliko obšla rdečica, ker je mislil, da ga nihče ne opazuje.

"Nič se ne sramuj!" ga je pohvalil Štefuleček; "krepak in navdušen bojevnik si, kakor vidim; le tako dalje!"

"Z veseljem zrem v bodočnost," je odgovoril mladenič, "ker vidim, da bodo zasijali mojim bratom lepši dnevi; rad bi jih učakal, — toda prej bom umrl."

"Čvrst si in mlad in neustrašeno greš v boj; zato ne smeš govoriti o smrti!"

"In vendar rad umrjem za pravice svojih bratov. Če mi bo nasprotnik v boju porinil meč v srce, bom veselo zavrnil, prepričan, da umrjem za pravico."

"Krepak mladenič si, — toda za smrt si vendar še premlad."

"Pristaš 'krvave kose' se ne sme bati smrti; in tak sem jaz. Pravila nam veljavajo: zmagati ali umreti. Boriti se moramo do zadnje kapljice krvi. Če kmet podleže, ne sme noben pristav 'krvave kose' ostati živ."

"Kdo te je pa sprejel v 'krvavo koso'?"

"Oni stari samotar, ki prebiva v oglaški koči na Kupljenku."

"Samotar na Kupljenku," je zamisljeno ponovil Štefuleček; "povej mi še, kako ti je ime!"

Med temi besedami sta pa začela odzgoraj močan žvižg. Mladenič se je zganil, se pokrli in hitro rekel:

"Ti moram; potrebujejo me. — Bog vas obvaruj!"

Naglo kakor verveca se je zmuznil mladenič skozi drevje in izginil izpred možkovih oči. — Možek je zmajal z glavo in šel počasi svojo pot naprej. Premišljeval je o 'krvavi kosi': navdušenje, s katerim grede njeni pristaši v boj, mu je bilo všeč, a njeni načrti so se mu zdeli še vedno preveč nepredvidni in preveč drzni.

Možek je šel počasi dalje in prišel na senožeti, kjer je srečal oboroženega vojaka:

"Pozdravljen, Bregar," mu je klical možek že od daleč; "ravno tebe sem si želel; pa sem se bal, da si se morda kam skrili, ker se tako bojiš, da bi te domači ne spoznali; zdaj je pa ravno prav, da sva se srečala."

"Kaj hočemo sedaj začeti, Štefan? Andrej še ni došel s svojo četo. Ali naj ga čakamo?"

"Dokler ne pride Andrej, se pridruživ našim bojevnikom. S svetom jih lahko mnogo naučite, zakaj vi ste izurjeni v vojskovanju. Vendar če udarimo, se nikar ne postavljajte v največjo nevarnost — zlasti ne ti — zakaj ti se moraš ozirati še na druge razmere."

Pri teh možkovih besedah je padla temna senca na vojakovo obličje. — Nekaj časa je žalostno razmišljal, potem pa je rekel napol glasno:

"Ah, da, Nigana me skrbi. — Ko smo odšli iz Krškega, jo žal nisem mogel obiskati in ji povedati, kdaj se vrnem."

"Vse skrbi moramo prepustiti ljube mu Bogu," je pristavil nato Štefuleček z resnim obrazom; "On ve, zakaj nam pošlje težave in skrbi, On pa tudi more vse obrniti na dobro."

"Štefan, ti nekaj veš, kar mi zakrižvaš," je ves vznemirjen kriknil vojak; "tvoje poteze na obrazu te razodevajo nesrečo. Vendar — lepo te prosim — nič mi ne zakrižvaj! Povej mi vse, naj bo karkoli hoče, na vse sem pripravljen."

"Res vem nekaj novega," je sedaj pristavil možek bolj mirno, "toda tako hudo pa zopet ni."

"Povej, prosim te, povej mi vse!" ga je nestrno priganjal vojak; "če mi kaj zakrižješ, bom še bolj nemiren in nesrečen."

"Nigana je ušla pri trgovcu Štroblju," je povedal možek resno, pa mirno.

"Sem si mislil, da bo kaj takega. Povej, kako je ušla."

Možek je začel pripovedovati mirno in premišljeno:

"Odkar si zapustil Krško in več nisi mogel obiskati Nigane, je zopet postala vsa drugačna; kar naenkrat se je popolnoma izpremenila. Štrobelj je pravil, kako je včasih jokala cele dneve, a potem se je nenadoma zopet začela smejati, kakor bi ji bilo srce kipele največjega veselja. Prigovarjali so ji in jo tolažili, a za vse take besede je ostala gluha. Na vse mogoče načine so jo poskušali prepričati, da ti ne moreš zapustiti svoje službe; a vse zaman. Kdor le hoče, je odgovarjala, lahko stori vse. Zadnji teden je postala še prav posebno čudna; polastila se jo je neka čudna naglica in nepokoj, če jo je kdo nagovoril, je divje krožila oči, nemirno tekala od okna do okna, včasih pri oknu nekoliko postala, se zamisljeno ozrla skozi okno na prsto, a kakor obstrljena zver zopet bliskoma odskočila in tekala dalje po sobi od kota do kota. Ko je pa izvedela, da si ti s svojimi tovariši zapustil mesto, tedaj jo je obšla neka velika strast in razburjenost, kakor še nikoli prej. Zagotavljali so jo, da se kmalu vrnete in da nisi šel dalje kakor kvečjemu do Ljubljane. Pa vse to je le povečalo njeno blaznost in neprestano je kričala: 'V Ljubljano, v Ljubljano in na Gorenjsko!' — Slednjič se je pa nekega dne nenadoma čudovito pomirila in ostala do večera v svoji sobi. Kose je pa zvečerilo in gospodarja in gospodinje slučajno ni bilo doma, je podarila najmlajšima Štrobljevima otrokoma bisere in drage kamne — in potem je izginila."

"Jezus, Marija!" je zakričal Bregar; "torej namerava nekaj strašnega, gotovo je že tu v bližini! — Ali še kaj veš, Štefan? Povej! Govori!"

"Na Kamnjaku in v okolici zopet straši, črna žena," je pristavil možek kolikor mogoče mirno; "toda ne boj se! Zalka in otrok sta na varnem, nič se jima ne more pripetiti. — Predvčerajšnjem so jo prepoznali od tvoje hiše Gorjanci in Anželji; in včeraj je zopet zasledovala nekaj vojakov."

"Katero?" je burno vprašal France.

"Bilo je šest tvojih tovarišev, ki so s teboj vred prišli iz Krškega. Šli so na Brda in tedaj so opazili za seboj črno ženo."

"Vse se vjema," je bridko vzdihoval Bregar; "Nigana gotovo misli, da sem med onimi vojaki tudi jaz in da sem zopet šel k Zalki. — Na Brda moram iti — takoj — takoj, da zabranim najhujše zlo, največje nesrečo, če ne bo že prepozno."

Pri teh besedah je France nemo zrl v tla kakor okamenel in sapa mu je zastajala v prsih.

"France, bodi pameten, pomiri se!" ga je pomirjevalno pogovarjal krošnjar; "vsa tvoja skrb je nepotrebna! Zalka in otrok sta strogo zavarovana. Poslal sem Pušavca iz Bodešič in Gralka s Sela nalašč zato na Brda in

jima zapovedal, naj pazita na Zalko in otroka, naj ju varujeta, ker sta v nevarnosti pred črno ženo. — Zalko strážijo krepki možje, ki jo niti za trenotek ne bodo izpustili izpred oči."

"Hvala ti ti-očera za tvojo skrb in previdnost, Štefan," mu je odgovoril France s tresočim glasom še vedno razburjen; "pa vendar moram tjakaj, na Brda, in sicer nemudoma, takoj! Dokler se Nigana ne bo sama prepričala, da je vsa njena ljubosumnost brez podlage, bo za Zalko še vedno obstajala nevarnost. Štefan, ne poznaš še popolnoma ciganov. Njihova strast je strašna, nedopovedljiva, zviti so in iznajdljivi, da bi si ne mogli misliti in v svojih maščevalnih naklepih so tako drzni in odločni, da premagajo vse zapreke. Sredi iz utrdebe, iz zidovja, da, iz srede urejene čete si poiščejo in vzamejo svoj plen. — Niti za trenotek se ne smem več obotavljati, marveč takoj moram na Brda, takoj!"

"Če je tako, grem s teboj, France; sam ne smeš iti, brezpogojno ne."

"Hvaličen ti bom za spremstvo. Gotovo bom potreboval tvojega sveta in tvoje pomoči."

Bregar je bil mrlično razburjen in je neprestano šilil, da morata tkoj oditi. To pa krošnjarju ni bilo povsem všeč. Najprej se je treba z jedjo pokrepati, tako je določil Štefuleček, potem bodeta lahko toliko hitreje korakala.

France je le s težavo brzdal svojo nepotrpežljivost in nestrpnost; ker je pa uvidel, da je nazadnje vendar še najbolje, da se ukloni modrosti in previdnosti Kroparskega možka, se je pokoril njegovim odredbam.

Ker se je možek še vedno obotavljaj, ga je France še silneje priganjal, rekoč:

"Štefan, hitiva; skoro obupujem, da bi se vse srečno zteklo. Kar noče mi iz glave misel, da se pripravlja strašna nesreča — in midva bova prišla prepozno, ah, prepozno — in moje slutnje me ne varajo."

"Tvoje slutnje so samo izrodki strahu in prevelike skrbi. — Počasi in gotovo je vsepovsod boljše, kakor nepremišljeno in slepo; če namreč človek v važnih rečeh ravna neprevidno in prehitro, se lahko vjame v zanke, iz katerih ga živ zrkt več ne more rešiti."

Med takim razmotrivanjem sta korakala precej hitro proti cilju. Ravno sta dospela na obronke gozda pod Kamnjekom, ko zaslišita raz skalnih Špikovih sten precej močan krik, ki je odmevalo močneje. Možek je nekaj časa napeto poslušal, na to je splezal na

(Nadaljevanje na 7. strani.)

Rojaki in rojakinje! Kadar imate ki moške ali ženske obleke ali perila za očistiti in gladiti, ne pozabite na našo slovensko firmo —

WILL COUNTY CLEANERS AND DYERS
S. KODIAK, lastnik.
Office and Works, 302-304 Walnut St.
Joliet, Illinois.

Chicago tel. 3131. N. W. tel. 814.
Pokličite nas po telefonu in naš avtomobil odpelje in pripelje obleko na vaš dom. Naše cene so zmerne in delo garantiramo.

Oscar J. Stephen
Sobe 201 in 202 Barber Bldg.
JOLIET, ILLINOIS.
JAVNI NOTAR

Kupuje in prodaja zemljišča v mestu in na deželi.
Zavaruje hiše in pohištva proti ognju, nevihti ali drugi škodbi.
Zavaruje tudi življenje proti nezgodam in boleznim.
Izdeluje vsakovrstna v notarsko stroko spadajoča pisanja.

Govori nemško in angleško.

Alpentinktura za moške in ženske lase od katere lažje prenehajo lasje odpadati in v šestih tednih krasni in gosti lasje popolnoma zrastejo in ne bodo odpadali niti osiveli. 1 flaska \$2. — Ako želite imeti v šestih mesecih krasne in goste brke in brado, rabite takoj Alpen Pomado. Lonček \$2. — Imate li sive lase? Rabite takoj Wahčić Brusil tinktura, od samo ene flase postanejo lasje v šestih dneh popolnoma naradni, kakoršne ste v mladosti imeli: 1 flaska \$1.75. — Wahčić Fluid kateri odstrani reumatizem, tiganje ali kostihob v rokah, nogah in križnici, popolnoma v šestih dneh; flaska 2 dol. 50c. — Kurje oči ali bradavice na rokah ali nogah v 3 dneh popolnoma odstranim za samo 75 centov. Za polno noce rabilite Kneipov presek, nipe pot odstrani sivihi dah in ozeblino, laksa 75c. — Elsa žauha zaceli vsako rano, opokline, bole, turove, grinte, kraste, lišaje v najkrajšem času, lonček \$1. večji lonček \$2. Ta žauha jo velikoga pomona za odrasle in otroke. V slučaju potrebe bi mogla imeti to žauha vsaka družina v hiši. Če želite imeti čisto belo in mlado lice se umivajte z Wahčić "Tar Soap" (milo), odstrani prišče, solnčnate pege in drugo nečistost na obrazu, 3 kose za 75c. — Kateri bi moja zdravila brez uspeha rabil mi jamčim za \$5. Pri naročbi se priloži vsota v papirnatem denarju, če pa je menj kot dolar, se v znakom po 20 v pisnu pošlje. Za vse drugo pišite po cenik, katerega pošljem za tojnj.

JACOB WAHČIČ

6702 Bonna Ave., Cleveland, Ohio.

THE CAPITOL BAR

G. Svetlicich, Prop.
405 CASS ST., JOLIET, ILL.

Edina slovenska-hrvatska gostilna v osrednjem mestu.

Kadar se mudite na vogaču N. Chicago in Cass St. vstopite k nam za okrepčila vseh vrst.

DOBRODOŠLI!

Metropolitan Drug Store

N. Chicago & Jackson Sts.

Slovanska lekarna

+ JOHNSONOV +
"BELLADONNA" OBLIŽI

ali izdelani in vsakič držani so strojno čisti.

REVMATIZEM
FRONOSTI
BOLESTI V KOLKU
BOLESTI V ČLENKIH
NEVRALGIJA PROTIV
OTRPOLOTI MISC
SLABOTNE KRUŽI

SLABOSTI V ČLENKIH
PLJUNČI IN PRSNI BOLEZNI
BRADAVIČI V ŽIVTU
VSEVIH OPEKNE MEST
PRESLAJANJE
BOLESTI V LEDVIC
BOLESTI V KRUŽI
HUGA KASLU

JOSIP Spolarich
Cor. Hickory & Marshall Sts., Joliet, Ill.

URAR IN ZLATAR

Popravljam vse vrste stenske in žepne ure in zlatino. Vse delo jama čim. — Prodajem vse vrste ure in zlatino, zlasti fine poročne prstane dobo te pri meni ceneje, kot kje drugje.

JOHN STEFANICH
N. W. Phone 348

..Slovenska Gostilna:..

vino domače in importirano, fino žganje in diseče smolke.

915 N. Scott St., Joliet, Ill.

NE IZPOSTAVLJAJTE SVOJE

Zdravje v Nevarnost!

Zdravje je nad bogastvom. Če se dobro ne počutite, ne poskušajte alkoholičnih grenčic, katere več ali manj slabijo kri in odvzamejo življensko moč krvnim celicam. Kri je najdražja tekočina, katere daje življenje. Teče skozi žile in donša okrepčilo vsaki celici in mrešnici v telesu. Istočasno odnaša iz telesa hitro se nabirajoče nepotrebne in se bojuje zoper vhaajoče bacile, zato odstranjuje vse kar oslabuje krvne celice in jih dela nesposobne. Le močna krvna telesa so sposobna opravljati to naporno delo. Čisto naravno vino jim ne škoduje, ker "Vino utrjuje sestav živcev in pomaga telesu izvršiti najtežavnejše posle", pravi Dr. Armand Gautier, član French Institute, v listu čitanem pred Academy of Medicine v Parizu. To je vzrok, da jemljite samo

Trinerjevo Ameriško Zdravilno Grenko Vino

To nenavadno zdravilo je zmes grenkih korenin, korenov in skorje, posebno velike zdravilne vrednosti, in čistega starega rudečega vina. Je prosto vsakršnih lekarskih primeskov in strupa. Pomaga prebavljati, okrepuje organe in pomiri živce. To je pomoč v slučaju

Zabasanosti, napihnjjenja, riganja, glavobola, nervozni osti, slaboči krvi, tugovanja, navadne slaboče.

in drugih je dobiti v tem leku hitro in zanesljivo pomoč. Žavrnite nevredne ponaredke, ki le denar vničujejo! Naš glavni namen, je narediti ta pripravek kar mogoče najboljši, a cena istega, ne glede na višanje potrebščin, ostane ista: \$1.00 v vseh lekarnah.

Sedanja sezona vabi razne nedobrodošle goste, kakor revmatizem, in nevralgijo. Ali se jima znate zoperstaviti? Najboljši je rabiti TRINERJEV LINIMENT—mazilo, ki je izvrstno zdravilo za otrpeli vrat, pretege, natege, otekline in druge take bolezni. Cena 25c in 50c v lekarnah. Po pošti 35c in 60c.

V vseh slučajih kašlja rabite Triner's Cough Sedative (zdravilo zoper kašelj), cena 25c in 50c, po pošti 35c in 60c.

JOSEPH TRINER,
IZDELOVATELJ.

1333-1339 South Ashland Ave.

CHICAGO, ILL.

Slovensko Katoliško
Marije
 (S. C. M. B. Society of
 Ustanovljeno 15. avgusta 1909
 PITTSBURGH, PA.)

Samostojno Pod. Društvo
Vnebovzete
 St. Mary's Assumption
 Organizirano 2. aprila 1910
 PENNSYLVANIA.

GLAVNI ODBOR:

Fredsednik: FRANK ROGINA, 36-48 St., Pittsburg, Pa.
Podpredsednik: MATH. MAGLESICH, 3440 Ligonier St., Pittsburg, Pa.
Tajnik: JOSEPH L. BAHORICH, 5148 Dresden Way, Pittsburg, Pa.
Kapitanikar: GAŠPER BERKOPEC, 4927 Plum Alley, Pittsburg, Pa.
Upravnik: JOHN BALKOVEC, 5145 Carnegie St., Pittsburg, Pa.

NADZORNI ODBOR:

Joseph Pavlakovich, 54 Low Road, Sharpsburg, Pa.
 John Šutej, 5113 Carnegie St., Pittsburg, Pa.
 Frank Mihelich, 4808 Blackberry Alley, Pittsburg, Pa.

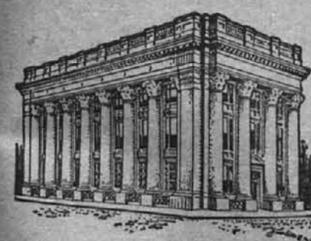
POROTNI ODBOR:

Joseph Jantz, 4502 Buttler St., Pittsburg, Pa.
 Frank Trempus, 4628 Hatfield St., Pittsburg, Pa.
 Anton Zunic, 1037 Peralto St., N. S. Pittsburg, Pa.

Polniški obiskovalec: WILLIAM TOMEK, 4811 Butler St., Pittsburg, Pa.
Društveno Glasilo je: "AMERIKANSKI SLOVENEK", Joliet, Ill.

Va pisma in denarne zadeve se naj pošiljajo na tajnika. Vse pritožbe pa I. porotnika.
 Kojaki! Pristopajte v to društvo, katerega cilj je: Pomagati onemoglim. Večja družba — Boljša podpora.
 Društveno Geslo: "V slogi je moč."

LJUDSKA BANKA

Vložite svoj denar na obresti v največjo in najmočnejšo banko v Jolietu

Hranilnica Vlade Zd. Držav, Poštna Hranilnica in Države Illinois.

Nad 12,000 najboljših ljudi v Jolietu ima tu vloženi denar. Pod vladno kontrolo.

3% obresti od vlog. Začnite vlogo z \$1. First National Bank
 PREMOŽENJE NAD \$4,500,000.00

SLAVNOZNANI

SLOVENSKI POP
 proti žeji - najbolje sredstvo.

Cim več ga piješ tembolj se ti priljubi.

Poleg tega izdelujemo še mnogo drugih sladkih pijač za krepčilo.

BELO PIYO

To so naši domači čisti pridelki, koje izdeluje domača tvrdka.

Joliet Slovenic Bottling Co.
 913 N. Scott St. Joliet, Ill.
 Telefoni Chi. 2275 N. W. 480, ob nedeljah N. W. 344

Mestna Hranilnica Ljubljanska
 Ljubljana, Prešernova ulica št. 3.

NAJVEČJA SLOVENSKA HRANILNICA!

Koncem leta 1915 je imela vlog..... K 48,500,000.—
 Rezervnega zaklada ..... K 1,330,000.—

Sprejema vloge vsak delavnik in jih obrestuje po **4 1/2 %**

brez odbitka. Hranilnica je PUPILARNO VARNA in stoji pod kontrolo c. kr. deželne vlade.

Za varčevanje ima vpeljane lične domače hranilnike.

Posoja na zemljišča in poslopja na Kranjskem proti 5/4 odstotkov, izven Kranjske pa proti 5/2 odstotkov obrestim in proti najmanj tričetrt odstotkov odplačevanju nalolg.

bliznji mesec, prisluskaval nekaj časa in ko je spoznal glasove, je bil zopet hitro kakor verica na tleh, zapovedal Francetu, naj ga počaka nekaj minut in potem je odšel proti smeri, odkoder so prihajali glasovi.

Tako je ostal France nekaj časa sam; srepa je zrl v daljavo, po glavi so se mu podile strašne misli in slutnje, domišljija mu je slikala v najrazličnejših podobah nesreče, ki ga utegne zadeti. Tako je stal nemo, v strašnih dušnih bolestin; sapa mu je zastajala v grlu, srce se mu je krčilo in trgalo.

Štefulček se je kmalu vrnil in predramil vsega bledega in prepadenega Franceta. Ko ga je ta opazil, ni mogel več premagati svoje nestrpnosti.

"Lepo te prosim, Štefan, za božjo voljo te prosim," je zakričal, da se je močno razleglo, "hiti, hitiva, sicer bo vse zamujenem!"

V naslednjem trenutku je možek že stal tik ob Francetu in hitrih korakov sta šla naprej. — Iz Bohinja sem so se nad Triglavom podili v grozotnih podobah črni oblaki. Triglavovi ledeniki so se kadili od megle, kakor bi goreli; snežniki so se zdaj za zdaj pokazali v strašnem žveplenem ognju, kadar je kak solnčni žarek mogel prodreti goste oblake; po planinah so se preganjale težke, debele meglene pošasti, katere je podil močan veter, dokler jih ni ob kak skali razcepil in razdrobil na tisoče koscev, ki so se pa kmalu zopet združili, se podili dalje in zelenim livadom pod seboj dajali strahovito blede barvo.

"France, navsezadnje naju še doleti nevihta, preden bova na Brdih," je prekinil molk možek.

"Strašno mi je tesno, pri srcu," je pristavil France, ne menec se za vremenske pojave; "vedno bolj slutim, da bova prišla nepozno; — v vrata me hoče kar zadušiti. Le naprej! hitiva! naprej!"

Možek je ubogal in še bolj sta podvizala korake. — Zdaj je naenkrat začel pihati močan sever, ki je hitro pogol oblake nazaj proti Bohinju. Le par iskrih bliskov je švignilo, mogočno je odmevalo gromenje med skalnimi pecinami; — in zopet je bilo vse mirno; nevihta je odšla proti jugu.

Ko sta tako šla naprej, je pripovedoval možek o varnostnih naredbah, katere so za slučaj kakega hujšega spopada napravili za žene in otroke; povedal mu je, kako so jih varno spravili v jamo pri "Slepem Bogu" in jih zastražili. Povedal mu je tudi, da je poprej v gozdu govoril z voditelji kmetov, ki so mu naznanili, da se upor začenja, da ravnokar odhaja četa bojevnikov na grad, zahtevati svojih pravic.

— Bregar ga je pazljivo poslušal, a ga še bolj mrzlično priganjal, naj hitita. — Ze sta se bližala cilju, Francetu je začelo srce hitreje biti in v glavi mu je domišljija vsiljevala strašno, zagodnetno vprašanje: kaj bo? — Tudi v možkovem srcu je bilo mnogo skrbi.

Le še nizek grič ju je ločil od Brd. Tedaj je pa naenkrat oba popotnika zaščegetalo v nosu, začutila sta čuden vzduh in zdaj je švignil izza grička ognjeni jezik.

"Bog se nas usmili, tu zadaj gori," je zakričal France, "to je na Brdih! na Brdih gori!"

Tedaj sta drvila kar najhitreje mogoče na grič, kjer sta lahko videla na Brda. — Obstala sta kakor okamenela. — Nova Bregarjeva hiša je bila vsa v ognju. Ognjeni plameni so ravno že škodoželjno oblizavali streho. Šlišala sta, kakor je prasketalo in pokalo, ko so se lomili goreči tramovi, in vse to je strašno odmevalo v Bregarjevem srcu; človeka nista opazila nobenega pri ognju.

"To je Niganino delo, — — — prepozna sva," je skoro nezavestno šepetal France; — nato je pa divji zakričal: "O Zalka! Zalka! O moje dete! Francek!... Štefan, pojdi, pojdi! Nemara se da še kaj rešiti."

"Zalka in otrok sta že zdavnaj na varnem v votlini na Špiku," je kričal možek in obenem prijel Franceta za roko ter ga zadrževal.

"Hočem gotovosti, prepričati se moram, se moram!" je jokaje tarnal Bregar.

V istem trenutku sta pa zaslila z najskrajnejšega Špikovega robu dolgo zategnjen, zamočkel glas, ki se je razlegal kakor tulenje močnega bivola, in razločila sta pretregane besede:

"Hoo — sovražnik na Špiku — — na Špiku — — na Špiku — — sovražnik — — sovražnik!"

Grozni glasovi so še vedno zamolklo odmevali od Špikovih sten in se polagoma tajno poizgubljali v gozdu ob Sabi, tedaj pa je naenkrat zadonel od nasprotne strani, prihajajoč od Bodešič, sem, močan in pretresujoč glas, ki je šel skozi mozeg in kosti, zdaj ogromno naraščal, zdaj zopet padal — bil je glas roga, in temu je sledilo več kot deset človeških glasov kakor v kouru se menjavajoč:

"Sovražnik na Špiku — na Špiku — sovražnik — sovražnik — na Špiku." Na Špiku je vlada grozna zmešnjava, vsi so kričali zmedeno, da ni bilo mogoče razumeti nobene besede; izmed splošnega krika se je pa zdajin zdaj začulo v srce segajoče jadikova-

nje in zdihovanje obupanih žena in pretresljivo jokanje prestrašenih otrok. Nekaj strašnega je bilo poslušati te glasove, ki so pričali, kako strahu trpe žene boječ se za svoje, kako se jim trga srce. — Ker je bila že tema, se je dobro razločil ogenj, katerega je zakurila straža kmetijskih bojevnikov v Bodešičah, ki je pa že pojemal. Na Brdih se je ogenj še enkrat škodoželjno ovil Bregarjeve hiše in jo popolnoma vpepelil.

"Jezus, Marija, Jožef, nekaj strašnega se godi! Vse je izgubljeno! Bog se nas usmili!" je vzdihnil kroparski možek.

Bregar je stal kakor okamenel, ves blede in prestrašen; srepa je zrl predse in se ni mogel ganiti iz mesta. — Tedaj se je pa posvetilo na Špikovih vrhovih: en ogenj, dva — pet — in še več — in še strašnejše se je oglašil glas roga in še groznejše je odmeval od sten in brzel tuleče po dobravah in gozdovih.

Na Špiku, tam kjer je pač moral biti vhod v votlino "pri Slepem Bogu", se je nekaj zasvetilo — kmalu je zopet ugasil, a potem zopet nekoliko močnejše vzplamtelo. — — — Tedaj pa nagloma kakor blisk — ves Špik je bil v ognju; — bilo je, kakor bi se odprlo ognjenikovo žrelo in kakor bi hotel ves pekel naenkrat privreti na dan z vso svojo sovražno močjo in silo; strašno je žarela goreča gora — — — zdaj so se potresla tla — nemudoma je sledil grozoten pok — in gromenje in pokanje in bobnenje, kakor bi se gore prevračale druga na drugo in kakor bi se podirala zemlja.

"Bog jim bodi milostljiv in usmiljen!" je molil možek kleče poleg Bregarja; ta je stal tresoč se po vsem životu in kakor zamaknjen upiral pogled tja na Špik, odkoder se je dvigal proti nebu temnordečkast oblak, medtem ko so se s Špikovih vrhov valili nizdol debeli kamni, odskakovali čez peči in stene, se razdrabljali in kakor sovražna vojska brželi v nizino. — — — Bobnenje in gromenje je polagoma ponabhavalo in vmes so se že razločevali obupni kriki in kliči. Zopet je začelo lahno šumeti, kakor bi se sprožila cela teka peska in drobnega kamenja in drvila čez pecine. Ves Špik je bil razsvetljen; eksplodirala je vnela dva suhi smreki in nekaj zelenih macesnov, ki so potem razsvetljevali vso okolico. Tam zadaj so mejile razsvetljeno pokrajino visoke in vitke jelke, katerim je nočni soj gorečega dreva dajal posebno tajinstveno ter čarobno barvo in obliko, tako da se je zdelo, da strahovi stražijo nesrečno prizorišče. Te strašnejše so pa doneli v temno noč obupni kliči zbeganih bojevnikov, obupnih žena in prestrašene dece.

Bregar in Štefulček sta še vedno stala tiho in emo; misliti nista mogla ničesar, še manj pa govoriti; le ena misel jima je begala po glavi: strašno, strašno! in ta jima je povedala vse. — Ko sta se čez nekaj časa zopet nekoliko zavedla, je začel France žalostno vzdihovati:

"Gorje, grozno je, strašno! Vsi so izgubljeni! Vsi — ah, vsi! — — — Pojdi, Štefan, hitiva in poglejva, nemara še lahko kaj rešiva. — Pri Slepem Bogu so gotovo vsi mrtvi."

"Teja bi jaz ne trdil," je odgovoril možek; "tistim, ki so bili v votlini, se gotovo ni nič hudega prigodilo; pač pa potrebujejo nujne pomoči težko ranjeni vojaki, kar jih je še živih; ali Podvizajva korake!"

emudoma sta odhitela nazaj proti Špiku in tekla, kolikor so jima dopuščale noge in svet. Ze sta krenila na nevarno stezo, ki vodi k "Slepemu Bogu", kar jima prihitel nasproti hitrih korakov mlad mož.

"Pušavec, ali si ti?" je klical mož že od daleč, "zdaj je 'mrtvaški mostič' gotovo šel v zrak. — Grozno! grozno! — Saj je bil pa tudi že zadnji čas; — mislil sem, da je smodnik najbrž postal moker in da se ne bo hotel vneti le še eno ali dve minuti naj bi se ne bilo vnelo, pa bi bil sovražnik prišel v votlino — in potem gorje ženam!"

"Pušaveca ni tukaj," se mu je v odgovor oglašil Kroparski možek, "pač pa sta tukaj dva dobra prijatelja, jaz in neki vojak, ki je prišel nam pomagat."

"Ah — Kroparski možek!" je rekel prvi, "pozdravljam! — Si-li videl, kako je smodnik odnesel 'mrtvaški mostič' v zrak? Kaj ne, to je bilo zares nekaj strašnega?"

"Da, nedopovedljivo grozno je bilo; toda na nesrečnem kraju gotovo leži mnogo ranjenih, napol mrtvih in razmesarjenih vojakov, ki si sami ne morejo prav nič pomagati; tem moramo pomagati, kolikor je v naši moči in kar najhitreje moremo; povej, kdo si vendar? Ne poznam te."

"Za prvega hlapca služim pri Anželju; pa sem šel od sv. treh Kraljev tukaj. Doma sem pa v Bohinju."

"Toda kako pa je sovražnik mogel priti na Špik? In kje so graščinski dobili pomoč? Ali jih je mnogo prišlo? — Ze niste dobro pazili, sicer bi jih morali opaziti, ko so se bližali iz Bodešič sem k stezi, ki vodi k 'mrtvaškemu mostiču'. Ali niste imeli nič straže?"

"Seveda smo imeli stražo, toda sovražniki niso graščinski, ampak — Turki, ki — — —"

"Turki! — Bog se nas usmili," je

globoko vzdihnil France in se zamislil. "Turški pesjani?! — Ali je resnica? — O sveti križ božji!" je pristavil ves prestrašen možek.

"Da, Turki; Bog nas varuj te strašne nesreče! — Mi smo imeli straže raz postavljene na vseh opasnih krajih, kjer smo mislili, da utegnejo priti graščinski. Ženske in otroke smo varno zastražili v votlini, vsi naši bojevniki so čakali pripravljeno, da udarijo na sovražnika ali da se zaženo proti gradu. Tedaj je prišel sovražnik, katerega se nismo nadejali, z Brd po opolzkim senožičem in se potem po ozki stezi tihlo in oprezno bližal 'mrtvaškemu mostiču'. — Pesjani so prišli po cesti iz Radovljice. Okoli mesta je morala že strašno teči kri. Bog se usmili vseh, katere zadene ta povodenj! — Glavna njihova četa je gotovo še ostala v Radovljici, ali pa je šla proti Dolini, zakaj na Bled je prišel le ne posebno velik oddelek, navadno pa Turki poplavlajo v velikih množicah. Kakih šestdeset se jih je priplazilo po stezi; ti so vsekar hoteli napasti naše pri votlini; sojih pač morali na kak način izvohati, saj pravijo, da ima Turke dober nos."

"Ali so jih skozi Brda kar tako pustili mimo iti?" je vprašal Štefulček. "Pustili? Kdo pa naj bi jim branil? — Mlajši so vsi oboroženi pri naših četah, žene in otroci so v votlini; kar jih je pa še ostalo doma, so se pa samoposebi umevno zbal take množice turških tako groznih vojakov. In pa, ker so prišli tako nenadoma in nepričakovano, nihče ni mogel razmišljati, kakor bi se jim ustavil."

"Kdo pa je prvi opazil, da so Turki tu in da se bližajo Špiku," je zopet radovedno vprašal možek.

"Jaz sem opazil," je odgovoril hlapec; "splezal sem namreč na ono visoko jelko tam ob Bregarjevi hiši, da bi se nekoliko ozrl po okolici, kaj se godi. Ko sem tako že kake pol ure ogledoval okoli sebe, sem naenkrat opazil, da se je v Bregarjevi hiši začelo močno kaditi in da so vsa okna postajala svetla in vedno svetlejša. To se mi je pa precej čudno zdelo, ker sem dobro vedel, da pri Bregarju ni nikogar doma..."

"Kje pa so Bregarjevi?" ga je nagloma prekinil France, ki doslej ni znil besedice, ampak le zamisljeno poslušal ves pogovor in nestrpno čakal, kdaj bo slišal kaj o svojih.

"Kje da so Bregarjevi?" je začudeno pogledal hlapec in nekoliko pomislil; "čakaj; Zalka, njena sestra in otrok so šli že danes opoldne v votlino pri 'Slepem Bogu', kjer so z drugimi ženskami vred popolnoma na varnem."

"Hvala in čast Bogu!" je stokal France. Hlapec ga je začudeno pogledoval in opazoval, toda Štefulček ga je zopet silil:

"Pripoveduj vendar naprej in ne pušči se preveč motiti; — — — torej v Bregarjevi hiši je gorelo; kaj se je zgodilo pozneje? Povej vendar!"

"Brž ko sem opazil, da res gori, sem hotel hitro splezati na tla in sklicati ljudi skupaj, da bi gasili..."

"Teja sicer ne vem — ampak mislim si lahko. — Črna žena' je bila zopet tu."

"Kaj? Črna žena?" je kričal France tako glasno, da ga je hlapec začudeno opazoval in premišljeval, kaj mu neki je, da se je tako vznemiril.

"Pripoveduj vendar nadalje!" ga je nevoljno priganjal Kroparski možek, "nimamo časa, da bi dolgo čenčali prazne stvari. — Povej torej, kar veš!"

(Dalje prih.)

Čenj. naročnikom.

Vsem onim, ki so zaostali z naročnino, se naznanja tem potom, da bo list vstavljen, če ne pošljejo naročnine še ta teden. Ker je nastala silna draginja na papirju, barvi in vseh tiskarskih potrebščinah, zato bomo list pošiljali le onim, ki ga točno plačajo.

Če vam je potekla naročnina, pošljite \$1.00 za pol leta, ali \$2.00 za celo leto, ker drugače prihodnji teden lista ne boste dobili.

V nadi, da bo vsak poslal za naročnino takoj, se vsem zahvaljujemo za naklonjenost.

Z odličnim spoštovanjem,
 Uprav. Amer. Slov.

Ustrelila ga je, ker je bil "prelep".

V Parizu je mlada soproga nekega inženirja ustrelila svojega moža in sebe. V pismu, ki ga je zapustila, javlja, da je izvršila dejanje radi tega, ker je bil mož "prelep", ona pa preljubosumna.

Vsakdo zadovoljen.

"Vsakdo je zadovoljen z Vašimi zdravili. Moj prijatelj je trpel vsled revmatizma. Naročil sem zanj Triner's Liniment, in sedaj je v najboljšem zdravju", piše mr. J. Petrich, Murray, Utah, 25. sept. 1916. Triner's Liniment je neprekosljiv tudi za nevarnijo, izvinke, otekline itd. Cena 25 in 50c v lekarnah, po pošti 35 in 60c. Za ljudi, ki jih nadleguje prehlad, kašelj, bolno grlo, ali naduha, je najboljši zdravilo Triner's Cough Sedative. Cena ista. Joseph Triner, izdelujoči kemik, 1333-1339 S. Ashland ave., Chicago. — Adv.

TROST & KRETZ

— izdelovalci —
HAVANA IN DOMAČIH SMODK
 Posebnost so naše
 "The U. S." 10c in "Meerschbaum" 5c.
 Na drobno se prodajajo povsod, na debelo pa na:
 108 Jefferson Street, JOLIET, ILL.

Ako hočete streho popraviti po za mal denar oglasite se pri

HOLPUCH ROOFING CO.
 COMPOSITION
 FELT and GRAVEL ROOFERS
 Asphalt Roofing Over Shingles.
 Bell Telephone, Joliet 4213
 Office, Room 3, Forgo Building.
 Corner Ottawa and VanBuren Streets
 JOLIET, ILLINOIS.

JOSEPH ZUPANCIC

Stara slovenska gostilna
 1121 E. S. Grand Ave., Springfield, Ill.
 Bell Phone 7899.
 Točim fino Anheuser & Busch St. Louis pivo, domače vino in žganje ter dišeče smodke. Vsi rojaki dobrodošli!

J. C. Adler & Co.

priporoča rojakom svojo
Mesnica
 Telefon 101. JOLIET, ILL.

W. C. MOONEY

PRAVNIK-ADVOKAT.
 4th fl. Joliet Nat. Bank Bldg., Joliet
 Ko imate kaj opraviti s sodnijo oglasite se pri meni.

Joliet Steam Dye House

Professional Cleaners and Dyers
 STRAKA & CO.
 Office and Works, 642-644 Cass
 Chicago Phone 4444, N. W. 483.

Oba telefona 215.

WERDEN BUCK

511-13 Webster Street,
 JOLIET, ILL.
 Tu dobite najboljši CEMENT, AP-NO, ZMLET KAMEN, OPEKO, VODOTOČNE ŽLEBOVE, ter vse kar spada v gradivo.
MEHAK IN TRD PREGOG.
 Chicago Phone 225.

R. F. KOMPARE

SLOVENSKI PRAVNIK
ADVOKAT
 V So. Chicago, Ill.:
 Soba 218—9206 Commercial Ave.
 Telefon: South Chicago 579.

Kadar se mudite na vogalu

Ruby and Broadway ne pozabite vstopiti v
MOJO GOSTILNO
 kjer boste najboljše postreženi.
 Pivo pivo, najboljša vina in smodke.

Wm. Metzger

Ruby and Broadway JOLIET

NAZNANILO.

Svojim znancem in prijateljem naznanjam, da sem se preselil v nove prostore, in sicer iz 209 Indiana St. na 1005 N. CHICAGO ST.
 Tu vam vsem lahko postrežem, kakor sem vam doslej, s fino pijačo vseh vrst.

JOS. LEGAN,

GOSTILNIČAR,
 1005 N. Chicago St. Joliet, Ill.
 Chicago tel. 3399. N. W. tel. 1257.

Louis Wise

200 Jackson Street JOLIET, ILL.
 gostilničar
VINO, ŽGANJE IN SMODKE.
 Sobe v najem in Lunch Room.

GROB ŽIVLJENJA. (Napisal Feliks Groegli.) I. "Morebiti, da kdor zdaj vesel prepeva V mrtvaškem prtu nam pred koncem dneva, Molče trobental bo: memento mori! "Torej, z Bogom, Dragica! Prišel je čas ločitve. Če tudi nerad, te moram vendar pustiti nekaj časa samo. Služba je pač služba. Pošljem ti pa takoj vsak naslov in upam, da mi bodeš saj pridno pisala. Kaj ne?" "Ah seveda, France! Saj vidiš, kako te imam rada, toda — ostani priden! Ne pošiljaj mi, kakor je tvoja navada, samo po dve vrstici in še te le vsakih štirinajst dni enkrat! Predstavljaš si lahko, kako mi bode dolgčas, kako bom mislila zmiraj le na tebe, in komaj pričakovala, da se zopet vrneš. Vem sicer, da imaš mnogo drugih skrbi, toda pri vsem tem pa vendar mene ne smeš pozabiti popolnoma. Mi to obljubiš?" "Obljubim! Vse ti obljubim, angelček moj! A oditi moram takoj, kajti čas hiti!" Pristrčno sta si segla v roke in se ločila s solzami v očeh. Izvanredno težko sta se poslovila, kakor bi bila slutila, da je bil ta objem zadnji, da se ne vidita nikdar več; da je konec njune sreče. Toda kdo bi sodil tako! Saj sta oba mlada, oba cvetoča in zdrava. Začela sta vendar še le živeti in svet njima obeta še mnogo. Toda človek obrača, Bog pa obrne. II. France se je odpeljal. Pisal je pridno, kajti bil je že tri tedne na enem mestu in tako lahko in gotovo dobil vsako pismo Drage. Saj jo je imel rad. Dal bi bil življenje za njo, ako bi bilo potrebno; kajti prepričan je bil, da ga ljubi tudi ona. Lepega poletnega večera je sedel pri odprtem oknu male sobice, odkoder je imel krasen razgled po vsej okolici Rima. Zamišljen je bil in videlo se mu je, da mu nekaj teži srce, da je žalosten. V roki je držal pisemce ter čital par vrstic. Ona bolana! In še nevarno! Tega si ni mogel predstavljati; saj je izgledala vendar, kakor lepa cvetlica v jutranji rosi, ko sta se ločila. Ne bode pač tako nevarno. Vsedel se je in pisal: "Preljuba Dragica! Skoraj ne vem, kako naj začnem. Tvoje pismo me je popolnoma potrla. Upam, da Te moje pismo najde že popolnoma zdravo in veselo! Najbolj me je iznenadilo, da mi nisi pisala sama. Tolažim se vendar, da je mama nekoliko le pretiravala o Tvoji boleznini. Kako je torej, Dragica? Gotovo bi bil že davno pri Tebi, ako ne bi bilo tako daleč in jaz ne bi imel toliko posla. Danes sem še tukaj, toda vsak dan pričakujem povelja drugam. V slučaju, da bi bil prestavljen, puslilim naslov tukaj in brez skrbi lahko pišem. Takoj Ti pa pošljem tudi novi naslov. Piši, prosim, takoj, kajti zelo sem vznemirjen. Dotlej pa sprejmi mnogo pozdravov in srčen poljubček od Tvojega Franca."

Prečital je še enkrat pismo, potem pa ga zapečatil in oddal. Nekako tesno mu je bilo pri srcu. A dozdevalo se mu je, da ne dela prav; a kaj hoče! K njej vendar ne more sedaj; služba mu tega ne dopušta. Iz tega premišljevanja ga je prebudil nenkrat sluga, ki je vstopil s papirjem v roki in javil: "Brzjav, gospod!" France se je stresel po celem životu, pa takoj je bil zopet miren, kajti bile so le službene zadeve. Z interšnjim

dnevom naj odide v Pulj. Pospravil je svoje stvari, naročil slugi, kam mu naj pošlje pisma, ki bi mogoče prišla zanj, in se takoj drugo jutro odpeljal. III. Dragi se je godilo slabo. Prehladila se je bila in hirala od dne do dne. Nazadnje so se ji še vnela pljuča in sama je izprevidela, da ni več pomoči. Vdala se je popolnoma v božjo voljo in gojila le edino željo — videti, posloviti se še zadnjič od njega, ki je zanj živela. Čutila je, da bo kmalu konec in zato je prosila, brzjaviti Francetu, naj pride takoj, ako jo želi še videti živo. Prepričana je bila, da je v par dneh lahko in gotovo pri njej in ga včaka, tudi ona. Toda motila se je. Brzjav je prišel v Rim in takoj tudi v Pulj toda prepozno. France se je odpeljal. V hotelu, kjer je stanoval, ni pustil daljnega naslova, kajti menil je, da se v par dneh vrne. Brzjav ga je čakal in — prišel je že drugi, a Franceta še ni bilo. Čez teden dni se le se je pojavil zopet v hotelu. Takoj mu prinese sluga pošto in France dobi slučajno prvi brzjav najprej v roke — Nevarno bolana! Takoj ga vrže v stran in odpre drugo. Komaj pa ga je pogledal, se zgrudi na stol in omedli: Dragica mrtva! Čez nekaj časa pride zopet k zavesti. Nesrečen papir je držal še krčevito v roki. Pogledal ga je še enkrat, še drugič in videl zmiraj enako: umrla! Nikakor si ni mogel predstavljati tega. Sam sebi ni verjel in mislil, da le sanja. Toda bile niso sanje, temveč resnica in obupanost ubogega Franceta brezmejna. Trohni naj že ona, ki mu je bila — luč življenja! Nikdar več je naj ne vidi, svojega angelčka. Ne, tega ne more preživeti in zmeden je segel po — samokresu. Nastavil je in kmalu se zgrudil na tla. Takoj je priletel ves osupel v sobo sluga in videl, da mladi mož k sreči še diha. Poklical je takoj zdravnika in čez par ur je bil France že, seveda nezavesten, v bolnišnici. Minulo je potem nekaj tednov. Francetu se je zdravje sicer povrnilo, toda čutil se je neizrečeno zapuščenega, nesrečnega. Obžaloval pa je tudi, da se je v divji žalosti prenelil in položil roko na-se. Med tem so se približali zadnji dnevi meseca oktobra in France se je odpeljal. Hotel je videti njen grob in najti tam mir in tolažbo. Žalostno so klenkali zvonovi in tožno so odmevale cerkvene pesmi. Bil je dan vseh svetnikov! Grobovi okoli cerkve so bili okiñani in razsvetljeni. Skoraj na vsaki gomili je bilo videti nekaj ljudi, ki so jokali. Tudi grob Dragice ni bil zapuščen. Popolnoma je bil pokrit z zelenjem in cvetličami in razsvetljen, kakor noben drugi. Na njem pa je klečal France in jokal glasno. Upiral je solzne oči na sliko v grobnem spomeniku, ter čital edino tolažilni napis: Nespametno je jokati; Saj vidimo se Enkrat še nad zvezdami!

Namesto princa dobila — kočijaževga sina. 30letna, od svojega moža ločena plemenita Russel v Londonu se je seznanila lani z mladeničem, ki ji je zaupal, da je naravni sin nekega vladarja, da pa še mora ostati nepoznan, ker ga se le aprila 1913 povzdignelo za princa ter bo dobival letne rente 30,000 f. štr. Osamljeni ženi je mož tako imponiral, da mu je takoj obljubila roko in celo premoženje, samo da postane princzinja. Po poroki se je vpisal v knjigo "Atrobald Stuart de Modena et Braganca", ni pa počakal prvega letošnjega aprila, temu jo je takoj po me-

denih tednih popihal z denarjem. Varana "princezinja" je svojega novega moža zagledala zopet še le te dni natožni klopi. Na drevo pa večkrat zlezem, da vidim kako zverino, in jaz vam nisem rekel, da morate za menoj plezati". Vsa jezna sta šla žandarja domov. Pod oblastjo žene. Tujec (tihu natakarku): "Zakaj ste onemu gospodu pri sosedni mizi poleg piva prinesli tudi čašo vode?" Natakark: "On ne sme v gostilno, zato si naposled z vodo izmije usta, da žena ne ovoha piva." Mož (poslušajoč svojega jokajočega otroka): "Čudno, da mali paglavec vedno le mater kliče, ali morebiti že ve, da jaz nimam pri hiši nobene besede?!" A. (jezno): "Pomislite, moj gospod me je ravno imenoval starega osla." B.: "Res nesramno, saj ste komaj kakih 25 let stari." Sodnik: "Kdo je bil tvoj oče?" Potep: "Moje matere mož." Sodnik: "Bute! Jaz te le vprašam, kaj je bil tvoj oče?" Potep: "En možki." Sodnik: "Cepec! Jaz te vprašam, kaj je tvoj oče delal?" Potep: "On ni nič delal, je le okoli hodil, ker je bil pismošaha." Vprašanje: Kdo je modrejši, zdravnik ali tat? Odgovor: Tat! Zdravnik odhajajoč iz hiše ne ve večasih kaj bolniku manjka, ali tat, ko odhaja, gotovo ve, kaj komu manjka.

ZA KRATEK ČAS.

Friderik II. in pater gvardijan. Pruski kralj Friderik II., nasprotnik blage Marije Terezije, prijatelj brezbožnega Voltairea, se je le prerad ponorčeval s katoliškimi rečmi. Enkrat je šel z ravno tako brezvernim svojim bratom Henrikom v kapucinski samostan v Berlinu. Brila sta svoje neslane šale čez uboge kapucine v francoskem jeziku, češ, saj tega kapucini itak ne razumejo. Pa pater Gvardijan je bil učen mož in je znal tudi francosko. Predno sta visoka gosta zapustila samostan, reče se kralj v nemškem jeziku: "No, pater gvardijan, kako pa gre vam z Vašo družino?" "Težki, hudi časi so, Vaše Veličanstvo, vedne vojske nam jemljejo živčev in novince", odvrne pater gvardijan. Kralj reče v svoji hudobni šali francosko svojemu bratu: "Poslal jim bom dva pitana vola. Naj imajo živčev. Gvardijanu pa poročem, da jim bom poslal dva novinca." Divje sta se zakrohotala: "Izvrstna šala? Kaj?" In res se sedaj obrne kralj h gvardijanu in mu reče nemško: "No, pa vam bom poslal dva močna novinca. Imeli boste veselje nad njima." Pater gvardijan, ki je dobro razumel tudi francosko, pa je pristavil hudomušno: "Veseli me, Vaše Veličanstvo! V znak največje hvaležnosti pa bom dal nemu teh Vaših novincev ime Friderik, drugemu pa Henrik." Tablo!

Sitno vprašanje. Uradnik (pri ljudskem štetju): "Kdaj ste rojeni?" Starikava gospodična: "30. septembra šestinšestdesetega leta." Uradnik: "In stoletje?" Hlapec (gostilničarju): "Gospod gostilničar, pivo je poteklo; ali naj nov sodček nabijem ali ona dva zadnja gosta ven vržem?" Zdravnik: "Vi imate popolnoma izprijen želodec; ali ste tako neredno živeli?" Bolnik: "To ne, a moja mlada žena se je v mestu kuhati učila."

Pred sodiščem. Sodnik: "Vi trdite torej, da vam je zatoženi ukradel žepni robec." Priča: "Gotovo, in dokaz je ta, da ima ravno tak robec, kakor je bil moj." Sodnik: "To ni nikak dokaz; jaz imam tudi ravno tak robec v žepu." Priča: "Že mogoče, saj meni sta bila dva ukradena."

Posledica sanj. Žena (možu, ki hoče zvečer s črevlji v posteljo): "Ali si zmešan, da hočeš obut v posteljo?" Mož: "Tihu stara, kaj ti veš; meni se je že dve noči sanjalo, da sem hodil bos po samih števankah (iglah), in kako to bolj v tretje pa nočem več."

Potegnil ga je. Na Francoskem ne sme nobeden loviti, ki ne plača pravice. Neki kmet je imel pravico, pa je vendar bežal, ko dva žandarja za njim pritečeta. Kmet zleze na drevo; ko žandarja nočeta stran iti, vzame kruha in mesa iz torbe in začne jesti, na veji sedeč. To je enega žandarja tako zjezilo, da je splezal za njim, ga je prijel za nogo in rekel: "Pokažite pravico!" Kmet seže mirno v žep po lovski list in ga žandarju pomoli. Ta reče: "Zakaj ste pa bežali in na drevo zlezli, če imate pravico?" Kmet pa reče: "Saj vama nisem ukazal, da morata za menoj teči."

Socijalno demokratsko nazadovanje v Švici. Na zadnjem strankarskem shodu v Švici, ki se je vršil v Bazelu, konstatirali so delegati soglasno, da socijalna demokracija v Švici nazaduje. Največja švicarska delavska organizacija Gritli-društvo, ki je bilo ustanovljeno že v tretjem desetletju preteklega stoletja, pristopilo je pred 7 leti socijalno demokratski organizaciji. V tem času znižala se je število društvenih članov od 15 na 11 tisoč. V zadnjem letnem poročilu priznalo je vodstvo odkrito, da je znižanje članov povzročilo pristop društva k socijalni demokraciji.

Sinova ubila lastnega očeta. V Kečkemetu sta sina premožnega kmeta Baranya umorila svojega očeta, ker ni hotel več delati in sta se bala, da zapravi premoženje. Truplo sta nesla na polje in ga tam pokopala. Ko sta videla, da je orožništvo zločinu na sledu, sta truplo zopet izkopala, sežgala in ostanke razmetala po polju. Ko so ju prijeli, sta vse priznala.

ZA KRATEK ČAS.

Friderik II. in pater gvardijan. Pruski kralj Friderik II., nasprotnik blage Marije Terezije, prijatelj brezbožnega Voltairea, se je le prerad ponorčeval s katoliškimi rečmi. Enkrat je šel z ravno tako brezvernim svojim bratom Henrikom v kapucinski samostan v Berlinu. Brila sta svoje neslane šale čez uboge kapucine v francoskem jeziku, češ, saj tega kapucini itak ne razumejo. Pa pater Gvardijan je bil učen mož in je znal tudi francosko. Predno sta visoka gosta zapustila samostan, reče se kralj v nemškem jeziku: "No, pater gvardijan, kako pa gre vam z Vašo družino?" "Težki, hudi časi so, Vaše Veličanstvo, vedne vojske nam jemljejo živčev in novince", odvrne pater gvardijan. Kralj reče v svoji hudobni šali francosko svojemu bratu: "Poslal jim bom dva pitana vola. Naj imajo živčev. Gvardijanu pa poročem, da jim bom poslal dva novinca." Divje sta se zakrohotala: "Izvrstna šala? Kaj?" In res se sedaj obrne kralj h gvardijanu in mu reče nemško: "No, pa vam bom poslal dva močna novinca. Imeli boste veselje nad njima." Pater gvardijan, ki je dobro razumel tudi francosko, pa je pristavil hudomušno: "Veseli me, Vaše Veličanstvo! V znak največje hvaležnosti pa bom dal nemu teh Vaših novincev ime Friderik, drugemu pa Henrik." Tablo!

Sitno vprašanje. Uradnik (pri ljudskem štetju): "Kdaj ste rojeni?" Starikava gospodična: "30. septembra šestinšestdesetega leta." Uradnik: "In stoletje?" Hlapec (gostilničarju): "Gospod gostilničar, pivo je poteklo; ali naj nov sodček nabijem ali ona dva zadnja gosta ven vržem?" Zdravnik: "Vi imate popolnoma izprijen želodec; ali ste tako neredno živeli?" Bolnik: "To ne, a moja mlada žena se je v mestu kuhati učila."

Pred sodiščem. Sodnik: "Vi trdite torej, da vam je zatoženi ukradel žepni robec." Priča: "Gotovo, in dokaz je ta, da ima ravno tak robec, kakor je bil moj." Sodnik: "To ni nikak dokaz; jaz imam tudi ravno tak robec v žepu." Priča: "Že mogoče, saj meni sta bila dva ukradena."

Posledica sanj. Žena (možu, ki hoče zvečer s črevlji v posteljo): "Ali si zmešan, da hočeš obut v posteljo?" Mož: "Tihu stara, kaj ti veš; meni se je že dve noči sanjalo, da sem hodil bos po samih števankah (iglah), in kako to bolj v tretje pa nočem več."

Potegnil ga je. Na Francoskem ne sme nobeden loviti, ki ne plača pravice. Neki kmet je imel pravico, pa je vendar bežal, ko dva žandarja za njim pritečeta. Kmet zleze na drevo; ko žandarja nočeta stran iti, vzame kruha in mesa iz torbe in začne jesti, na veji sedeč. To je enega žandarja tako zjezilo, da je splezal za njim, ga je prijel za nogo in rekel: "Pokažite pravico!" Kmet seže mirno v žep po lovski list in ga žandarju pomoli. Ta reče: "Zakaj ste pa bežali in na drevo zlezli, če imate pravico?" Kmet pa reče: "Saj vama nisem ukazal, da morata za menoj teči."

Na drevo pa večkrat zlezem, da vidim kako zverino, in jaz vam nisem rekel, da morate za menoj plezati". Vsa jezna sta šla žandarja domov. Pod oblastjo žene. Tujec (tihu natakarku): "Zakaj ste onemu gospodu pri sosedni mizi poleg piva prinesli tudi čašo vode?" Natakark: "On ne sme v gostilno, zato si naposled z vodo izmije usta, da žena ne ovoha piva." Mož (poslušajoč svojega jokajočega otroka): "Čudno, da mali paglavec vedno le mater kliče, ali morebiti že ve, da jaz nimam pri hiši nobene besede?!" A. (jezno): "Pomislite, moj gospod me je ravno imenoval starega osla." B.: "Res nesramno, saj ste komaj kakih 25 let stari." Sodnik: "Kdo je bil tvoj oče?" Potep: "Moje matere mož." Sodnik: "Bute! Jaz te le vprašam, kaj je bil tvoj oče?" Potep: "En možki." Sodnik: "Cepec! Jaz te vprašam, kaj je tvoj oče delal?" Potep: "On ni nič delal, je le okoli hodil, ker je bil pismošaha." Vprašanje: Kdo je modrejši, zdravnik ali tat? Odgovor: Tat! Zdravnik odhajajoč iz hiše ne ve večasih kaj bolniku manjka, ali tat, ko odhaja, gotovo ve, kaj komu manjka.

Ali ste že poslali naročnino? Papir, tinta in barva ter vse tiskarske potrebščine, stanejo zdaj tri do desetkrat več, kakor pred vojsko. Blagovolite poslati naročnino za celo leto \$2, ali za pol leta \$1, da vam list ne ustavi. Pod sedanjimi razmerami je treba točneje plačevati za list, če ga hoče kdo točno dobivati. Pošljite naročnino takoj, da ne pozabite.

Ali ste že poslali naročnino? Papir, tinta in barva ter vse tiskarske potrebščine, stanejo zdaj tri do desetkrat več, kakor pred vojsko. Blagovolite poslati naročnino za celo leto \$2, ali za pol leta \$1, da vam list ne ustavi. Pod sedanjimi razmerami je treba točneje plačevati za list, če ga hoče kdo točno dobivati. Pošljite naročnino takoj, da ne pozabite.

Ali ste že poslali naročnino? Papir, tinta in barva ter vse tiskarske potrebščine, stanejo zdaj tri do desetkrat več, kakor pred vojsko. Blagovolite poslati naročnino za celo leto \$2, ali za pol leta \$1, da vam list ne ustavi. Pod sedanjimi razmerami je treba točneje plačevati za list, če ga hoče kdo točno dobivati. Pošljite naročnino takoj, da ne pozabite.

Ali ste že poslali naročnino? Papir, tinta in barva ter vse tiskarske potrebščine, stanejo zdaj tri do desetkrat več, kakor pred vojsko. Blagovolite poslati naročnino za celo leto \$2, ali za pol leta \$1, da vam list ne ustavi. Pod sedanjimi razmerami je treba točneje plačevati za list, če ga hoče kdo točno dobivati. Pošljite naročnino takoj, da ne pozabite.

Ali ste že poslali naročnino? Papir, tinta in barva ter vse tiskarske potrebščine, stanejo zdaj tri do desetkrat več, kakor pred vojsko. Blagovolite poslati naročnino za celo leto \$2, ali za pol leta \$1, da vam list ne ustavi. Pod sedanjimi razmerami je treba točneje plačevati za list, če ga hoče kdo točno dobivati. Pošljite naročnino takoj, da ne pozabite.

Ali ste že poslali naročnino? Papir, tinta in barva ter vse tiskarske potrebščine, stanejo zdaj tri do desetkrat več, kakor pred vojsko. Blagovolite poslati naročnino za celo leto \$2, ali za pol leta \$1, da vam list ne ustavi. Pod sedanjimi razmerami je treba točneje plačevati za list, če ga hoče kdo točno dobivati. Pošljite naročnino takoj, da ne pozabite.

Ali ste že poslali naročnino? Papir, tinta in barva ter vse tiskarske potrebščine, stanejo zdaj tri do desetkrat več, kakor pred vojsko. Blagovolite poslati naročnino za celo leto \$2, ali za pol leta \$1, da vam list ne ustavi. Pod sedanjimi razmerami je treba točneje plačevati za list, če ga hoče kdo točno dobivati. Pošljite naročnino takoj, da ne pozabite.

Ali ste že poslali naročnino? Papir, tinta in barva ter vse tiskarske potrebščine, stanejo zdaj tri do desetkrat več, kakor pred vojsko. Blagovolite poslati naročnino za celo leto \$2, ali za pol leta \$1, da vam list ne ustavi. Pod sedanjimi razmerami je treba točneje plačevati za list, če ga hoče kdo točno dobivati. Pošljite naročnino takoj, da ne pozabite.

Ali ste že poslali naročnino? Papir, tinta in barva ter vse tiskarske potrebščine, stanejo zdaj tri do desetkrat več, kakor pred vojsko. Blagovolite poslati naročnino za celo leto \$2, ali za pol leta \$1, da vam list ne ustavi. Pod sedanjimi razmerami je treba točneje plačevati za list, če ga hoče kdo točno dobivati. Pošljite naročnino takoj, da ne pozabite.

Ali ste že poslali naročnino? Papir, tinta in barva ter vse tiskarske potrebščine, stanejo zdaj tri do desetkrat več, kakor pred vojsko. Blagovolite poslati naročnino za celo leto \$2, ali za pol leta \$1, da vam list ne ustavi. Pod sedanjimi razmerami je treba točneje plačevati za list, če ga hoče kdo točno dobivati. Pošljite naročnino takoj, da ne pozabite.

Ali ste že poslali naročnino? Papir, tinta in barva ter vse tiskarske potrebščine, stanejo zdaj tri do desetkrat več, kakor pred vojsko. Blagovolite poslati naročnino za celo leto \$2, ali za pol leta \$1, da vam list ne ustavi. Pod sedanjimi razmerami je treba točneje plačevati za list, če ga hoče kdo točno dobivati. Pošljite naročnino takoj, da ne pozabite.

Ali ste že poslali naročnino? Papir, tinta in barva ter vse tiskarske potrebščine, stanejo zdaj tri do desetkrat več, kakor pred vojsko. Blagovolite poslati naročnino za celo leto \$2, ali za pol leta \$1, da vam list ne ustavi. Pod sedanjimi razmerami je treba točneje plačevati za list, če ga hoče kdo točno dobivati. Pošljite naročnino takoj, da ne pozabite.

Ali ste že poslali naročnino? Papir, tinta in barva ter vse tiskarske potrebščine, stanejo zdaj tri do desetkrat več, kakor pred vojsko. Blagovolite poslati naročnino za celo leto \$2, ali za pol leta \$1, da vam list ne ustavi. Pod sedanjimi razmerami je treba točneje plačevati za list, če ga hoče kdo točno dobivati. Pošljite naročnino takoj, da ne pozabite.

Ali ste že poslali naročnino? Papir, tinta in barva ter vse tiskarske potrebščine, stanejo zdaj tri do desetkrat več, kakor pred vojsko. Blagovolite poslati naročnino za celo leto \$2, ali za pol leta \$1, da vam list ne ustavi. Pod sedanjimi razmerami je treba točneje plačevati za list, če ga hoče kdo točno dobivati. Pošljite naročnino takoj, da ne pozabite.

Ali ste že poslali naročnino? Papir, tinta in barva ter vse tiskarske potrebščine, stanejo zdaj tri do desetkrat več, kakor pred vojsko. Blagovolite poslati naročnino za celo leto \$2, ali za pol leta \$1, da vam list ne ustavi. Pod sedanjimi razmerami je treba točneje plačevati za list, če ga hoče kdo točno dobivati. Pošljite naročnino takoj, da ne pozabite.

Ali ste že poslali naročnino? Papir, tinta in barva ter vse tiskarske potrebščine, stanejo zdaj tri do desetkrat več, kakor pred vojsko. Blagovolite poslati naročnino za celo leto \$2, ali za pol leta \$1, da vam list ne ustavi. Pod sedanjimi razmerami je treba točneje plačevati za list, če ga hoče kdo točno dobivati. Pošljite naročnino takoj, da ne pozabite.

Ali ste že poslali naročnino? Papir, tinta in barva ter vse tiskarske potrebščine, stanejo zdaj tri do desetkrat več, kakor pred vojsko. Blagovolite poslati naročnino za celo leto \$2, ali za pol leta \$1, da vam list ne ustavi. Pod sedanjimi razmerami je treba točneje plačevati za list, če ga hoče kdo točno dobivati. Pošljite naročnino takoj, da ne pozabite.

Ali ste že poslali naročnino? Papir, tinta in barva ter vse tiskarske potrebščine, stanejo zdaj tri do desetkrat več, kakor pred vojsko. Blagovolite poslati naročnino za celo leto \$2, ali za pol leta \$1, da vam list ne ustavi. Pod sedanjimi razmerami je treba točneje plačevati za list, če ga hoče kdo točno dobivati. Pošljite naročnino takoj, da ne pozabite.

Pristopite k največjemu slovenskemu podpornemu društvu. DRUŠTVO SV. DRUŽINE (The Holy Family Society) šte. 1 D. S. D., Joliet, Illinois. Geslo: "Vse za vero, dom in narod." "Vsi za enega, eden za vse." Odbor za leto 1916. Predsednik.....George Stonich. Podpredsednik.....Stephen Kukar. Tajnik.....Jos. Klepec. Zapisnikar.....John Barbich. Blagajnik.....John Petric. Reditelj.....Frank Kocjan. Nadzorniki: Nicholas J. Vranichar, John N. Pasdertz, Joseph Težak.

To društvo sprejema rojake in rojakinje iz vseh krajev od 16 do 55. leta in izplačuje bolniške podpore \$1.00 na vsaki delavni dan za 50c na mesec. Zavarujete se lahko za \$500.00 ali za \$250.00 pri D. S. D. To društvo ima že nad \$2,000 (dva tisoč dol.) v bolniški blagajni in je v 14. mesecih plačalo \$1,759.00 bolniške podpore članom (icam). Kdor plača takoj ob pristopu \$3.00, to je toliko, ko so plačali drugi člani zadnjih 6 mesecev, je deležen podpore v slučaju nezgode takoj po pristopu, drugače po 6 mesecih. Redna seja se vrši vsako zadnjo nedeljo. Kdor želi pristopiti v naše veliko in napredno društvo naj se glasi pri podpisnem. Če mu ni mogoče osebno priti, naj mi piše za podrobnosti in navodila in pošlje \$1 (en dolar), ta vsota se potem vračuna za pristopnino, da mu pošljem zdravniški list, pravila in drugo. Če ni kandidata sprejet, razun lastne krivde, mu vrnem vplačani denar. Pisma naslovite na: JOS. KLEPEC, JOLIET, ILL.

Ali ste že poslali naročnino? Papir, tinta in barva ter vse tiskarske potrebščine, stanejo zdaj tri do desetkrat več, kakor pred vojsko. Blagovolite poslati naročnino za celo leto \$2, ali za pol leta \$1, da vam list ne ustavi. Pod sedanjimi razmerami je treba točneje plačevati za list, če ga hoče kdo točno dobivati. Pošljite naročnino takoj, da ne pozabite.

Ali ste že poslali naročnino? Papir, tinta in barva ter vse tiskarske potrebščine, stanejo zdaj tri do desetkrat več, kakor pred vojsko. Blagovolite poslati naročnino za celo leto \$2, ali za pol leta \$1, da vam list ne ustavi. Pod sedanjimi razmerami je treba točneje plačevati za list, če ga hoče kdo točno dobivati. Pošljite naročnino takoj, da ne pozabite.

Ali ste že poslali naročnino? Papir, tinta in barva ter vse tiskarske potrebščine, stanejo zdaj tri do desetkrat več, kakor pred vojsko. Blagovolite poslati naročnino za celo leto \$2, ali za pol leta \$1, da vam list ne ustavi. Pod sedanjimi razmerami je treba točneje plačevati za list, če ga hoče kdo točno dobivati. Pošljite naročnino takoj, da ne pozabite.

Ali ste že poslali naročnino? Papir, tinta in barva ter vse tiskarske potrebščine, stanejo zdaj tri do desetkrat več, kakor pred vojsko. Blagovolite poslati naročnino za celo leto \$2, ali za pol leta \$1, da vam list ne ustavi. Pod sedanjimi razmerami je treba točneje plačevati za list, če ga hoče kdo točno dobivati. Pošljite naročnino takoj, da ne pozabite.

Ali ste že poslali naročnino? Papir, tinta in barva ter vse tiskarske potrebščine, stanejo zdaj tri do desetkrat več, kakor pred vojsko. Blagovolite poslati naročnino za celo leto \$2, ali za pol leta \$1, da vam list ne ustavi. Pod sedanjimi razmerami je treba točneje plačevati za list, če ga hoče kdo točno dobivati. Pošljite naročnino takoj, da ne pozabite.

Ali ste že poslali naročnino? Papir, tinta in barva ter vse tiskarske potrebščine, stanejo zdaj tri do desetkrat več, kakor pred vojsko. Blagovolite poslati naročnino za celo leto \$2, ali za pol leta \$1, da vam list ne ustavi. Pod sedanjimi razmerami je treba točneje plačevati za list, če ga hoče kdo točno dobivati. Pošljite naročnino takoj, da ne pozabite.

Ali ste že poslali naročnino? Papir, tinta in barva ter vse tiskarske potrebščine, stanejo zdaj tri do desetkrat več, kakor pred vojsko. Blagovolite poslati naročnino za celo leto \$2, ali za pol leta \$1, da vam list ne ustavi. Pod sedanjimi razmerami je treba točneje plačevati za list, če ga hoče kdo točno dobivati. Pošljite naročnino takoj, da ne pozabite.

Ali ste že poslali naročnino? Papir, tinta in barva ter vse tiskarske potrebščine, stanejo zdaj tri do desetkrat več, kakor pred vojsko. Blagovolite poslati naročnino za celo leto \$2, ali za pol leta \$1, da vam list ne ustavi. Pod sedanjimi razmerami je treba točneje plačevati za list, če ga hoče kdo točno dobivati. Pošljite naročnino takoj, da ne pozabite.

Ali ste že poslali naročnino? Papir, tinta in barva ter vse tiskarske potrebščine, stanejo zdaj tri do desetkrat več, kakor pred vojsko. Blagovolite poslati naročnino za celo leto \$2, ali za pol leta \$1, da vam list ne ustavi. Pod sedanjimi razmerami je treba točneje plačevati za list, če ga hoče kdo točno dobivati. Pošljite naročnino takoj, da ne pozabite.

Ali ste že poslali naročnino? Papir, tinta in barva ter vse tiskarske potrebščine, stanejo zdaj tri do desetkrat več, kakor pred vojsko. Blagovolite poslati naročnino za celo leto \$2, ali za pol leta \$1, da vam list ne ustavi. Pod sedanjimi razmerami je treba točneje plačevati za list, če ga hoče kdo točno dobivati. Pošljite naročnino takoj, da ne pozabite.

Ali ste že poslali naročnino? Papir, tinta in barva ter vse tiskarske potrebščine, stanejo zdaj tri do desetkrat več, kakor pred vojsko. Blagovolite poslati naročnino za celo leto \$2, ali za pol leta \$1, da vam list ne ustavi. Pod sedanjimi razmerami je treba točneje plačevati za list, če ga hoče kdo točno dobivati. Pošljite naročnino takoj, da ne pozabite.

Ali ste že poslali naročnino? Papir, tinta in barva ter vse tiskarske potrebščine, stanejo zdaj tri do desetkrat več, kakor pred vojsko. Blagovolite poslati naročnino za celo leto \$2, ali za pol leta \$1, da vam list ne ustavi. Pod sedanjimi razmerami je treba točneje plačevati za list, če ga hoče kdo točno dobivati. Pošljite naročnino takoj, da ne pozabite.

Ali ste že poslali naročnino? Papir, tinta in barva ter vse tiskarske potrebščine, stanejo zdaj tri do desetkrat več, kakor pred vojsko. Blagovolite poslati naročnino za celo leto \$2, ali za pol leta \$1, da vam list ne ustavi. Pod sedanjimi razmerami je treba točneje plačevati za list, če ga hoče kdo točno dobivati. Pošljite naročnino takoj, da ne pozabite.

Ali ste že poslali naročnino? Papir, tinta in barva ter vse tiskarske potrebščine, stanejo zdaj tri do desetkrat več, kakor pred vojsko. Blagovolite poslati naročnino za celo leto \$2, ali za pol leta \$1, da vam list ne ustavi. Pod sedanjimi razmerami je treba točneje plačevati za list, če ga hoče kdo točno dobivati. Pošljite naročnino takoj, da ne pozabite.

Ali ste že poslali naročnino? Papir, tinta in barva ter vse tiskarske potrebščine, stanejo zdaj tri do desetkrat več, kakor pred vojsko. Blagovolite poslati naročnino za celo leto \$2, ali za pol leta \$1, da vam list ne ustavi. Pod sedanjimi razmerami je treba točneje plačevati za list, če ga hoče kdo točno dobivati. Pošljite naročnino takoj, da ne pozabite.

STENSKI PAPIR Velika zaloga vsakovrstnih barv, obo in firncežev. Izvršujejo se vsa barvarska dela ter obešanje stenskega papirja po nizkih cenah. Alexander Daras & Co. Chi. Phone 376 N. W. 921. 120 Jefferson St. JOLIET, ILL.

POZOR ROJAKINJE! Ali veste, kje je dobiti najboljše meso po najnižji ceni? Gotovo! V mestu Anton Pasdertz se dobijo najboljše sveže in prebarjene klobase in najokusnejše meso. Vse po najnižji ceni. Pridite torej in poskusite naše meso. Nizke cene in dobra postrežba naše geslo. Ne pozabite torej obiskati naša našej mesnici in groceriji na voglu Broadway and Granite Street. Chic. Phone 2768. N. W. Phone 1118.

FIRE INSURANCE. Kadar zavarujete svoja poslopja zopet ogenj pojdite k ANTONU SCHAGER North Chicago Street v novi hiši Joliet National Banke.

Fred Lehning Brewing Co. JOLIET, ILL. PIVO V STEKLENICAH. Cor. Scott and Clay Sts. Both Telephones 26. JOLIET, ILLINOIS.

Rojakom priporočamo sledeče blago. Kranjski Brinjevec, zabo (12 steklenic) za \$12.00. Kranjski Slivovec, zabo (12 steklenic) za \$10.50. Baraga, zavrnilno grenko vino, zabo (12 steklenic) za \$5.00. Ravbar Stomach Bitters, zabo (12 steklenic) za \$7.00. Kentucky Whiskey, Bottled in Bond Quarts, zabo (12 stekl.) za \$